

121

1937

KE/93

ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ-ನಂ|| ೪೫೨೩೨೨೨ ನವೆಂಬರ್
೧೯೩೭ ರಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಸಂಪಾದಕರು
ಬಿ.ವಿ.ವಿ.

ಶಿವಾನುಭವ ಸತ್ಯಮಾರ್ಗ.

R6634
33 Hal
7989

ಸಂಪಾದಕರು
ರಾ|| ಬ|| ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ,
ಬಿ. ಎ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ.
ವಿಜಾಪುರ.

The Vijaya College
LIBRARY,
VIJAY COLLEGE
BILAPUR

(ಇದರ ಯಾವತ್ತು ಅಧಿಕಾರವು ಸಂಪಾದಕರಿಂದ ಕಾದಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.)

121

7989

ಇದನ್ನು ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ರಾ. ಬ. ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಇವರು ತಮ್ಮ
 "ಹಿತಚಿಂತಕ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿ" ನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿದರು
 ಮತ್ತು ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

7989

Alb

121

The Vijay College
 LIBRARY.
 VIJAY COLLEGE,
 BANGALURU

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತ ವಿಷಯಗಳುಳ್ಳ ಚಿಕ್ಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದುವ ಅಭಿಲಾಷೆಯು ಜನರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲಿದೆ. ಇದು ಶುಭ ಚಿಹ್ನವು. ಇದರಿಂದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ವಾಚನಾಭಿರುಚಿಯು ಬೆಳೆಯುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿರಲಾರದು. ಈಚೆಗೆ ಶಿವಶರಣರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಬಹು ಜನರು ಆಸೆಪಟ್ಟಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೋಸ್ಕರ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ನಾವು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ನಾವು ಶಿವಶರಣರ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸುವ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳುಂಟಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ವಾಚಕರ ಇದಿರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಇಡುವರು ಅವಶ್ಯ ತೋರುತ್ತದೆ.

ನಾವು ಶಿವಶರಣರ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮೊದಲು ೧೯೧೧ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ಮುಂದೆ ೧೯೧೫ ರಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ನಮಗೆ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಸವೇಶ್ವರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಗವು 'ತರ್ಧೆವಾಡಿ ನಾಡು' ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹುಜನ ಶಿವಶರಣರು ಆಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ರಚಿಸಿದ ಅನೇಕ ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮ್ಮ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಬೀಳಲಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾವು ೧೯೧೮ ರ ವರೆಗೂ ನಡೆಯಿಸಿದೆವು. ಇದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನದ ಮೊದಲನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಹ ಸ್ರಗ್ರಂಥಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಅವುಗಳ ಒಂದು ಪ್ರದರ್ಶನವು ೧೯೨೮ ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಆದರೆ ಈ ವಚನಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯದ ಜೋಡಣೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವು

ಗಳಲ್ಲಿಯ ವಿಚಾರಗಳ ನಿಶ್ಚಿತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಅಶಕ್ಯವಾಗಿ ದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಯಾವ ವಚನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಿಚಾರ, ಹೊಸ ತರದ ಾಷೆ, ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿ, ಇವುಗಳು ಮಾತ್ರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದರಿಂದ ಇವು ಒಂದು ಹೊಸ ತರದ ವಾಙ್ಮಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವೆಂದು ನಮಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವು ಶಿವರೂಪ ಸಾಮಾಜಿಕ, ನೈತಿಕ, ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಕೆಡಹುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅವುಗಳನ್ನು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಷಯಾನುಸಾರ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡತೊಡಗಿದೆವು. ಈ ಸಂಗ್ರಹವೇ ನಾವು ೧೯೨೩ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಭಾಗ ೧ ಇದು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದು ಈಗಲೂ ಬಹು ಜನರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರ ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನದ ಎರಡನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲಾಗಿದೆ.

ಇದರ ತರುವಾಯ ನಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿಯೇ ಒಂದೇ ಓಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬರೆಯಿಸತೊಡಗಿದೆವು. ಹೀಗೆ ಬರೆಯಿಸಿದ ಒಲೆಗಳು ಅನೇಕ ವಚನಕಾರರವಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರು ಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡೆವು. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾವು ಇಬ್ಬರು ಲೇಖಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡೆವು. ಅವರು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮೂರು ವರ್ಷ ಒಂದೇಸವನೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ವಚನಗಳನ್ನು ನಾವು ಮುಂದೆ ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಷಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಪ್ರೌಢವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಶಿವಾನುಭವ ಪತ್ರಿ ಕೆಯನ್ನು ೧೯೨೬ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ಇದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನದ ಮೂರನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲಾಗಿದೆ.

೧೯೨೬ ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಈ ಶಿವಾನುಭವ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಈ ವರೆಗೆ ೨೩ ವರ್ಷ ಒಂದೇಸವನೆ ಕಾರ್ಯಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಮೂಲಕ ೬೦-೭೦ ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳೂ, ೪೦-೪೫ ಹರಿಹರನ ರಗಳೆಗಳೂ, ವೀರ ಸೈವೇಹಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಪುರಾತನ ಗ್ರಂಥಗಳೂ, ಮೊದಲು

ಅಪರಿಚಿತವಾದ ಮಹತ್ವದ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳೂ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತ ಬಂದವು. ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರು ವೀರಕೈವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ವಿಧ ವಿಧ ಲೇಖಗಳನ್ನು ಈ ವರೆಗೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಈಗಿನದು ಇದರ ಮುಂದಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲಾಗಿದೆ. ಈ ವರೆಗೆ ಸಂಶೋ ಧನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಲೇಖಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವಾದವುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವದೇ ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬರೆದ ಲೇಖಗಳು ಸ್ಥಿರಪಡುವವು. ಅವು ಅಳಿದು ಹೋಗಬಾರದು, ಅವು ಮುಂದಿನ ಸಂಶೋಧನ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಬೇಕು, ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೂ ಅವು ಬೋಧಪ್ರದವಾಗಬೇಕು, ಈ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ಈ ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ.

‘ಶಿವಾನುಭವ’ ಈ ವಿಷಯವು ಬಹು ತಾತ್ವಿಕವಾದುದು, ಮತ್ತು ಬಹು ಘನತರವಾದುದು. ಅದರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿ ಯುವುದು ಬಹು ಅವಶ್ಯವು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಶಿವಾನುಭವದಲ್ಲಿ ಬರಸ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಲೇಖಗಳನ್ನು ನಾವು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮೂಲ ಲೇಖಗಳು ವಾಚಕರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಕಠಿಣವಾಗಬಾರದೆಂದು ನಾವು ಅವುಗಳ ಸಾರವನ್ನು ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ವಾಚಕರು ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಈ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ನಮಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕರಾಗುವರೆಂದು ನಮ್ಮ ವಿನಂತಿ ಇದೆ.

ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟ
ಸಂಪಾದಕ.

ಪೀ ಠಿ ಕೆ.

ನಾವು ಶಿವಶರಣರ ವಾಙ್ಮಯ ಅಥವಾ ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಉದ್ದಿಶ್ಯವಾಗಿ ಶಿವಾನುಭವ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ಇವರ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯು ೧೯೨೬ ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಟದ್ದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ವರೆಗೆ ೬೦-೭೦ ಹೊಸ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಚನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ, ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ, ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು, ಶೂನ್ಯ ಸಂಪಾದನೆ, ಹಡಪದಪ್ರಣ್ಣ, ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕ, ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಿದೇವ, ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ, ದೇವರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ ಇವರೇ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಿವಶರಣರ ಮಹತ್ವದ ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲನೇಕವು ವಚನ ಸಂಗ್ರಹ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಚನಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಉಂಟಾದ ಹೊಸ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವಲ್ಲದೆ ಹರಿಹರನ ರಗಳೆಗಳ ಪರಿಚಯವು ಈ ಮೊದಲಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಹಾಕವಿಯ ೪೦-೪೫ ರಗಳೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು ದ್ವಾರಾ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತ ಬಂದಿವು. ಈ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲದೆ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬರೆದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಲೇಖಗಳೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತ ಬಂದವು. ಹೀಗೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು ವಾಙ್ಮಯ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೋದ ೨೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ.

ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು ವಚನಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾರ ಭಾಗ ೧ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ೧೯೨೩ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರ ಉದಾತ್ತ ವಿಚಾರಗಳುಳ್ಳ ಅಸಂಖ್ಯ ವಚನಗಳನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದೆವು. ೧೫ ನೇ ೧೬ ನೇ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಚನ ಸಂಗ್ರಹ ಗ್ರಂಥಗಳು ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೨೦-೪೦ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳು ಮಾತ್ರ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ದಿವಂಗತ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಕವಿಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ೫೦-೬೦ ವಚನಕಾರರ

ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾರ ಭಾಗ ೧ ಈ ಗ್ರಂಥದ ೧೯೨೩ ರ ಮೊದಲನೆಯ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ೨೧೨ ಜನ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ೨ ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ೨೩೭ ಜನ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರ ಹೆಸರುಗಳ ಪರಿಚಯವು ನಮ್ಮ ಮನಗೆ ಮೊದಲು ಇದ್ದಿತು.

ನಾವು ಹೀಗೆ ಪ್ರಕಟಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಾಙ್ಮಯವನ್ನೇ ಉಂಟುಮಾಡಿದವೆಂಬುದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬರತೊಡಗಿತು. ಈ ವಾಙ್ಮಯವು ನೈತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ತಾತ್ವಿಕ ಎಂದು ಬಹುವಿಧವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಚನಕಾರನು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಚಾರವುಳ್ಳವನಿದ್ದು, ಅವನ ಶೈಲಿಯು ಅವನದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಹು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮವು ಇದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾದ ತತ್ವಗಳಿಗೆ 'ಶಿವಾನುಭವ' ಎಂಬ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಹೆಸರಿದೆ. ಬಸವೇಶ್ವರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ಶಿವಾನುಭವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಚರ್ಚೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವೇ ಈ ಶಿವಾನುಭವವಾಗಿದೆ. ಈ ಶಿವಾನುಭವವನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅರಿತು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಅನೇಕ ದಿಗ್ಭಾಗಗಳಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಶ್ಮೀರ, ಆಂಧ್ರ, ದ್ರಾವಿಡ ದೇಶಗಳಿಂದ ವಿವಿಜ್ಞಾನರು ಕಲ್ಯಾಣ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅವನಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಈ ಮಹತ್ವದ ವಾಙ್ಮಯವು ಅವನ ತರುವಾಯ ೧೦೦-೧೫೦ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದು, ಮುಂದೆ ೧೪ ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ದಾಳಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಲು, ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿವಾನುಭವಿಗಳು ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗ ಈ ವಾಙ್ಮಯದ ಬಹು ಭಾಗವು ನಾಶವಾಯಿತು. ಆದರೂ ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜನಾದ ೨ ನೇ ದೇವರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಕೆಲವು ಕಾಲ ತಲೆ ಎತ್ತಿತು. ಆಗ ಕೆಲವು ವಚನಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ

ವುಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆದರೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬಹಳ ದಿನವು ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕತ್ತಲೆಯ ಯುಗವು ಪುನಃ ಉಗಮಿಸಿತು. ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಅನುಭವದ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತ ಬಂದ ವಚನಗಳು ಕಳೆಗುಂದಿದವು. ಅವುಗಳ ಬದಲು ಅಂಥ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪುರಾಣಗ್ರಂಥಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನತ ಸ್ಥಿತಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು.

ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ವಿಜಯನಗರ ರಾಜ್ಯವು ಹಾಳಾದ ಬಳಿಕ ೧೦೦-೧೫೦ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯಿತು. ಈ ದೀರ್ಘ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರ ವಚನ ವಾಙ್ಮಯದ ಪರಿಚಯವೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ವಚನ ಗ್ರಂಥವು ನಿರ್ಮಾಣವಾದದ್ದು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಹೋದ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬಳ್ಳಾರಿ ಮಹನೀಯರು ೧-೨ ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ವಾಙ್ಮಯವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರಬಹುದೆಂಬ ತಿಳಿವಳಿಯುಂಟಾಗಿ ಬಹು ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಆದರೆ ವೀರಶೈವ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮತ್ತು ಶಿವಾನುಭವದ ವಿಷಯಗಳು ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರದ್ದರಿಂದ ವಚನ ವಾಙ್ಮಯದ ತತ್ವಗಳು ಜನರಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗದೆ ಹೋದವು.

ಆದರೆ ಶಿವಾನುಭವ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಅದರ ಮೂಲಕ ಅನೇಕ ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರಸಾರವಾಗ ಹತ್ತಿದವು. ಇದರಿಂದ ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಈಗ ಉಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿವಶರಣರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಕಟ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಇದು ಕೇವಲ ವೀರಶೈವರಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇತರ ಸಮಾಜದವರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ವಚನ ವಾಙ್ಮಯದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ವಚನ

ಗ್ರಂಥಗಳು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಹೊಂದಹತ್ತಿವೆ. ಹೀಗೆ ಈ ವಾಙ್ಮಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನವು ಈಗ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ವಚನ ವಾಙ್ಮಯವು ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವವಾದ ಬಳಿಕ ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರು ವೀರಶೈವ ಅಥವಾ ಶಿವಶರಣರ ವಿಶಾಲ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಸ್ತೃತ ಲೇಖಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯ ತೊಡಗಿದರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಲೇಖಗಳು ಶಿವಾನುಭವ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಅವು ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬರೆದವುಗಳಿದ್ದು ಅವು ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯವೂ ಆದರಣೀಯವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸಂಚಿಕೆಗಳು ಈಗ ಉಪಲಬ್ಧವಿರುವದಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಮಹತ್ವದ ಲೇಖಗಳು ಅವುಗಳ ಕೂಡ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದು ತತ್ತ್ವವಿವೇಚನೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾನಿಕಾರಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಲೇಖಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಪಾದಕರು ಆಯ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸುವುದು ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಹೊಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿವಾನುಭವ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯ 'ಶಿವಾನುಭವ' ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಲೇಖಗಳನ್ನು ನಾವು ಆಯ್ದು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಏಳು ಲೇಖಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೆಯ ಮೂರು ಲೇಖಗಳು ಶಿವಾನುಭವದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ. ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯರಾದ ಮೂವರು ಮಠಾಧೀಶರು-ಶ್ರೀ ಬಂಧನಾಳ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು, ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾವಾಚಸ್ಪತಿ ಶಂಭುಲಿಂಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹಿರಿಯಮಠ ವಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸರ್ವಭೂಷಣಮಠ ಬೆಂಗಳೂರು, ಇವರು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಲೇಖಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಾನುಭವದ ವಿನೇಚನೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದರೂ ಅವು ಪರಸ್ಪರ ಸೂರಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಶಿವಾನುಭವದ ನಿಜಸ್ವರೂಪ ವಾಚಕರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿಕೆಯಾಗಬೇ ಇರದು. ಈ ಮೂರು ಲೇಖಗಳ ತರು

ವಾಯು ಶ್ರೀಯುತ ಕಲ್ಯಾಣವು ಬ್ಯಾಳಿ ಇವರ ಲೇಖ, ಆ ಮೇಲೆ ರಾ|| ಬ|| ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಇವರು ಬರೆದ ಮೂರು ಲೇಖಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಕಡೆಯ ನಾಲ್ಕು ಲೇಖಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗವೆಂದರೇನು, ಪಟಾಸ್ಕಲ ಮಾರ್ಗದ ಸ್ವರೂಪವಾವುದು, ಇವುಗಳ ವಿವೇಚನೆಯು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವೀ ಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿಗಳ ಯೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಂಧನಾಳ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು.

ಈ ಮಹಾನುಭಾವರು "ಶಿವಾನುಭವದ ಸತ್ಯ ಮಾರ್ಗ" ಎಂಬ ಶಿರೋ ಲೇಖನ ಕೆಳಗೆ ಶಿವಾನುಭವ ಪತ್ರಿಕೆಯ ತಾ|| ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಂಧನಾಳ ಗ್ರಾಮವು ಇಂಡೀ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಹಾಯೋಗಿಗಳು ಆಗಿ ಹೋಗಿದ್ದು ಅವರ ಸೀತದಲ್ಲಿಯೇ ಈಗಿನ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಾರೂಢರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹಿಂದಿನವರಂತೆಯೇ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾಗಿ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಹೆಸರು ವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಜನರು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ದರ್ಶನಲಾಭವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಹಾಯುವ ಕಾರ್ಯವೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ವಿಜಾಪುರ ವೀರಶೈವ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಜಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆಲಮಟ್ಟಿ ವೀರಶೈವ ವಿದ್ಯಾಲಯವು ಇವರ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು ಬೆಳೆದದ್ದು ಇರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಉತ್ತಮ ತರಗತಿಯ ಭಾಷಣಕಾರರೂ ಪುರಾಣ ಪ್ರವಚನ ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲವರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪೂಜ್ಯ ಭಾವವು ಎಲ್ಲ ಜನರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ವಾಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿಜಾಪುರ ವಿಜಯ ಕಾಲೇಜದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಇವರಾಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನಿಧಿಯು ಶೇಖರವಾಗಿದ್ದು ಇದು ಅವರ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಫಲವಾಗಿದೆ. ಇವರು ಶಿವಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ನಿರತರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು 'ವೀರಶೈವ ಶಿವಾನುಭವ' (Mysticism) ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಮ್ಮ ಈ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವಾನುಭವಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯಾಚಾರಗಳೇ ಸಾಕಾಗದೆ ಈ ಆಚಾರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅಂತರಂಗದ ಶುದ್ಧತೆಯೂ ಅಗತ್ಯವಿರುವದೆಂದು ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವಶರಣರು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಶುದ್ಧರೂ ಭಾವನಾ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯರೂ ಆಗಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಚಿದ್ವನಮೂರ್ತಿಯು ಅವರ ಶುದ್ಧ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಇಂದ್ರಿಯ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬೀಳುವದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಸುಖವು ಲಭಿಸದೆಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಮುಂದೆ ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ:- "ನಾವು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಗುಲಾಮರು, ಉಡುಪುತೊಡಪುಗಳ ಗುಲಾಮರು, ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಾಗೂ ದೇಶಾಭಿಮಾನದ ಗುಲಾಮರು, ಮತ್ತು ಕೀರ್ತಿಯ ದೊಡ್ಡ ಗುಲಾಮರು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಅನೇಕ ಗುಲಾಮಗಿರಿಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಈಶ್ವರತ್ವವು ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿರುವದೆಂದು" ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜವಿದೆ. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವದೇನೆಂದರೆ:- "ನಾವು ಇಂದ್ರಿಯ ಜನ್ಯ ಸುಖದುಃಖಗಳಾಜಿಗೆ ಹೋಗಲು ಅವಿಶ್ರಾಂತ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಇದಕ್ಕೇನೇ ಶಿವಾನುಭವ ಅಥವಾ ಶಿವಯೋಗಾನುಸಂಧಾನವೆನ್ನುವರು." ಎಂದು ಅವರು ಶಿವಾನುಭವದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮಿಸ್ಟಿಷಿಜಮದ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅವರು ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಟೀಕಿಸುತ್ತ ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ:- ನಾವು ಕೇವಲ ಬುದ್ಧಿಯ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಹೋಗಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಈಗಿನ ಧೋರಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೇವಲ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿತ ಮಾಡುವದರ ಕಡೆಗೆ ಅದು ಇದೆಯೇ ಹೊರ್ತು ಅಂತಃಕರಣದ ಸಾತ್ವಿಕವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಜಾಗೃತ ಮಾಡುವದರ ಕಡೆಗೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. " ಆದರೆ " ಬುದ್ಧಿಯ ಕೆಲಸವು ಕೇವಲ ಕಾರ್ಯದ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಮಾಡುವದಾಗಿದೆ. ಅಂತಃಕರಣದ ಕೆಲಸವಾದರೋ ಬುದ್ಧಿಯ ಆಚೇಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪರಮೇಶ್ವರನ ದರ್ಶನ ಹೊಂದುವದಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಆಗಿ ಹೋದ ಸಾಧು ಸಂತ ಶರಣರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ತೇಜಸ್ವಿಗಿಂತಲೂ ಅಂತಃಕರಣದ ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳವರೇ ಅಧಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. " ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿಗಳು

ಶಿವಶರಣರ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬೋಧಿಸುವ ದೇನಂದರೆ:- ಯಾವ ವಿಚಾರವು ಅಂತಃಕರಣಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವದೋ ಅವನ್ನು ಯಾರ ಅಂಜಿಕೆ. ಇಲ್ಲದೆಯೂ ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗ ಬೇಕು. ಒಂದು ಸತ್ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಂತಃಕರಣ ಪೂರ್ವಕ ವಾಗಿ ಇಚ್ಛೆಯಾದರೆ ಬುದ್ಧಿಯು ಒಂದುವೇಳೆ ಅಡ್ಡ ಬರಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡೋಣವರದಿಂದ ಇವರು ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಮುನಿಸು ಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಬೇಸರವಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಮೊದಲಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬುದ್ಧಿಯು ನಮಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಕಿವುಡುಮಾಡಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ಅಂತಃಕ ರಣದರ್ಶಿತವಾದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹೋದದ್ದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ತಪ್ಪು ಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. " ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿ ಗಳವರು ಕಡೆಗೆ ಹೇಳುವದೇನಂದರೆ:- ಶಿವಾನುಭವವು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಆಜೆ ಕಡೆಗಿದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಡೆದದ್ದಾದರೆ ಈ ಪಾಶವು ಸಾವಕಾ ಶವಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಕಳಚಿ ಬೀಳುವದು. ಆಗ ಅಂಗದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅವಯವವನ್ನೂ ಬಾಹ್ಯಾಂತರ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನೂ ಲಿಂಗ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡು ತಾನು ಲಿಂಗರೂಪನಾಗಿ ಲಿಂಗ ಭೋಗೋಪಭೋಗಿ ಯಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಆ ಪರತರ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪನಾದ ನಿರಂಜನ ಮಹಾ ಪ್ರಭುವಾಗುವದೇ ಶಿವಾನುಭವವೆಂದು " ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅಭಿ ಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. " ಲಿಂಗಸಹಿತ ನಡಿ, ಲಿಂಗಸಹಿತ ನುಡಿ, ಲಿಂಗ ಸಹಿತ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯ ಸುಖವು. ಲಿಂಗಾಲಿಂಗಿತವಾಗಿಹ ಇಂಥಾ ಲಿಂಗಾಂಗಿ ಯೇ ಸಹಜ" ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವರು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತ ಶಿವಾನುಭವದ ನಿಜಾಚರಣೆಯನ್ನೂ ಅದರ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ಅವರು ಈ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಿದ್ಯಾವಾಚಸ್ಪತಿ ಶಂಭುಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹಿರಿಯಮಠ ವಿಜಾಪೂರ

ಈ ಮಹಾನುಭಾವರು ಮೊದಲು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಮುಂದೆ ವಿಜಾಪುರ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇರಹತ್ತಿದರು. ಇವರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವರು. ವೇದಗಳು ಭಾಷ್ಯಗಳು

ಉಪನಿಷದ್ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬಹು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಷಟ್ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವರು. ಮಣಿ ಭಂಡಾರಕರ ಇನ ಸ್ವಿಟ್ಟೊಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಇವರು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನಸ ಇದ್ದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವಾಗಮಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಎಂದೂ ವ್ಯರ್ಥ ವೇಳೆ ಗಳೆಯರು. ಯಾವಾಗಲೂ ಆಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕಾಲಯವು ಬಹು ದೊಡ್ಡದಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ಅವರು ಶಿವಶರಣರ ವಾಡ್ತೆಯವನ್ನು ಸಹ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆದರ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವಾನುಭವಪತ್ರಿಕೆಗೋಸ್ಕರ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಆದರ ಭಾವವುಳ್ಳವರು. ಅವರು ಉತ್ತಮ ವಾಗ್ಮಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಭಾಷಣಮಾಡಬಲ್ಲರು. ಅವರು ಪುರಾಣ ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥರು. ಅವರು ಸಾವಿರಾರು ಜನರ ಮನ ಸ್ಸನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ರೀತಿಯಿಂದ ಮನೋವೇದಕವಾಗಿ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಲ್ಲರು. ಪುರಾಣವನ್ನು ಹೇಳಲು ತಮಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪದ್ಧತಿಗನುಸರಿಸಿ ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಈ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ವಿಜಾಪುರಸ್ಥರು ಇಲ್ಲಿಯ ಹಿರಿಯ ಮಠಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಪಟ್ಟಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಮುಂದೆ ಅವರು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಧರ್ಮ ಬೋಧೆ ಮಾಡುತ್ತ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿದರು. ಆಗ ಅವರ ವಿದ್ವತ್ತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಜನರು ಮೆಚ್ಚಿ ಅವ ರಿಗೆ "ವಿದ್ಯಾವಾಚಸ್ಪತಿ" ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಮನ್ನಿಸಿ ದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಮ್ನ ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕೆ ಟೀಕೆ, ಅಷ್ಟಾವರಣಪರಿಚಯ, ವೇದಾಂತಸಾರ, ತತ್ವಜ್ಞಾನ, ಎಂಬಿವೇ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ತಾವು ಕೇವಲ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಚಿಂತನದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂಬ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಅವರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಆಗ ಅವರು ಜನರ ಸಹವಾಸ ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಜಮಖಂಡಿಯಿಂದ ೫-೬ ಮೈಲುಗಳ ಮೇಲಿರುವ ಒಂದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಂಥ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಯ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಮೌನ ವ್ರತದಲ್ಲಿ ಇರತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೂ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ

ದುಗ್ಧಾಹಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾರನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಸುತ್ತಲಿನ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಾಸಸ್ಥಳವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ವಸಾನವ್ರತವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು ಬಹುಜನರು ಅವರನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಕಂಡು ಅವರ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಜ್ಞಾನ ಬೋಧೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆನಂದಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಆಚರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಶಿವಾನುಭವವೆಂಬವರೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ:- “ ಶಿವನೇ ಪರವಸ್ತುವು. ತದಾವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದುದೆಲ್ಲವೂ ಅಶಿವಾತ್ಮಕವಾದುದು. ಅಂದರೆ ಶಿವನು ಅಚ್ಚ ಸುಖದ ನಿಧಿಯು. ಆನಂದರೂಪನಾದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಅಂದರೆ ಅನುಭವವು, ಇಂತಪ್ಪ ಶಿವನ ಅನುಭವ (ಶಿವಾನುಭವ) ದಿಂದಲೇ ನೀವು ನಿಜವಾದ ಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದಿ ನಿತ್ಯ ಶಾಂತರೆನಿಸುವಿರಿ ” ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ದರಲ್ಲಿ ಇದರ ಮರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಹ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ಹಂಬಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಶಿವಾನುಭವವು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಈ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಬಂಧನಾಳ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ತಮ್ಮ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಶಿವಾನುಭವದ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಶ್ರೀ ಶಂಭುಲಿಂಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಈ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಳಿದಲ್ಲಿ ಇದು ಶಕ್ಯವೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅನ್ನುವ ದೇನಂದರೆ:- “ ವಿಷಯವ್ಯಾಪೋಹವಿಲ್ಲದಾತನೇ ಅಚ್ಚ ಸುಖಿಯು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಘೊಟ್ಟಿತುಂಬ ಕೂಳನುಂಡು ಕಣ್ಣು ತುಂಬ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವದೇ ಅಚ್ಚ ಸುಖವೆಂಬುದಾಗಿ ಬಡಬಡಿಸುವ ಹುಚ್ಚ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಮನವೆಳಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮನವಾರೆ ಭೋಗಿಸಲು ಅನುಕೂಲಗಳಾದ ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡಲಿ ಹೇಗೆ ಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಈಗಿನ ಕಾಲವೇ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಕಾಲವಂತೆ! ಹಿಂದಿನ ಕಾಲವ ಹಿಂದುಗಳ ಮಿದುಡು ಮದಡವಾಗಿದ್ದಿ ತಂತೆ!! ಅಯ್ಯೋ ಅಜ್ಞಾನವೇ!!! ” ಎಂದು ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಈಗಿನವರು ಸುಖಬಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶಿವಾನುಭವದ ಆನಂದವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಜನರಿಗೆ ಈ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸರ್ವಭೂಷಣ ಮಠ ಬೆಂಗಳೂರು

ಈ ಮಹಾನುಭಾವರ ಪೂರ್ವದ ಗ್ರಾಮವು ವಿಜಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಮದಾಪುರವು. ಮುಂದೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ತರದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಕಾಶೀ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಂಸ್ಕೃತಾಧ್ಯಯನವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿಯ ಉಚ್ಚ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ನಡೆಸಿದ್ದ ಶಿವಾನುಭವ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಹೊಂದಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ವಚನ ವಾಙ್ಮಯದ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಶ್ರಮವನ್ನು ವಹಿಸಿದರು. ತರುವಾಯ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸರ್ವಭೂಷಣಮಠಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದರು. ಸರ್ವಭೂಷಣ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾದ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧುಗಳು. ಅವರು ರಚಿಸಿದ ಪದ್ಯಗಳು ಈಗಲೂ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಮಹತ್ವದ ಮಠಕ್ಕೆ ಇವರು ಅಧಿಪತಿಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಅವರು ಧರ್ಮ ಜಾಗೃತೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಹುಬಲವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಿದರು. ಅವರು ಶಿವ ಶರಣರ ವಿಚಾರಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ವಾಙ್ಮಯ ಇವುಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಅತ್ಯಂತ ಪೂಜ್ಯಭಾವವನ್ನು ತಾಳಿ ಅವುಗಳ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಇವರು ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಮಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅವರ ಗಂಭೀರವಾದ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಭಾಷಣಗಳು ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವರ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯಗಳ ಫಲವಾಗಿಯೇ ಮೈಸೂರಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರ ವಾಙ್ಮಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಆದರವು ಬೆಳೆದಿರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಪ್ರತಿದಿವಸ ಮಠದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ನಡೆಸುವದುಂಟು. ಅವರಿಗೆ ಶಿವಶರಣರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳುವದೇ ನಿತ್ಯ ಕ್ರಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಕಲಿತು ಶ್ರಮಪಡುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ ವಚನ ವಾಙ್ಮಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವದುಂಟು.

ಶ್ರೀ ಬಂಧನಾಳ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಶಿವಾನುಭವದ ಉಚ್ಚ ವೈಯವ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದರೆ ಶ್ರೀ ಶಂಭುಲಿಂಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ವಿಷಯವಾಸನೆಯನ್ನು ಆಳಿದಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಿಷಯವಾಸನೆಯನ್ನು ಅಳಿಯುವದರ ಅರ್ಥವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಬಹು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ವಿಶದಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮನುಷ್ಯನು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡುವದೆಂದರೆ ಶರೀರವನ್ನು ಕ್ಷಯಿಸುವದಿರದೆ ಅದರ ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡುವದಿರುತ್ತದೆಂದು ಶಿವಶರಣರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತ ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ:- “ಈ ಶರೀರಕ್ಕೂ ನಾವು ದ್ರೋಹಮಾಡಬಾರದು. ಶರೀರ ಇರುವ ವರೆಗೆ, ಅವರ ಎಚ್ಚರು ನಮಗೆ ಇರುವ ವರೆಗೆ ಹೊರಗಣ ಸುಖ ನಮಗೆ ಅವಶ್ಯಕ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, “ಆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿಯುಕ್ತವಾದರೆ ಅವುಗಳಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.” ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ - “ದುರ್ನಿರೋಧಗಳಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಆದರೆ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗದ ಕಡೆ ಪ್ರೇರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಪಡೆಯಬೇಕು.” “ಕಾಯವೆಂಬುದು ಹೊಲಸಲ್ಲ. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಪಡೆಯಬೇಕು.”

“ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸುವವೇ ತಪಸ್ಸು. ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವಶಾನವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಬಂದವರೊಡನೆ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಡಿಸುವದು ತಪಸ್ಸಲ್ಲ. ಅಶನದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಸದಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನೂ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ನಿಯೋಗಿಸುವದೇ ಪರಮ ತಪಸ್ಸು.” ನಮ್ಮ ಕಾಯವನ್ನು ಶುದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪವಿತ್ರ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವದೇ ಯೋಗವೆಂದು ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು.

ಅವರು ಮುಂದೆ ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ:- ಇಂತಹ ಯೋಗಿಗೆ ವಿಶ್ವವೇ ಕುಟುಂಬವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಪ್ರೇಮ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕವೂ ವಿಶಾಲವೂ ಆಗು

ತ್ತದೆ. ನೀಚಭಾವನೆಯು ಅವನಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತದೆ.....ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಬೆಂಕಿ ಹೇಗೆ ಸುಡದ ಹಾಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆಯೋ, ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪವು ವಾಸನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕಾಣದೆ ಹೇಗೆ ಸೇರಿದೆಯೋ, ಬೀಜದೊಳಗೆ ವೃಕ್ಷವು ಹೇಗೆ ಅಂತರ್ಭಾವವಾಗಿದೆಯೋ, ಕಬ್ಬಿನೊಳಗೆ ಬೆಲ್ಲವು ಹೇಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆಯೋ, ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ನಿಗೂಢವಾಗಿ ಇರುವ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು “ಭಾವಿಸಿ ತಿಳಿದು ಮಧಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗಾಂತರದಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತದನುಭಾವಿಯಾಗಿ ಇರುವುದೇ” ಪರಮ ಕಾರ್ಯವು. ಹೀಗೆ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವದೇ ಸಂಸಾರವೆನಿಸುವುದು. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿವಾನುಭವ ಸಾಧನೆ

ಹಿಂದಿನ ಲೇಖಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಾನುಭವದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪ ತಾತ್ವಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮುಂದೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಹೇಗೆ ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿವಾನುಭವದ ಉಚ್ಚ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಯೋಗಸಾಧನೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಸಾಧಿಸಬಹುದೆಂದು ಬಹು ಜನರ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಈಗಲೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಶಿವಶರಣರು ಒಪ್ಪಿರುವದಿಲ್ಲ. ಯೋಗಸಾಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಅಂತಃಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದು ಸಾಧ್ಯವಾದರೂ ಅದು ಶಿವಾನುಭವವಲ್ಲವೆಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಇದರ ವಿಸ್ತೃತ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಯುತ ಬ್ಯಾಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಪ್ಪನವರು “ಶಿವಯೋಗ ಅಥವಾ ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನ” ಈ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವರು. ಇದರ ಮುಂದಿನ ಮೂರು ಲೇಖಗಳನ್ನು ರಾ|| ಬ|| ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಇವರು ಬರೆದಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾದ “ಶಿವಾನುಭವದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪ” ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಪಟಾಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಶಿವಶರಣರು ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮುಂದಿನ ಲೇಖವಾದ “ಕಾಯಕ” ಇದರಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ನಿತ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ಶಿವಾನುಭವದ ತತ್ವಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಕಡೆಯ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಪಟಾಸ್ಥಲಗಳು ಮನುಷ್ಯನ

ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅವು ಹೇಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ವಾಚಕರು ಓದಿದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆಂಬುದು ಅವರ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಇರಲಾರದು.

ಶ್ರೀಯುತ ಕಲ್ಯಾಣಪ್ಪ ಬ್ಯಾಲಿ, ಬಿ. ಎ. ಬಿ. ಟಿ.

ಇವರು ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹುನಗುಂದ ಗ್ರಾಮದವರು. ಅವರು ಪದವೀಧರರಾದ ಬಳಿಕ ಕೈ. ವಾ. ಮಂಜಪ್ಪ ಹರ್ಡೇಕರ ಇವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದ ವೀರಶೈವ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ನಿಂತು ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಅವರು ಸೇರುವಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದಿತು. ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶರಣರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುವದೇ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದಿತು. ಇದನ್ನು ಅವರು ಮನಃ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಜರಗಿಸುತ್ತ ಬಂದರು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನೇಕ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಅವು ಇನ್ನೂ ಅಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗಿವೆ. ಮುಂದೆ ಅವರು ವಿಜಾಪುರ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಉತ್ತಮರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಈ ಶಾಲೆಯ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರರಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಅವರು ಈಗ್ಗೆಯೂ ಅದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವರು. ಅವರು ವಚನ ವಾಕ್ಯಯವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಶಿವಾನುಭವ ಮತ್ತು ನವಕರ್ನಾಟಕ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ವತ್ಪ್ರಚುರವಾದ ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸರಳ ಸುಲಭ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ತರದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸುವಂತೆ ಬರೆಯುವ ಅವರ ಪದ್ಧತಿಯು ವರ್ಣನೀಯವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಶಿವಾನುಭವ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳ ನಿರೂಪಣೆ ಮತ್ತು ಶೂನ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯ ರಹಸ್ಯ ಇವು ಬಹು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿವೆ. ಅವರು ಅನೇಕ ಪ್ರಹಸನಗಳನ್ನೂ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಉತ್ತಮ ಕವಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಯುತ ಕಲ್ಯಾಣಪ್ಪ ಬ್ಯಾಲಿಯವರು ಬರೆದ ಲೇಖನ ಶಿವಯೋಗ ಅಥವಾ ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನ. ಇದರಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನಕ್ಕೂ ಇತರ ಯೋಗಗಳಿಗೂ ಇರುವ ತಾರತಮ್ಯ ಭಾವನನ್ನು ಅವರು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ:- ಯೋಗಮಾರ್ಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಧಿಕವಾದ ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಪಂಡಿತ ಪಾಮರರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂಥ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಶಿವಶರಣರು ಕ್ಲೇಶಕರವಾದ ಯೋಗಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದಿರುವರು. " ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮಥರು " ತ್ರಿಲಿಂಗಗಳ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಯೋಗಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಾನುಭವದ ತಳ ಹದಿಯ ವೇಲೆ ಕಟ್ಟಲಾರಂಭಿಸಿದರು. " ಹಠಯೋಗ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಸುಖವು ಲಭಿಸಿದರೂ ಅದು ಕಷ್ಟವೇ ಹೊರತು ನಿಜಸುಖವಲ್ಲ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಿಸಿ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ರೋಗಗಳನ್ನು ಸಹ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನದ ಗುರಿಯು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಜೀವಾನಂದವನ್ನು ಹೊಂದುವದೇ ಅವನ ಅಂತಿಮಧ್ಯೇಯವು. " ಎಂದು ಹಠಯೋಗ ಮತ್ತು ಶಿವಯೋಗ ಇವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಅವರು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ:- " ಶಿವಯೋಗವು ಆಂತರಂಗವನ್ನು ಕೈಸುವ ಕಲೆಯು. ಸಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಮಾಡುವದೆಲ್ಲವೂ ಯಂತ್ರದ ಕೆಲಸದಂತೆ ನಿರಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಲಾಯುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳು ತುಂಬಿರುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಶಿವಯೋಗವು ಹಠಯೋಗದ ಪರ್ಯಾಯ ಶಬ್ದವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು. " ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲವು ಯೋಗವೆಂದು ಅನೇಕರು ಭಾವಿಸಿರುವರು. ಆದರೆ ಲೇಖಕರು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ:- " ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಿತಿಯು ರೇಚಕ, ಮೂರಕ, ಕುಂಭಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಶ್ವಾಸ, ನಿಷ್ಠೆ, ಸಾವಧಾನ, ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಿರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಳವು ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದೆಂದು ತಿಳಿಯುವದು ತಪ್ಪು. " " ಯೋಗಶ್ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ನಿರೋಧಃ " ಎಂದು

ಅಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗವನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸುವವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ
ವೀರಶೈವರ ಶಿವಯೋಗವು ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ನಿರೋಧವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದು
ಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸದ್ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿಸುವದಾಗಿದೆ
ಎಂದು ಲೇಖಕರು ಹೇಳಿರುವರು.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಅವರು ಕಡೆಗೆ ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ:—“ ಶಿವಯೋಗಿ
ಗಳಾದವರು ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನಿಗಳೂ ಷಟ್ಪಥಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಲೋಕ
ಸಂಗ್ರಹತತ್ವರೂ ಆಗಬೇಕು. ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯುವ ಇಂಥ ಮಹಾ
ವಿಭೂತಿಗಳು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿಯೂ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿರಕ್ತ
ರಲ್ಲಿಯೂ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರು ಜಾತಿಮತಭೇದ
ವಿಲ್ಲದೆ ಮಹಾ ವಿಭೂತಿಗಳೆಂದು ಮನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಜಗದ್ಗುರು
ಗಳು. ಅವರೇ ಜಗದಾಚಾರ್ಯರು. ಅವರೇ ಶಿವಶರಣ ಶಿವಯೋಗಿ
ಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೀಯುತ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ವ
ಭೃಷಿ ಇವರು ಯೋಗಕ್ಕೂ ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು
ಈ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಪೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿವಾನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ಯೋಗದ ಕ್ಲಿಷ್ಟಮಾರ್ಗ
ವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಕೂಡದೆಂದು ಈ ಲೇಖಕ ಮುಖ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ರಾ|| ಬ|| ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಇವರ ಲೇಖಗಳು.

ಹಿಂದಿನ ಲೇಖಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಾನುಭವವೆಂದರೇನು ಮತ್ತು ಶಿವಾನುಭ
ವವು ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸವೇ ಹೇಗೆ ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ವಿವೇ
ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೆ ತಾತ್ವಿಕ ವಿವೇಚನೆಗಳು ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾ
ಗಲೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳಾಗಲಾರವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿವಶರಣರು ವ್ಯವಹಾ
ರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಆಳವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಮನುಷ್ಯನು
ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶಿವಾನುಭವದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪ.

ಹಿಂದಿನ ವಿನರಣೆಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಶಿವಶರಣರು ಹಿಂದೂಧರ್ಮದಲ್ಲಿ
ಒಂದು ಹೊಸತೆರದ ಧರ್ಮವನ್ನೇ ನಿರ್ಮಿಸುವರೆಂಬ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು ಅನೇಕ
ರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀ

ಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪೂರ್ವಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
ಶಿವಶರಣರ ಯಾವ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಅವರು ವೇದಾ
ಗಮೋಪನಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ತಾವು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರ
ಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳುವದಾಂಟು. ಬಸವೇ
ಶ್ವರ ಮೊದಲೊಂದು ಯಾವ ಶಿವಶರಣರ ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂ
ಡರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವೇದ ಉಪನಿಷತ್ತು ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಅಸಂಖ್ಯ ಅವ
ತರಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶಿವಶರ
ಣರು ಹಿಂದಿನವರ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅವರು
ತಮ್ಮ ಷಟ್ಪಥಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಸಾಂಖ್ಯ ಮತ್ತು ಯೋಗದ ಮುಖ್ಯ
ತತ್ವಗಳನ್ನು ಹೇರಳವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾಂಟು. ಆದರೆ ಅವರು ಹೀಗೆ
ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಲಿಂಗಾಂಗಸಾಮರಸ್ಯದ ವೈಶಿ
ಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟು ಇವಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕ ಮಾರ್ಪಾಡು
ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇವರಿಂದ ಅವರ ವಿಚಾರಗ
ಳಿಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಸ್ವರೂಪ ಉಂಟಾದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ
ಅವರು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವದಿಲ್ಲ.

ಷಟ್ಪಥದಲ್ಲಿ ಆರು ವಿಭಾಗಗಳಿದ್ದು, ಭಕ್ತಿಯೋಗ ಮತ್ತು ಕರ್ಮ
ಯೋಗಗಳು ಮೊದಲನೆಯ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಾದ ಭಕ್ತ ಮತ್ತು ಮಹೇ
ಶ್ವರ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಹಠಯೋಗದ ವಿಷಯಗಳು
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಜ್ಞಾನಯೋಗ ಮತ್ತು ರಾಜಯೋಗದ
ತತ್ವಗಳು ಶರಣ ಮತ್ತು ಐಕ್ಯಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಹಿಂದೂ
ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಯೋಗ ಭಾಗಗಳು ಷಟ್ಪಥ ಶಾಸ್ತ್ರದ
ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.
ಆದರೆ ಇವುಗಳ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಲಿಂಗಾಂಗ
ಸಾಮರಸ್ಯದ ರೀತಿಯನ್ನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕ್ರಿಯಾಚರಣೆ
ಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳು
ಪ್ರಕೃತ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಮೊದಲು ನೈತಿಕ ಉನ್ನತಿ, ಅದರೊಡನೆ ಮಾನಸಿಕ ಉನ್ನತಿ ಮತ್ತು
ಜ್ಞಾನಾನುಭವದ ಮೂಲಕ ಭಾವೋನ್ನತಿ, ಇವುಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು

ತನ್ನಲ್ಲಿ ಉಂಟುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸ್ಥೂಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕಾರಣ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಭಾವಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಉಜ್ವಲಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ನೈತಿಕಾಚಾರ ಮತ್ತು ಶಿವಯೋಗಾಚರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನ ಶಕ್ತಿಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ಅವನಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶಿವಶರಣರು ಜನರಲ್ಲಿ ನೀತಿಯನ್ನೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನೂ ಬೀರಿಲಿಂಗದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತವಾದ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾದ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದರೆಂದು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಕಾಯಕ

ಈ ಶಬ್ದಕ್ಕೊಂದು ಮನೋರಂಜಕ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಾಯಕದ ಅಯ್ಯನವರೆಂಬ ಪಂಗಡವು ಈಗಲೂ ಇದ್ದು ಅವರು ಮುಳ್ಳು ಆವಿಗೆಯ ಕಾಯಕ, ಗಂಟೇ ಕಾಯಕ, ಬೊಬ್ಬೇ ಕಾಯಕ ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಹೆಸರುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜನರಿಂದ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಪಂಚ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳಿಂದ ಈ ಅಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಕಾಯಕಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕೆಲ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದೂ ಉಂಟು. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಕಾಯಕವೆಂದರೆ ಪಂಚ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಾಡಿನ ಜನರು ಧರ್ಮದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಪೀಠಗಳಿಗೆ ವರದಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು ಮತ್ತು ಅನಾಚಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಿಂದಲಾದರೂ ದೂರಮಾಡುವವರು ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ರೂಢವಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಈ ತರದ ಅರ್ಥವಿರದೆ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವದು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದನ್ನು ಅರ್ಪಣಭಾವದಿಂದ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವದು ಎಂದು ಇದ್ದುದು ನಮಗೆ ತೋರಿಬರಹತ್ತಿತು. ಈ ಭಾವವುಳ್ಳ ಅನೇಕ ವಚನಗಳನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಭಾಗ ೧ ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉದಹರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ತತ್ವವು ಕೇವಲ ಭಕ್ತರಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಜಂಗಮರಿಗೂ

ಕೂಡ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಂದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಇಂಥ ವಚನಗಳನ್ನು ನಾವು “ಜಂಗಮನು ಕಾಯಕ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು” “ಜಂಗಮನು ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಕೂಡದು” “ಜಂಗಮನು ಭಿಕ್ಷಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ದೇಶಾಂತರೆಯಾಗಬಾರದು” “ಬೇಡುವಾತ ಜಂಗಮನಲ್ಲ, ಬೇಡಿಸಿಕೊಂಬಾತ ಭಕ್ತನಲ್ಲ” ಈ ಶಿರೋಲೇಖಗಳ ಕೆಳಗೆ ಉದಹರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ.

ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿಜತತ್ವಗಳನ್ನು ನಾವು “ಕಾಯಕ” ಈ ಶಿರೋಲೇಖವುಳ್ಳ ಈಗಿನ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಲೇಖನವು ೧೯೨೭ ನೇ ಇಸವಿ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ ತಿಂಗಳಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಅದು ಆಗಿನ ಪ್ರಮುಖರಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚಳವಳಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಆಸಂಖ್ಯ ಪತ್ರಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಆಗ ಬಂದವು. ಇಷ್ಟೇಅಲ್ಲ, ಶಿವಾನುಭವ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಬಹುಜನ ಚಂದಾದಾರರು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ನಾವು ಕ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಕಾಯಕದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವ ಶಿವ ಶರಣರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಉಕ್ತಿಗಳಿದ್ದ ಮೂಲಕ ಅವುಗಳ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬದಲು “ಕಾಯಕ” ಈ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರಗಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದುದು ಜನರಿಗೆ ಬರಬರುತ್ತ ಕಂಡುಬರಹತ್ತಿತು. ಇದರಿಂದ ಕಾಯಕದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮೊದಲು ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳು ದೂರಾಗಹತ್ತಿದವು. ಇಷ್ಟೇಅಲ್ಲ, “ಕಾಯಕ”ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನು ಶಿವ ಶರಣರು ಅನುಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಹತ್ತಿತು. ಮುಂದೆ ಬಹುಜನರು ತಮಗೆ ತೋರಿದಂತೆ ಕಾಯಕದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅನೇಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಹತ್ತಿದರು. ಹೀಗೆ ಈ ಶಬ್ದವು ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉಂಟುಮಾಡಿದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

“ಕಾಯಕ” ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ಬಹಳ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದನ್ನು ವಾಚಕರು ಮೂಲ ಲೇಖನದಲ್ಲಿಯೇ ಅವಲೋಕಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ವಿನಂತಿ ಇದೆ.

ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಸ್ತಾರವು.

ಈ ಲೇಖನ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಕೊನೆಯದಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ವೀರಶೈವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮದ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳಾವವು, ಅದರ ರಚನೆ ಏನು, ಎಂಬುದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯಾವ ಪರಿಚಯವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಚಾರಗಳು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ಎಂಥದು, ಅದರ ವಿಸ್ತಾರವು ಎಷ್ಟು, ಎಂಬುದು ಏನೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನಾವು ಶ್ರವಣಮಾಡಹತ್ತಿದಂದಿನಿಂದ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕ್ರಮೇಣ ಬದಲಾಗುತ್ತ ನಡಿದಿದೆ. ಆದರೂ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಚ್ಚಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಷಟ್ಸ್ಥಲದೊಳಗಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಚಾರಗಳು ಇನ್ನೂ ಜನರಿಗೆ ಅವಗತವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇಅಲ್ಲ, ಅವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವು ಸಹ ನಡೆದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಆಚರಣೆಯಂತೂ ದೂರೇ ಉಳಿದದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಚನಗಳು ತಮಗೆ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಬಹು ಜನರು ಯಾವಾಗಲೂ ಅನ್ನುವುದುಂಟು.

ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಿಭಾಗಗಳು ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ವಿಶಿಷ್ಟಾರ್ಥವುಳ್ಳ ಶಬ್ದಗಳು ತುಂಬಿಹೋಗಿವೆ. ನಾವು ರಚಿಸಿದ ಶಿವಾನುಭವ ಶಬ್ದಕೋಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಶಬ್ದಗಳು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮೀರಿವೆಂಬುದು ಕಂಡುಬರುವದು. ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಬ್ದಕ್ಕೂ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ವಿವಿಧ ಅರ್ಥಗಳಿರುತ್ತವೆಂಬುದು ಮೇಲಿನ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ವಾಚಕರಿಗೆ ತಿಳಿದುಬರುವದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಹೇಳುವದು ಬಹು ದುಸ್ತರವಾದದ್ದು. ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಭ್ಯಾಸವು ೭೦೦ ವರ್ಷ ನಿಂತುಹೋದದ್ದರ ಪರಿಣಾಮವು ಇದಾಗಿದೆ. ಈ ೭೦೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಚಿತ್ತಾಗಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಪುರಾತನ ವಚನಗ್ರಂಥಗಳು ಕೈಗೆ ಬಿದ್ದದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದರು. ಆದರೆ ಅವರಾದರೂ ತಾವು ತಿಳಿದದ್ದನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಸದೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಇಡುತ್ತ ಬಂದರು. ಹೀಗೆ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದೆ.

ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಎಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾದದ್ದಿರುತ್ತದೆಂಬುದರ ಕಲ್ಪನೆಯು ವಾಚಕರಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದೆವು. ಈ ಲೇಖನವು ಶಿವಾನುಭವದ ೧ನೇ ವರ್ಷದ ೧ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ೧೯೨೬ ರಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

— ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟೆ,
ಬಿ. ಎ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ.
ವಿಜಾಪುರ.

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ.

(೧)	ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ	...	...	...	೧
(೨)	ಪೀಠಿಕೆ	...	...	...	೧
(೩)	ಶಿವಾನುಭವದ ಸತ್ಯಮಾರ್ಗ	...	...	...	೧
	— ಶ್ರೀಬಂಧನಾಳು ಶಿವಯೋಗಿಗಳು, ಮು. ಬಂಧನಾಳು.				
(೪)	ಶಿವಾನುಭವದ ಅವಶ್ಯಕತೆ	...	...	...	೧೬
	— ವಿದ್ಯಾಚಾರ್ಯಪ್ಪ ಶಂಭುಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮು. ವಿಜಾಪುರ				
(೫)	ಜೀವನದ ಗುರಿ.	...	...	...	೨೭
	— ಶ್ರೀಮಹಾದೇವಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸರ್ವಭೂಷಣಮಠ ಮು. ಬೆಂಗಳೂರು.				
(೬)	ಶಿವಯೋಗ ಅಥವಾ ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನ	...	...	...	೪೮
	— ಶ್ರೀ. ಕಲ್ಯಾಣಪ್ಪ ಬ್ಯಾಳಿ ಬಿ. ಎ. ಬಿ. ಟಿ. ವಿಜಾಪುರ				
(೭)	ಶಿವಾನುಭವದ ಸಾಮಾನ್ಯಸ್ವರೂಪ	...	...	...	೬೭
	— ರಾ ಬ ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ, ಬಿ. ಎ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ವಿಜಾಪುರ.				
(೮)	ಕಾಯಕ.	...	...	...	೭೬
	— ರಾ ಬ ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ, ಬಿ. ಎ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ವಿಜಾಪುರ.				
(೯)	ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಸ್ತಾರ.	...	...	...	೯೦
	— ರಾ ಬ ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ, ಬಿ. ಎ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ವಿಜಾಪುರ.				
(೧೦)	ಶಿವಯೋಗಾಚರಣೆಯ ತ್ರಿವಿಧಿ.	...	...	...	೧೦೭

ಶಿವಾನುಭವದ ಸತ್ಯಮಾರ್ಗ.

“ಹುತ್ ಬಡಿದೊಡೆ ಹಾವು ಸಾಯಬಹುದೇನಯ್ಯಾ? ಅಘೋರ ತಪವ ಮಾಡಿದಡೇನು? ಅಂತರಂಗದ ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವರ ನೆಂತು ನಂಬುವನಯ್ಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ?” (ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತವೇಶ)

ಸನಾತನವಾದ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅಥವಾ ನಮ್ಮೀ ವೀರಶೈವ ಮತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಶಿವಾನುಭವವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅರ್ಥಾತ್ ಈ

ಜೀವನು ಶಿವನಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ಅಂತರಂಗದ ಚಾರಗಳೇ ಸಾಕಾಗದೆ ಅವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅಂತರಂಗದ ಶುದ್ಧತೆಯೂ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬನು ತ್ರಿಕಾಲ ಮೋಡಶೋಷಣ

ರಗಳಿಂದ ದೇವತಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಒಬ್ಬನು ಸದಾ ಭಕ್ತರು ದ್ರಾಕ್ಷಾಧ್ಯಕ್ಷವರಣಾನ್ವಿತನಿರಬಹುದು. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಸದಾ ಜಪ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಸರ್ವ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಅಧಾರ ಭೂತವಾದಂಥ ಹೃದಯ ಪವಿತ್ರತೆಯೊಂದಿರದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಆತನಿಗೆ ಶಿವಾನುಭವದ ಸುಖವು ಎಂದಿಗೂ ದೊರೆಯಲಾರದು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹರ್ಷಿಗಳೂ ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ಶಿವಶರಣರೂ ಅಂತರಂಗ ಪರಿಶುದ್ಧರೂ ಭಾವನಾ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯರೂ ಇದ್ದದರಿಂದಲೇ ಚಿದ್ಭವ ಮೂರ್ತಿಯು ಅವರ ಶುದ್ಧ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸಿದನು. ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ಯಾವ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಾವಲೋಕನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಭಾವನಾರಹಿತವಾದ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಯೇ ಇರುವದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸೊನ್ನೆಗೆ ಹಿಂದೆ ಅಂಕಿಯೇ ಇರದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಎಣಿಕೆಯೇ ಆಗುವದಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಅಂತಃಕರಣದ ಅರ್ಥಾತ್ ಭಾವನೆಯೇ ಆಶ್ರಯವಿದ್ದ ಹೊರ್ತು ಬೆಲೆಯೇ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯುಕ್ತ ನಾವು ಶಿವಾನುಭಾವಿಗಳಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕೇವಲ ಬಹಿರಂಗಾಚರಣಗಳೇ

ಸಾಕಾಗದೆ, ಅವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಸಾರ್ಥಕತೆಗೆ ಅಂತರಂಗದ ವಾವಿತ್ರ್ಯತೆಯೂ ಆಗತ್ಯವೆಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದ ಸಂಗತಿಯು.

ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜೀವ ಕೋಟಿಗಳೊಳಗೆ ಮಿಗಿಲೆಂದೆನಿಸುವ ಈ ಮನುಷ್ಯನು ಉದ್ಭಾವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮಿಕ್ಕಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ವಿಷಯ

ಧರ್ಮಾವಲಂ ಲೋಲುಪ್ತನಾಗದೆ ಧರ್ಮಾವಲಂಬಿಯಾದ ಹೊರ್ತು

ಬನದ್ದಿ ಸುಖವು. ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನೈಜವಾದ ಶಾಂತಿಯು

ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿರದೆ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಕವಾಗಿರುವದು. ನಾವು ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೋಡಿ

ದರೆ ಅರಸು ಮೊದಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಬ್ಬ ಆಳಿನ ವರೆಗೂ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬನು ಸುಖೇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಿದ್ದರೂ, ದುಃಖಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗೆ ಇದ್ದದ್ದೇ

ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂದ್ರಿಯಜನ್ಯ ಸುಖವು ಸತ್ಯ ಸುಖವಾಗದೆ ಸುಖಾಭಾಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ "ಸುಖಮತ್ಯಂತಿಕಂ ಯತ್ತತ್

ಬುದ್ಧಿಗ್ರಾಹ್ಯಮತೀಂದ್ರಿಯಂ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಸುಖದ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ವಿಷಯಗಳ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಅದು ದೊರೆಯುವ

ಸಲುವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿದರೂ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಲಾಗಿ ಸುಖವು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಆ ಸುಖವು ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವದೆಂದು

ಗ್ರಹಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಕೈಯೊಳಗಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಅನೇಕ ಅನುಭವಗಳು ಒಂದರ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿ

ದ್ದರೂ, ನಾವು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗದೆ ಸುಖದ ಕಲ್ಪನೆಯ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತುವದನ್ನು ಬಿಡದೆ, ಪುನಃ ಪುನಃ ಅದರ ಹಿಂದೆಯೇ ಓಡುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ.

ಎತ್ತು ತೀವ್ರ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಗಾಣೆಗನು ಒಂದು ಚಮತ್ಕಾರವಾದ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ಯೋಚಿಸಿದನು. ಎತ್ತಿನ ಹೆಗಲ

ಮೇಲೆ ಇರುವ ನೊಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಡ್ಡಗೋಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅದರ ತುದಿಗೆ ತುಸು ಹುಲ್ಲಿನ ಪೆಂಡೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದನು. ಆದ ಕಾರಣ ಆ ಹುಲ್ಲಿನ

ಪೆಂಡೆಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಆ ಎತ್ತಿನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ನನಗೂ ಹುಲ್ಲಿಗೂ ಅಂತರ ಒಂದು ಮೊಳವಿರುವದರಿಂದ,

ಆ ಅಂತರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ನನಗೆ ಹುಲ್ಲು ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಗುವದೆಂದು ಆ ಎತ್ತು ಭಾವಿಸಿ ಅತಿ ತೀವ್ರದಿಂದ ಓಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿತು. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ತಾಸು ಓಡಿದರೂ ಒಂದು ಮೊಳದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ

ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಹುಲ್ಲು ಅದಕ್ಕೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯರಾದ ನಮ್ಮಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಇಂದ್ರಿಯಜನ್ಯ ಸುಖದ ಗುಲಾ

ಮರಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲ ಕನಕ ಕಾಣುವ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಓಡುತ್ತಿರುವೆವು. ಅನಂತ ಜನ್ಮಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿದರೂ ಈ ಹೊತ್ತು

ನಾವು ಪುನಃ ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತೇವೆ. ಸುಖ ಮತ್ತು ನಾವು ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಮೊಳದ ಅಂತರ ಈಗಲೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ

ಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರೇಮ ಪ್ರೇಮವೆಂದು ನಾವು ಭ್ರಮಿಷ್ಠರಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಒಬ್ಬರ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಒಬ್ಬರು ಸಿಕ್ಕಿ ಒದ್ದಾಡುವ ನಮ್ಮ

ಈ ಸುಖದ ಕಲ್ಪನೆಯು ಅನಂತ ಕಾಲದಿಂದ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಸದಾ ಸಂಪೆಯಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ದುಃಖವು

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ಸಹ ಸುಳಿಯಬಾರದೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಕುರುಡರಂತೆ ತಿರುಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ.

ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸುಖದ ಭಾಸವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವದಾಗುವದು. ಅದು ಮುಳ್ಳು ಗಿಡವಾಗಿ ಕೈಗೆ ನೆಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವದು. ಅನಂತ ಕಾಲದಿಂದ ಈ ಜಗತ್ತು ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆ

ದಿರುವದು.

ಮುಮ್ಮುಕ್ಷುಗಳೇ, ತಾವು ತಮ್ಮ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗಿನ ಆಯುಷ್ಯ ಕ್ರಮದ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ, ನಮಗೆ ನಿರಾಮಯ ಸುಖದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು

ಕ್ಷಣ ಸಹ ಎಂದೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಸಂಗತಿಯು ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆ

ಗಿನ ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವದೆಂದು ಯಾರು ಎದೆ ತಟ್ಟಿ ಹೇಳುವರು? ಈ ವ್ಯಗಜಲದ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಓಡಿ ಓಡಿ ನಮ್ಮ ನೀರಡಿಕೆಯು ಮಾತ

ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದ್ರಿಯಜನ್ಯ ಸುಖದ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ನಾವು ವಿಷಯಗಳ ದಾಸಾನುದಾಸರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯು ಎಷ್ಟು ನಿರಾ

ಶಾಸನಕವಿದ್ದರೂ, ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ಆಶೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಒಂದಿಲ್ಲ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಖಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದೆಂಬ

ಆಶೆಯು ಈಗಲೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿರುವದಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮಮೂರ್ತಿಯಾದ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ವನವಾಸದಲ್ಲಿದಾಗ್ಗೆ ಶಾಪರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಯಕ್ಷನು- ರಾಜಾ,

ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಚಮತ್ಕಾರ ಯಾವುದೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮನು—
 “ಅಹನ್ಯಾನಿ ಭೂತಾನಿ ಪ್ರವಿಶಂತಿ ಯಮಾಲಯಂ || ಶೇಷಾಃ ಸ್ಥಾವರ
 ಮಿಚ್ಛಂತಿ ಕಿಮಾರ್ಪಯಾಂ ಇತಃ ಪರಂ” ಎಂಬುದಾಗಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ
 ದ್ದಾನೆ. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಅನಂತ ಪ್ರಕಾರದ ದುಃಖ
 ಪರಿಸಿದ್ಧರೂ ನಾವು ಸುಖದ ಆಶೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ವೃತ್ತಾಂತ
 ವಿನ ಆವಿರತವಾದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಾವು ಚಿರಂ
 ಜೀವಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಹೊರ್ತು
 ಈ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಚಮತ್ಕಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದೇ ವಿಷಯವಾಗಿ
 ಶ್ರೀ. ಪ್ರಭುದೇವರು ಸಹ “ಹೊನ್ನ ಮಾಯೆಯೆಂಬರು, ಹೊನ್ನ
 ಮಾಯೆಯಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ಹೆಣ್ಣು ಮಾಯೆಯೆಂಬರು, ಹೆಣ್ಣು ಮಾಯೆಯ
 ಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ಮಣ್ಣು ಮಾಯೆಯೆಂಬರು, ಮಣ್ಣು ಮಾಯೆಯಲ್ಲವಯ್ಯಾ.
 ಮನದ ಕೊನೆಯೊಳಗಿರುವ ಆಶೆಯೇ ಮಾಯೆ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.”
 ಎಂದು ಆಶೆಯ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ
 ಒಮ್ಮಿಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆ ದುಃಖದ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದೀತು ಅಥವಾ ಎಂದೆಂದ
 ರೊಮ್ಮೆ ವೃತ್ತಾಂತವಿನ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುವೆವು ಎಂಬ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು
 ಎಂದೂ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

ಸದ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಪ್ರಸಂಗವು ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ
 ಇಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾದರೂ ನಮಗೆ ಬೋಧ
 ವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ನಿಜವಾದ ಸುಖ ಪುರುಷನು ಒಬ್ಬನೂ

ಶಿವಾನುಭವ
 ವೆಂದರೇನು?

ಇಲ್ಲ. ಒಬ್ಬನು ಶ್ರೀಮಂತನಿದ್ದು ಉಣ್ಣಲಿಕ್ಕೂ
 ಉಡಲಿಕ್ಕೂ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಇದ್ದರೂ ಆತನಿಗೆ
 ಬದ್ಧ ಕೋಷ್ಠತೆಯ ವಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದಿಷ್ಟು
 ಉಣ್ಣುವ ಪದಾರ್ಥದ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಬಿದ್ದರೆನೇ ಆತನಿಗೆ ವಾಂತಿಯಾ
 ಗುವಂತೆ ಅದು ಅಸಹ್ಯ ತೋರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಹಸಿವೆಯು ಅತ್ಯಂತವಿ
 ದ್ದರೂ, ಆತನಿಗೆ ತುತ್ತಿನಷ್ಟು ಸಹ ಅನ್ನ ದೊರೆಯುವದೂ ಕೂಡಾ
 ಅತಿ ಪ್ರಯಾಸ. ಒಬ್ಬ ಶ್ರೀಮಂತನು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲವೆಂದು ದುಃಖವಾ
 ಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ದರಿದ್ರನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳದೊಂದು ತಂಡವೇ
 ಇರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಹಾಕಲಿ, ಎಂಬ ವಿಚಾರ
 ದಲ್ಲಿಯೇ ಆತನು ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಏಕೆ ಇರುತ್ತ

ದೆಂದರೆ, ಸುಖ ಮತ್ತು ದುಃಖ ಇವು ಒಂದೇ ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು
 ಮಗ್ಗಲುಗಳಂತೆ ಇರುತ್ತವೆ. ನಾಣ್ಯವು ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಗೆ ರಾಜನ
 ಮುಖದೊಡನೆಯೇ ಎರಡನೇ ಮಗ್ಗಲಿನ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊ
 ಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಸುಖಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿ
 ದ್ದರೆ, ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭೋಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿರಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ
 ಈ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು ನಮಗೆ ಸರಿ ಬೀಳುವದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ಸತ್ಯ ಸುಖದ
 ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಜಾಲದೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ
 ಬೀಳುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕು ಹೋಗಿ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯು
 ಮಾತ್ರ ಹಣೆಯ ಬರಹಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ಸುಖ
 ದುಃಖಗಳ ಕಲ್ಪನೆಗಳಲ್ಲಿ ನೈಜವಾದ ತಥ್ಯವು ಎಷ್ಟಿರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು
 ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ, ಇಂದ್ರಿಯಜನ್ಯ ಸುಖದ ಗುಲಾಮರಾಗಿರುವದು ನಮಗೆ
 ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಯೋಗ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಎರಡು ಸವಿ
 ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಅನಂದವಾಗಬೇಕು, ಮತ್ತು ಎರಡು
 ಕೆಟ್ಟ ಶಬ್ದಗಳನ್ನಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ದುಃಖವಾಗಬೇಕು, ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು
 ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಲಜ್ಜಾಸ್ಪದವಾದುದು. ನಮ್ಮ ಸರ್ವ ಆಯುಷ್ಯದ
 ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ಹೊರ್ತು
 ಎರಡನೆಯದೇನೂ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಗುಲಾಮರು
 ಮತ್ತು ಉಡುಪು ತೊಡಪುಗಳ ಗುಲಾಮರು. ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇಶದ
 ಹಾಗೂ ದೇಶಾಭಿಮಾನದ ಗುಲಾಮರು ಮತ್ತು ಕೀರ್ತಿಯ ದೊಡ್ಡ
 ಹೆಸರಿನ ಗುಲಾಮರು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಅನೇಕ ಗುಲಾಮಗಿರಿಗ
 ಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಈಶ್ವರತ್ವವು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವದು. ನಾವು
 ನಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಅವರಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ.
 ಇಂದಿಗೂ ಈ ಶೃಂಖಲೆಯು ನಮಗೆ ಪಂಜರದೊಳಗಿನ ಗಿಳಿಗೆ ಯಾವ
 ಪ್ರಕಾರ ಕಾಲು ಗಗ್ಗರಿಯು ಭೂಷಣಪ್ರದವಾಗಿ ತೋರುವದೋ,
 ಹಾಗೆಯೇ ಇದು ನಮಗೆ ಅನಂದಯುಕ್ತವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಗುಲಾಮ
 ಗಿರಿಯ ಸ್ವರೂಪದ ನಿಶ್ಚಿತ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದರೆ,
 ಸದ್ಯದ ಸುಖೋತ್ಪಾದಕ ವಸ್ತುಗಳ ನಿಜಸ್ವರೂಪವು ನಮಗೆ ಕಾಣ
 ಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವದು. ಮತ್ತು ಇದರೊಳಗಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಉತ್ಕಟೇ
 ಚ್ಛೆಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವದು. ಪ್ರಖರವಾದಂಥ ಬೆಂಕಿಯ ಕೆಂಡ

ವನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ನಮ್ಮ ಮುಕ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಆತುರ ಪಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಆತುರತೆಯಿಂದ ಈ ಇಂದ್ರಿಯಜನ್ಯ ಸುಖದುಃಖಗಳ ಆಚೆಗೆ ಹೋಗುವ ಅವಿಶ್ರಾಂತ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಇದಕ್ಕೇನೇ ಶಿವಾನುಭವ ಅಥವಾ ಶಿವಯೋಗಾನುಸಂಧಾನವೆನ್ನುವರು.

ಶಿವಾನುಭವಿಯಾಗುವವನು ಯಾವಾಗಲೂ ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯ ವಸ್ತುವಿನ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ವಸ್ತು ಯಾವದು, ಅಸತ್ಯ ವಸ್ತು ಯಾವದು, ಚಿರಕಾಲ ಇರುವ ಪದಾರ್ಥವು ಯಾವದು, ಕ್ಷಣಭಂಗುರವಾದ ಪದಾರ್ಥವು ಯಾವದು, ಇದರ ವಿಚಾರ ನಿತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಪರಮಾತ್ಮನ ಹೊರ್ತು ಸರ್ವ ವಸ್ತುಗಳು ಅನಿತ್ಯವಾದಂಥವು

ಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ಷಣಭಂಗುರವಾದವುಗಳು ಎಂಬದನ್ನು ಶಿವಾನುಭವಿಯಾಗುವವನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯ ಸರ್ವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಅಂತ್ಯಕಾಲವಿರುತ್ತದೆ. ಪಶು-ಪಕ್ಷಿ-ಮನುಷ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಮರಣಾಧೀನವಾದವುಗಳೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಇತರ ಖಗೋಲ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಅಂತ್ಯಕಾಲವಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ರೂಪಾಂತರವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಎತ್ತರವಾದ ಯಾವ ಪರ್ವತವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವೆವೋ, ಅದು ನಾಳೆ ತಗ್ಗಿದ ಸಮುದ್ರವಾಗಬಹುದು. ತಗ್ಗಿದ ಕೊಳ್ಳವು ಎತ್ತರವಾದ ಪರ್ವತವಾಗಬಹುದು. ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿಯ ಯಾವತ್ತು ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ತರದ ರೂಪಾಂತರವು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥವನು ಒಬ್ಬ ಪರಮಾತ್ಮನು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾನೆ. ನಾವು ಪ್ರತಿಕ್ಷಣ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಆದರೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆಯೋ ಹಾಗೆ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ರೂಪಾಂತರ ಕ್ರಮವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮದ ಸ್ವಾಧೀನನಾಗಿ ಈ ಹೊತ್ತು ನಾವು ಗುಲಾಮರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆಯೋ, ಆ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಆಗ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು

ಸಾವಕಾಶ ನಡೆಯಿಸುವದು. ನಾವು ಪರಮೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾದರೆ ನಮ್ಮ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯು ಮುಗಿದು, ನಾವು ಈಶ್ವರ ನಿಯಮದ ಯಜಮಾನರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಈ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಿಂದ ಹೊರಟು ಯಜಮಾನತ್ವದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗವೇ ಶಿವಾನುಭವದ ಸತ್ಯ ಮಾರ್ಗವು.

ಸರ್ವ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಜೈತನ್ಯ ರೂಪದಿಂದ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಸತ್ ಚಿತ್ ಆನಂದ ರೂಪನಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಯದ ಪ್ರತಿನಿಮಿಷವನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕು. ಪ್ರತಿಕ್ಷಣ ನಿತ್ಯ ನಿತ್ಯ ವಸ್ತುವಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಧರ್ಮಜ್ಞಾನದ ಸಲುವಾಗಿ ಅಥವಾ ಶಿವಾನುಭವದ ಸಲುವಾಗಿ ಇಂಥ ಬಂಧನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನು, ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರವಿಷ್ಟೇ. ಪರಮೇಶ್ವರನ

ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗವು ಅನುಭವಜನ್ಯವಾದುದು. ಅದು ಬುದ್ಧಿಗಮ್ಯ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಇಂದ್ರಿಯ ಗಮ್ಯ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಶಿವನು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಎಷ್ಟು ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿದರೂ, ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ಸರ್ವಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಓದಿದರೂ, ಸತ್ಯವಾದ ಧರ್ಮಜ್ಞಾನದ ಒಂದು ಶಬ್ದವು ಕೂಡ ನಮಗೆ ಬೋಧವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ "ಶಬ್ದ ಜಾಲಂ ಮಹಾರಣ್ಯಂ ಚಿತ್ತಭ್ರಮಣ ಕಾರಣಂ" ಎಂದುದಾಗಿ ಅದಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಸರ್ವ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ವಾದ-ವಿವಾದದಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದರೂ, ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಬುದ್ಧಿ ಜಾಗ್ರತೆಯ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಬೀಳೋಣದರಿಂದ ಈ ಶಿವಾನುಭವದ ವಿಷಯವು ಅಧಿಕ ದುಸ್ತರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಡಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಬುದ್ಧರಾಗುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರೂ, ಶಿವಯೋಗಾನುಭವದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಸಹ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಂತಾಗಲಾರದು. ಯಾವ ವಸ್ತುವು ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮನಗಳಿಗೆ ನಿಲುಕದಿರುವದೋ, ಯಾವ ವಸ್ತುವು ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮನಗಳಿಗೆ ನಿಲುಕದಿರುವದೋ, ಅದನ್ನು ಬುದ್ಧಿಯಾದರೂ ಮುಟ್ಟುವದೆಂತು? ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಸರ್ವ

ಶಿಕ್ಷಣಗಳ ಧೋರಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಕೇವಲ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿತ ಮಾಡುವದರ ಕಡೆಗೆ ಅದೆಯೇ ಹೊರ್ತು, ಅಂತಃಕರಣದ ಸಾತ್ವಿಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತ ಮಾಡುವದರ ಕಡೆಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಈಗ ಪೂರ್ಣ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಪೂರ್ವದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹತ್ತುಪಟ್ಟು ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧುಗಳಾಗಿ ಹೋಗುವೆವು. ಈ ಸ್ವಾರ್ಥವು ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆಯಾದರೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಅವನತಗೀಡು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದ ಸಲುವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣದ ಸಾತ್ವಿಕ ವೃತ್ತಿಯು ಸದೋದಿತ ಜಾಗ್ರತವಾಗಿರುವಂಥ ಉಪಾಯಗಳನ್ನೇ ಯೋಚಿಸಬೇಕು.

ಎಲ್ಲಿ ಅಂತಃಕರಣ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ ಇವುಗಳ ಮಾರ್ಗ ಭೇದ ವಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಗಮ್ಯ ಮಾರ್ಗ ಬಿಟ್ಟು, ಅಂತಃಕರಣ ದರ್ಶಿತ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹೋಗುವದು ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಸುಖ ಕೊಡುವದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸತ್ಪರ್ಯ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯುಂಟಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯು ಜಾಗ್ರತವಾಗಿ ಪೃಥಕ್ಕರಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥ ಪ್ರಬಲವಾದರೆ, ಅಂತಃಕರಣದ ಸಾತ್ವಿಕ ವೃತ್ತಿಯು ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿತೆಂತಲೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಸೋಮಾರಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಇಚ್ಛೆಯು ನಮಗಾದರೆ, ಬುದ್ಧಿಯು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ, ಈತನು ಉದ್ಯೋಗ ಏಕೆ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ, ಆಲಸ್ಯವುಳ್ಳವನೇಕೆ ಆದನು, ಇಂಥ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇದರಿಂದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆಲಸ್ಯ ತನವು ಬೆಳೆಯುವದರಿಂದ ನಾವು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಲ್ಲವೇ, ಆದಕಾರಣ ಈ ಮನುಷ್ಯನು ಸಹಾಯ ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲ. ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ಆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿ ಉದ್ಭವವಾದ ದಯೆಯ ಪ್ರಾಣವೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶಿವಾನುಭವ ವಾಚಕರೇ, ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ತಾವು ಬುದ್ಧಿಯ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಮೋಸ ಹೋಗಬೇಡಿರಿ. ಯಃಕಶ್ಚಿತವಾದ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಬಲೆಗೆ ಬಿದ್ದು ದಯೆಯ ಅರ್ಥಾತ್ ಅಂತಃಕರಣದ ಕೊಲೆಯನ್ನು

ಅಂತಃಕರಣದ
ಮಹತ್ವ

ಮಾಡುವದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. ಆಗಾಧ ಬುದ್ಧಿ ಕಾಲಿಗೂ ಕೂಡಾ ಸ್ಪಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಹ ಕಾಣಲಾರ ದಂಥ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಅಂತಃಕರಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೂ ನಮಗೂ ಸಂದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿಯು ಎಂದಿಗೂ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ. ಆ ಅಧಿಕಾರವು ಕೇವಲ ಅಂತಃಕರಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂತಃಕರಣದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಉತ್ತಮ ರೀತಿ ಯಿಂದ ಸಾಗಿದರೆ, ಆತನು ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವನಾಗುವನು. ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಭ್ರಮೆಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಜ್ಞಾನವು ಜಾಗ್ರತವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮವರೆನ್ನವರಿಗೆ ಆತ್ಯಂತ ಪ್ರೇಮದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ಬುದ್ಧಿಯು ಎಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ? ಯಾರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮವಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅವರಲ್ಲಿ ಇಂಥಾದ್ದು ಹೇಳಬೇಕು, ಇಂಥಾದ್ದು ಹೇಳಬಾರದು ಎಂಬ ವಿಚಾರ ವನ್ನು ನಾವು ಎಂದಿಗೂ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಜಾಗ್ರತ ವಾಯಿತೋ ಅಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಭೇದಿಸುವ ಆಯುಧವೇ ಸರಿ. ಬುದ್ಧಿಯು ಕೆಲಸವು ಕೇವಲ ಕಾರ್ಯದ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಮಾಡುವದಾಗಿದೆ. ಅಂತಃಕರಣದ ಕೆಲಸವಾದರೋ, ಬುದ್ಧಿಯು ಆಜೀಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪರಮೇಶ್ವರನ ದರ್ಶನ ಹೊಂದುವದಿರುತ್ತದೆ. ಬುದ್ಧಿಯು ತೇಜಸ್ಸು ನಮ್ಮ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಅಂತಃಕರಣದ ತೇಜಸ್ಸು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಬುದ್ಧಿಯು ರಜೋಗುಣ ಪ್ರಧಾನ ವಿರುವದರಿಂದ ಅದರ ತೇಜಸ್ಸು ಅಧಿಕ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಂತಃಕರಣವು ಸಾತ್ವಿಕವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅದು ಆಂತರ್ಯವೃತ್ತಿ ಯುಳ್ಳದಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಃಕರಣದ ಬಾಲ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಗುಣವು ಮುಚ್ಚಿದಂತೆ ತೋರಿವರೂ, ಅದೇ ಅಂತಃಕರಣವು ಪೂರ್ಣ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿತೆಂದರೆ, ನಮಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಆಗಿಹೋದ ಸಾಧುಸಂತ ಕರಣರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ತೇಜಸ್ಸಿಗಿಂತಲೂ ಅಂತಃ ಕರಣದ ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳವರೇ ಅಧಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನು ಯಾರು ಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳದ್ದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೋ,

ಅವರು ಬುದ್ಧಿ ಬಲದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದರೋ, ಅಥವಾ ಅಂತಃಕರಣದ ಬಲದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದರೋ, ತಾವೇ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯು ಒಂದು ಭಯಂಕರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂತಃಕರಣದ ಜಾಗೃತಿ ಹೊಂದಿ ದವರಾರಿರುವರೋ, ಅವರ ಕೈಯ್ಯಿಂದ ಯಾವ ಭಯಂಕರ ಕಾರ್ಯವು ಇಂದಿನ ವರೆಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ಆಗುವದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯುಕ್ತ

ಅಂತಃಕರಣದ
ಬೆಳವಣಿಯಿಂದ
ಪರಮೇಶ್ವರನ
ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು.

ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಬುದ್ಧಿ ಬೆಳೆಯುವದರ ಕಡೆಗೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ ಕೊಡದೆ ಅಂತಃಕರಣದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಡೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕು. ನಾವು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾಗಿರುವದೋ

ಅದು ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಂತಃಕರಣದಿಂದಲೇ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಸತ್ಪುರುಷನು ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವ ದೇನಂದರೆ, ಎರಡನೆಯವರ ಕೊಲೆ ಮಾಡುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ಬಂದೂಕು, ಕತ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಆಯುಧಗಳ ಅವೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಸೂಜಿಯು ಕೂಡಾ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಯಾರಿಗೆ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವದಿರುವದೋ ಅವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಮೊದಲಾದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸ್ವತಃ ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅತವನ ಶಿವಾನುಭವಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರ ಅಂತಃಕರಣವು ಪವಿತ್ರವಿರುವದೋ ಅವರಿಗೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವು. ಇಂಥವರೇ ಧನ್ಯರು. ಅವರೇ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಮರಸ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರು. ಅವರಿಗೆ ಶಿವನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದರ್ಶನವಾಗುವದು. ನಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣವು 'ಜಾಗೃತವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ' ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ನಮ್ಮ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ನಮಗೆ ಮುಕ್ತಿ ರಾಜ್ಯದ ಸೀಮೆಯು ಸಹ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂತಃಕರಣವು ತೋರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ನಾವು ನಡೆದದ್ದಾದರೆ, ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸರಳ ರೀತಿಯಿಂದ ನಾವು ಮುಟ್ಟುತ್ತೇವೆ. ಬುದ್ಧಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಸಹ ಕಾಣಲಾರದ ವಸ್ತುವು ಅಂತಃಕರಣಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವ ವಿಚಾರವು ಅಂತಃ

ಕರಣಕ್ಕೆ ಸರಿದೋರುವದೋ, ಅದನ್ನು ಯಾರ ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲ ದೆಯೂ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಒಂದು ಸತ್ಕಾರ್ಯ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಅಂತಃಕರಣ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇಚ್ಛೆಯಾದರೆ, ಬುದ್ಧಿಯು ಒಂದುವೇಳೆ ಅಡ್ಡ ಬರಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡೋಣದರಿಂದ ಇವರು ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಮುನಿಸುಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಬೇಸರವಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಮೊದಲಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬುದ್ಧಿಯು ನಮಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಕಿವುಡು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ಅಂತಃಕರಣ ದರ್ಶಿತವಾದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹೋದದ್ದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಕೈಯ್ಯಿಂದ ತಪ್ಪುಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಪವಿತ್ರ ಹೃದಯವು ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಕನ್ನಡಿಯಂತಿದೆ. ನಿರ್ಮಲವಾದ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಸ್ತುವಿನದಾದರೂ ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು ಹೇಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಶುದ್ಧ ಅಂತಃಕರಣ ದಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು ಯಥಾಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಬಾಹ್ಯಾಚಾರಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ದೃಢವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೂ, ಅವೆ ಲ್ಲವುಗಳು ಅಂತಃಕರಣದ ಶುದ್ಧಿಯ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಚಿತ್ತವು ಶುದ್ಧವಾಯಿತೆಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವು ತೋರಲನು ವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಯಾವದಿರುವದೋ ಆ ವಸ್ತುವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಶುದ್ಧಾಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಈ ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ವಸ್ತುಗಳು ಯಾವ ಕಣು ಪರಮಾಣು ಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತವೆಯೋ, ಅದರ ಶೋಧ ಎಷ್ಟೋ ಯುಗಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚಿದ್ದಾರೆಯೋ, ಆ ಮಹಾತ್ಮರು

ಹೃದಯ ಶುದ್ಧತೆ
ಯಿಂದ ಅಣು
ಪರಮಾಣುಗಳ
ತಿಳಿವಳಿಕೆ.

ಈಗಿನವರಂತೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕಯಂತ್ರ, ದುರ್ಬೀನು ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಹಚ್ಚಿರುವರೇ? ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಸಹ ನೋಡಿರುವದಿಲ್ಲ. ರಸಾಯನ ಶಾಲೆ ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಆ ಮಹನೀಯರು ಈ ಸರ್ವ ಜಗತ್ತಿನ ಶೋಧವನ್ನು ಯಾವುದರ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ಕಂಡುಹಿಡಿದರು? ಆದರೆ ಅವರ ಶುದ್ಧಾಂತಃಕರಣ ದಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನು ಉದಯವಾದ್ದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಅಗಮ್ಯವಾದಂಥಾದ್ದು

ಯಾವದೂ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೃದಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಲ ಮಾಡಿದವರಿದ್ದರು. ಆ ಮಹರ್ಷಿಗಳಂತೆ ಮತ್ತು ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ಶಿವಶರಣರಂತೆ ಹೃದಯ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದು ನಮಗೆ ಅಶಕ್ಯವದೆಯೋ?

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸುಖದ ದಿವಸಗಳು ಎಂದಾದರೂ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಿಸುವವಿದ್ದರೆ ಅವು ಶುದ್ಧಾಂತಃಕರಣದಿಂದಲೇ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವವಿರುತ್ತವೆ. ಬುದ್ಧಿಯು ಎಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾದರೂ, ಅದು ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತ್ಯತನಾದುದು. ಅಂತಃಕರಣ ವಿಸ್ತಾರವಾದರೆ ಅದು

ಪವಿತ್ರ ಅಂತಃ
ಕರಣದಿಂದ ಪರ
ಮೇಶ್ವರನ
ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವು.

ಶಿವನ ಅಂಕಿತವು. ಮಾನವ ಜನ್ಮದ ಕರ್ತವ್ಯವಾದ ಈ ಶಿವಾನುಭವದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವದು ಅಥವಾ ಇದರ ಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನಾಡುವದು ಅತಿಶಯ. ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಂಟಾಗಿರಬೇಕು. ಪವಿತ್ರ ಮತ್ತು ಸಾದರ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಯಾರು ಸತ್ಯದ ಶೋಧ ಮಾಡುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದ ಪರಶಿವನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಗುವದು. ಶಿವಾನುಭವವೆಂದರೆ ಜೇಷ್ಠೆಯ ಮತ್ತು ಮೌಜಿನ ಮಾತಲ್ಲ. ಸದಾ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದರೆ ಶಿವಾನುಭವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಸೇರಲು ಅಧಿಕಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯೆಯ ಬಲವತ್ತರದಿಂದ ಅದನ್ನು ಸೇರಬೇಕೆಂದರೆ ಪೂರ್ಣ ಮೋಸ ಹೋದಂತೆಯೇ ಸರಿ.

ಕೇವಲ ಬುದ್ಧಿಯ ಬಲದಿಂದ ನಾವು ಶಿವಾನುಭವ ಸುಖ ಪಡೆಯುವ ಹಟ ತೊಟ್ಟರೆ ಏನಾಗುವದು ಎಂದರೆ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯಾಯಾಮವಾದಂತಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧೆಯಿಂದ ಜನರನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಜನರಾದರೋ, ಅಹಾ! ಈತನ

ಶಿವಾನುಭವವು
ಬುದ್ಧಿಗಮ್ಮವಲ್ಲ.

ಜ್ಞಾನವೆಂತಹದೋ ಎಂದು ಅನ್ನಬಹುದು. ಜನರು ಅವನನ್ನು ಹೊಗಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆಗಾಗಿರುತ್ತದ್ದಲ್ಲದೆ ನೆತ್ತಿಗಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಶರೀರ ವ್ಯಾಯಾಮದಿಂದ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರ ಹೇಗೆ ಉತ್ಸಾಹ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಅದರಂತೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೌದ್ಧಿಕ ಉತ್ಸಾಹ ಉಂಟಾದೀತು. ಇದಕ್ಕಿಂತ

ತಲೂ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಹೆಜ್ಜೆಯು ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯವು ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ಧ ವಸ್ತುವು. ಸೂರ್ಯನನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ದೀವಟಿಗೆಯ ಉಪಯೋಗವು ಎಂದಿಗಾದರೂ ಬೀಳುತ್ತದೆಯೋ? ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ವಿವಾದವಾದರೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಯೋ? ಇಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಬೆರಳು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವದೇ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಾದವಿವಾದ ಬೇಡ. ಬುದ್ಧಿಚಾತುರ್ಯವೂ ಬೇಡ. ಪರಮಾತ್ಮನು ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ಧನಿರೋಣದರಿಂದ, ಆತನ ದರ್ಶನವಾದುದೇ ಶಿವಾನುಭವದ ಸಿದ್ಧಿಯು. ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ಪವಿತ್ರ ಅಂತಃಕರಣ ಮತ್ತು ಉತ್ಕಟ ಪ್ರೇಮ ಇವುಗಳ ದೀಪವನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ, ನಾವು ಮಾರ್ಗಸ್ಥರಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಹೃದಯವು ನಮಗೆ ಶಿವಾನುಭವದ ಸರಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಶಿವನೊಳಗೆ ಸಾಮರಸ್ಯ ಮಾಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಿವಾನುಭವವು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಆಚೆ ಕಡೆಗಿದೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಾಲವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯ ಹೊರಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ದ್ವಾರಾ ಪರಮಾತ್ಮನ ದರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದು ಅಶಕ್ಯವದೆ.

ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಯಾರೂ ಈ ಚರ್ಮಚಕ್ಷುವಿ
ಶಿವಾನುಭವವು
ಇಂದ್ರಿಯಾತೀತವು
ನಿಂದ ನೋಡಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯಾದರೂ
ಯಾರೂ ಕಾಣಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು

ಎಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡಿದರೂ, ಅದರಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಕಲ್ಪನೆಯು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಇರುವದೋ ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ವಿಶ್ವದ ಆಚೆಯ ಕಡೆಗೆ ಇರುವ ಪರಶಿವನ ದರ್ಶನವಾಗುವದು ಹೇಗೆ? ಶ್ರುತಿ ವಚನಾನುಸಾರವಾಗಿ "ಯತೋವಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತೆ ಅವ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾ ಸಹ" ಅಂದರೆ ಪರಶಿವನು ಇಂದ್ರಿಯಾತೀತನು, ಕಲ್ಪನಾತೀತನು. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಇಂದ್ರಿಯದ್ವಾರಾ ಬಾಹ್ಯ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಮನೋಮಯಾದಿ ಕೋಶಗಳಿಂದ ಅಂತಃಕರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಪರಶಿವನು ಸರ್ವ ಕರ್ಮಗಳ ಆಚೆಯ ಕಡೆಗೆ ಇರುವದರಿಂದ ಮನೋಮಯಾದಿ ಕೋಶಗಳನ್ನು ದಾಟಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು. ಇದರ ವಿನಹಾ ಶಿವಾನುಭವದ ಅನ್ಯ ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ಸಹಸ್ರಗಟ್ಟಲೆ ಜನರು ಆ ಪರಶಿವನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದರ್ಶನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೂ ಯಾರಿಗೆ

ಆ ಪರಶಿವನ ದರ್ಶನವಾಗುವ ಇಚ್ಛೆ ಇರುವದೋ, ಅವರಿಗೂ ಸಂದರ್ಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಆತನ ದರ್ಶನವಾಗುವದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೂ ಹಾಗೂ ಮನೋಮಮಾದಿ ಕೋಶಗಳೂ ಎಂದೂ ಉಪಯೋಗ ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಆಚೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ಯುಗಾನುಯುಗದಿಂದ ನಾವು ಯಾವ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವೆವೋ, ಅವು ನಮಗೆ ಪಾಶರೂಪವಾಗಿ ಆ ಸಜ್ಜಿದಾನಂದ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಪರಶಿವನಿಂದ ದೂರ ಇರಿಸ

ಶಿವಾನುಭವಿಯು
ಲಿಂಗರೂಪನು
ಮತ್ತು ಲಿಂಗ
ಭೋಗೋಪ
ಭೋಗಿಯು.

ಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದಾಗಿರುವವು. ಪ್ರಯುಕ್ತ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ಮಾಡಿದ ವಿವೇಚನೆಯಂತೆ, ನಾವು ನಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದರೆ ಈ ಪಾಶವು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವದು. ಆ ನಂತರ ನಾವು ಯಾವ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತೇವೆಯೋ, ಆ

ಸ್ಥಾನ ಆ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ಯಾರು ಜಾಗೃತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಆತ ಏನು ಸುಷುಪ್ತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಕಾಣಲಾರದಂಥವುಗಳೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಆ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯು ಈ ಅವಸ್ಥಾತ್ರಯದ ಆಚೆಯ ಕಡೆಗಿದೆ. ಆಗ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆಯಾಗುವದು. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ರೀತಿ ನಡಾವಳಿಗಳೂ ಸಹ ವಿಚಿತ್ರತರವಾದವುಗಳಾಗುವವು. ಆಗ ಜಗತ್ತು ನಮ್ಮನ್ನು ಹುಚ್ಚನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಬಹುದು. ಕಲ್ಪನಾತೀತ ವಸ್ತುವಿನ ಕಲ್ಪನೆಯು ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಇರಲು ಹೇಗೆ ಶಕ್ಯವಾದೀತು? ಕಲ್ಪನಾತೀತ ಮನುಷ್ಯನು ಜಗತ್ತಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹುಚ್ಚನಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇವರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇನು? ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಆದ ಶಿವಶರಣರ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಅತಿ ವಿಚಿತ್ರತಮವಾಗಿರುವವು. ಇಂಥ ವಿಚಿತ್ರತಮವಾದ ಮತ್ತು ಸಕಲ ಸುಖಗಳ ನಿಧಿಯಾದ ಶಿವಾನುಭವವನ್ನು ಪಡೆಯುವದೇ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದರೊಳಗೆ ವೀರಶೈವನಂತೂ ಶಿವಾನುಭವದ ಅನ್ವಯಾರ್ಥಕನೇ ಇದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ

ಅಂಗದ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಅವಯವವನ್ನೂ ಬಾಹ್ಯಾಂತರ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನೂ ಲಿಂಗರೂಪವಾಗಿಯೇ ಕಂಡು ತಾನೂ ಲಿಂಗರೂಪನಾಗಿ ಲಿಂಗ ಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಆ ಪರತರ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪನಾದ ನಿರಂಜನ ಮಹಾಪ್ರಭುವಾಗುವದೇ ಶಿವಾನುಭವವು. ಇದನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಶುದ್ಧಾಂತಃಕರಣದಿಂದ ಸಾಧಿಸುವದೇ ಶಿವಾನುಭವದ ಸತ್ಯಮಾರ್ಗವು.

“ಲಿಂಗ ಸಹಿತ ನಡೆ, ಲಿಂಗ ಸಹಿತ ನುಡಿ, ಲಿಂಗ ಸಹಿತ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯ ಸುಖವು || ಲಿಂಗಾಲಿಂಗಿತವಾಗಿಹ ಇಂಥಾ ಲಿಂಗಾಂಗಿಯೇ ಸಹಜ || ೧ ||

—ಶ್ರೀ ಬಂಥನಾಳ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು.

ತಿನಾನುಭವದ ಅವಶ್ಯಕತೆ.

ಬರಿದೆ ಭ್ರಮೆಯೊಳು ಬಿದ್ದು ಕೆಡಬೇಡವೆಲೆ ಮನುಜ |
ಪರವಸ್ತುವನು ಮರೆದು ಲೌಕಿಕವ ನಂಬಿ || (ಸರ್ಪಭೂಷಣ)

ಅನಂತ ರೂಪವಾಗಿರುವ ಈ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ, ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿದರೆ ಮಾನವ ಜನ್ಮವೇ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುವದು. ಮಾನವನಿಗೆ ತನ್ನ ಜನ್ಮದ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಎಂತಹದೆಂಬುದು

ಗೊತ್ತಾದರೇನೇ ಸಾತ್ವಿಕ ವೃತ್ತಿಯ ವಿಕಾಸವೂ,
ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮತೆಯೂ, ಅಹಂಭಾವದ
ಉನ್ನತಿಯ ಅಭಾವವೂ, ಕರ್ತವ್ಯದ ಜಾಗೃತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಿರ
ಅವಶ್ಯಕತೆ. ಗೊಳಿಸುವ ಮನೋ-ನಿಗ್ರಹವೂ ಮುಂತಾದುವು

ಅವನಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಲು ಅನುವಾಗುವದು. ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಜೊತೆ ಗೊಳಿಸಿ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರದ ನಿಲುವಡೆಗೆ ಒಯ್ದು ಮುಟ್ಟಿಸತಕ್ಕದಾದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಪಡೆಯಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಜನ್ಮದ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ತಿಳಿದವನಾಗಿರುವನೋ ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ಅವನು ಕಲಿತವನೂ ಶರೀರದಿಂದ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಿನೂ ಮನೋನ್ನತೆಯುಳ್ಳವನೂ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಆ ವಿದ್ವತ್ತಿ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು ತನ, ಉನ್ನತಿಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಜ್ಞಾನದ ಜೋಡು ಇಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವನು ಏಕಾಂಗಿಯಂತಲೇ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನೋಡಿದರೆ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದಿಷ್ಟೇ ಮನುಷ್ಯನ ಉಚ್ಚತಮ ಧೈಯವಾಗಿರುವದೆಂತಲೂ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಎಂತಹ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದೊದಗಿದರೂ ಮನಸ್ಸು ಚಂಚಲವಾಗದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉನ್ನತಿಯಿಂದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲು ಶಕ್ಯವದೆ. ಇಂಥ ಶಾಂತಿಯು ಕೇವಲ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಉಂಟಾಗಲಾರದು.

ಹಂಸದ ಚಂಚಲವುಟವು ಹಾಲು-ನೀರುಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸು ತ್ತಿರುವಂತೆ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಸಾರ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಮನೋವೃತ್ತಿಯು ವಿಶ್ವದೊಳಗಣ ಸಾರಾಸಾರವನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವದು. ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಉನ್ನ

ತಿಯು ಹಾದಿಯನ್ನೇ ಅರಿಯದುದಾದ ಮನವು
ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಬಿಸಿಲ್ಗುದುರಿಯನ್ನು
ಉನ್ನತಿಯಿಂದ ನೀರೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೋಟಲೆಗೊಳ್ಳುವನಂತೆ, ಅಸಾರ
ಮನಸ್ಸಿನ ರೂಪಗಳಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಹಂಬಲದಿಂದ ಬಹಳ
ಶಾಂತಿಯು. ವಾಗಿ ಬಳಲುವದು. ನೀರು ಹಸರು, ಕೆಂಪು

ಮೊದಲಾದ ಬೇರೆಬೇರೆಗಳಾದ ಬಣ್ಣಗಳ ಸಂಸರ್ಗ ಮೂಲಕ ಆಯಾಯ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮನುಷ್ಯನ ಇಚ್ಛೆಯು ಮೊದಲು ಶುದ್ಧವಾಗಿರುವದು. ಅದು ಬಹಿರ್ಮುಖವಾಗಿ ಹೊರಗಣ ಬೇರೆಬೇರೆಗಳಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ವನಿತೇಚ್ಛೆ ಧನೇಚ್ಛೆ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವದು. ಬಾಹ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ಹಂಬಲವುಳ್ಳ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗಲೂ ನಾನಾವಿಧ ಕಲ್ಪನೆಗೊಳಗಾಗಿ ನಿಜವಾದ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಕೊರಗುತ್ತಿರುವದು. ಆದರೆ ಸಾರಭೂತವೆನಿಸುವ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿದ ಅಂತರ್ಯ ವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳುದಾದ ಮನಸ್ಸಾದರೋ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸುಖ-ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವದು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳುದಾದ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಗೆ ಇಂಥಾದ್ದೇ ಇಷ್ಟೇ ಲಾಭವಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸದಿರುವದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅಪರಿಮಿತ ಹಾನಿಯಾಗುವದು. ನಾನು ಯಾರು, ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆನು, ನಾನು ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಜನ್ಮ ವನ್ನೆತ್ತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರವಾಹದೊಳು ಬಿದ್ದು ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಕಾರಣವೇನು, ಕಡೆಗೆ ನಾನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುವದು, ದಿನಾಲೂ ಮಾನಸಿಕ ಶಾರೀರಿಕ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದು ದೆಂಬ ಕೋಟಲೆಯು ನನ್ನ ಬೆಂಬಿಡದಿರಲು ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು, ಇದೆಲ್ಲದರ ನಿಯಂತ್ರತ್ವವು ಯಾರ ಕಡೆಗಿರುವದು, ಅವನು ಇದೆಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹೇತುವೇನಿರಬಹುದು, ಮುಂತಾದುದರ ವಿಚಾರ ವಿಲ್ಲದವನು ಮನುಷ್ಯಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಗಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವವನಾದರೂ

ಮಾನವ ಜನ್ಮದ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನರಿಯದವನಾದುದರಿಂದ ಅವನು ಒಂದು ತರದ ಪಶುವೆಂತಲೇ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮದ ಮಹತ್ವವನ್ನರಿಯದ, ಅದರಿಂದ ಸಾಧಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಯಾವುದು ಎಂಬೀ ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಪರಾಯಣನಾದವನಿಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಈ ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲವರ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯು ತೃಪ್ತವಾಗಿ, ಆ ಮೂಲಕ ವಿಶಿಷ್ಟತರವಾದ ಮಾನಸಿಕ ಹಾಗೂ ಶಾರೀರಿಕ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವು ಲಭಿಸುವದು.

ಈಶ್ವರ ವಿಷಯಕವಾದ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿರುವ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಎಷ್ಟು ಅಲೌಕಿಕತ್ವವು ತುಂಬಿದೆಯೆಂತಲೂ ಈ ನಾಮ ರೂಪಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ವಪ್ರಪಂಚ ನಿರ್ಮಾ

ಣದಲ್ಲಿ ಅವನು ತೋರಿಸಿದ ಕೌಶಲ್ಯವು ಎಷ್ಟು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿರುವದೆಂತಲೂ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅಗಾಧವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಬುದ್ಧಿವೃತ್ತಿಯು ಕುಂಠಿತವಾಗುವದೆಲ್ಲದೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಹಂಮನೃತೆಯು ಅಡಗಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ, ಉಚ್ಚತಮವೂ ಸಾತ್ವಿಕವೂ ಆದ ಭಾವನೆಯು ಉಂಟಾಗುವದು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಈ ತಂದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತೆಂದರೆ ಅವನ ಒಲವೇ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಶನಿರ್ಮಿತವಾದ ಈ ಪ್ರಪಂಚವು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಭಾವನೆಯುಳ್ಳವನನ್ನು ಬಾಧಿಸಲಾರದು. ಪ್ರಪಂಚವು ಅಂದರೆ ನಾಮರೂಪಾತ್ಮಕ ವಿಸ್ತಾರವು ಆತ್ಮಾನಾತ್ಮವಿವೇಕವುಳ್ಳವನಿಗಾದರೂ ಶರೀರಾದಿ ಪ್ರಪಂಚವಿರುವದಿಲ್ಲವೆಂತಲ್ಲ, ಆದರೂ ಅವನು ನಾಮರೂಪಾತ್ಮಕಗಳಾದ ಶರೀರಾದಿ ಆ ಆನಾತ್ಮ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನದು ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರರಹಿತನಾಗಿರುವದರಿಂದ ಬಾಧಕವಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮಾನಾತ್ಮವಿವೇಕಶೂನ್ಯನಿಗಾದರೂ ಆ ಶರೀರಾದಿ ಪ್ರಪಂಚವು ಬಾಧಕವಾಗಿರುವದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಸಂಸ್ಕಾರ ವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವನು ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ವಿವೇಕವು ಜಾಗರೂಕವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಧೈರ್ಯವುಳ್ಳವನೂ ಸಮಾಧಾನಿಯೂ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ದೇಹ ಮುಂತಾದ ಅನಾತ್ಮ (ಅಸಾರ) ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನದು ಎಂಬ ತಾದಾತ್ಮ್ಯ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾದರೋ ಪ್ರಪಂಚ ಮೋಹ ಎನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ಮನುಷ್ಯನೇ ಸಂಸಾರಿಯು. ಸಂಸಾರಿಯೇ ಬದ್ಧನು. ಸಂಸಾರ ಎನಿಸುವ ಜೀವನಿಗೆ ಎಂದೂ ಶಾಂತಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲಣ ಮೋಹವು ಆತ್ಮನ ಸಾಹಜಿಕವಾದ ಶಾಂತಿಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಬಲ್ಲವರು “ಮೋಹವೇ ಸಂಸೃತ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಬೀಜ”ವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ವನಿತಾದಿ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಿಷಯಗಳು ಬಂಧಕಗಳಲ್ಲ; ಅವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಮೋಹವೇ ಜೀವನ ಸಂಸಾರದಡೆಯಾಟಕ್ಕೆ ಹೇತುವೆಂಬುದು ಸಿದ್ಧವಾಗುವದು. ಹೊರಗೆ ತೋರಿಕೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳು, ಮನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಾಡಿಗಳಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುವವರೆಲ್ಲ ಇತೋ ಭೃಷ್ಟ; ತತೋ ಭೃಷ್ಟ; ಎಂಬಂತಾಗಲು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯ ಮನೋಗತ ವ್ಯಾಮೋಹವನ್ನು ಬಿಡದಿರುವಿಕೆಯೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. “ಮನ ವಿರಕ್ತಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲದೆ ತನು ವಿರಕ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲ.” ಎಂಬಂತೆ ವಿಷಯಗಳ ಮೋಹವನ್ನಳಿಯದವರು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಗಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಶುದ್ಧಚಿತ್ತರಾಗಿಯೇ (ಸಂಸಾರಿಗಳಾಗಿಯೇ) ಇರುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಡದಿ, ಮಕ್ಕಳು ಮುಂತಾದವರಿದ್ದರೂ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಶೇಷದಿಂದ ವ್ಯಾಮೋಹರಹಿತರಾಗಿರುವವರು ಶುದ್ಧಾಂತಃಕರಣಗಳೂ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮೋಹವು ತೊಲಗಬೇಕಾದರೋ ಒಂದು ಬಗೆಯ ದೋಷದೃಷ್ಟಿಯು ಬೇಕು; ಅಂದರೆ ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಮೋಹವಿರುವದೋ ಅದು ಸುಖಕ್ಕೆ ಸಾಧನವೆಂಬ ಭಾವನೆ ಇರದ ಹೊರತು ಸಂಭವಿಸದು; ಅದೇ ವಿಷಯವೇ ನಮಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಸಾಧನವೆಂದು ಯಾವಾಗ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವದೋ ಆಗಲೇ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೋಹಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ದ್ವೇಷರೂಪ ದೋಷ ದೃಷ್ಟಿಯುಂಟಾಗುವದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವು ಯಾವಾಗಲೂ ಸುಖಕ್ಕೆನೇ

ವಿಷಯಗಳು
ಸುಖಕ್ಕೆ
ಸಾಧನಗಳಲ್ಲ.

ಅದೇ ವಿಷಯವೇ ನಮಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಸಾಧನವೆಂದು ಯಾವಾಗ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವದೋ ಆಗಲೇ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೋಹಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ದ್ವೇಷರೂಪ ದೋಷ ದೃಷ್ಟಿಯುಂಟಾಗುವದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವು ಯಾವಾಗಲೂ ಸುಖಕ್ಕೆನೇ

ಸಾಧನವಾಗಿರುವದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದಿಲ್ಲ; ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ
ಆನಂದನಿಧಿಯಾದ ಪರಶಿವನ ಹೊರತು ಉಳಿದ ಯಾವ ವಿಷಯ
ಗಳಾದರೂ ಅನಿತ್ಯ, ಜಡ, ದುಃಖರೂಪಗಳಾದುದರಿಂದ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವೂ
ಸುಖರೂಪಗಳೂ ಅಲ್ಲ, ಸುಖಕ್ಕೆ ಸಾಧನಗಳೂತೂ ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ.
ಹಾಗಾದರೆ, ವಿಷಯಗಳು ಸುಖರೂಪಗಳಾಗದಿದ್ದರೆ ಹೋಗಲಿ,
ಸುಖಕ್ಕೆ ಸಾಧನಗಳೂ ಆಗಲಾರವೆ? ಹಾಗಲ್ಲದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡ
ದೊಡ್ಡ ಪಂಡಿತರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಭೌತಿಕ ಸುಖವಾದಿಗಳು ದಡ್ಡರೇನು?
ಅಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಾವು ದಡ್ಡರೆಂದು ಹೇಳಲಾರೆವು. ಆದರೆ ವಿಷಯ
ಗಳೇ ಸುಖಕ್ಕೆ ಸಾಧನಗಳೆಂದು ಅವರು ಹಟ ಹಿಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ
ಅವರನ್ನು, ಮಳಲನ್ನು ಗಾಣದಲ್ಲಿ ಸುರುವಿ ಅದರಿಂದ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು
ಪಡೆದು ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಸುಖಿಯಾಗುವೆನೆಂಬ ಅರೆಮರುಳನ
ಮೋಡಿಗೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸದಿರಲಾರೆವು. ತುಷ್ಯತು ದುರ್ಜನ ನ್ಯಾಯದಂತೆ,
ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಸುಖವುಂಟೆಂದೊಪ್ಪಿದರೂ, ತನ್ಮೂಲಕ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ
ಯಾವನು ತಾನೇ ಕೃತಾರ್ಥನಾಗಿದ್ದಾನೆ? ಹಾಗೂ, ವಿಷಯ ಸುಖವು
ಹಂಗಿನದು. ಆದರೆ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಪಭೋಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ
ಇಂದ್ರಿಯಾದಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಇದ್ದರೇನೇ ಅಲ್ಲವೇ ಅವುಗಳನ್ನು ದೂರ
ಮಾಡುವದು? ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ
ತರದ ಒಂದೇ ವಿಷಯದ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ಅದೊಂದನ್ನೇ ತನಗೆ
ಸುಖಸಾಧನವಾದುದನ್ನಾಗಿ ನಂಬುವದೇ? ವಿಷಯಗಳಾದರೂ ಆ
ತರದ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಗಳಾಗಿವೆಯೇ? ಈ ದಿವಸ ಯಾವ ವಿಷಯವು
ಸುಖಸಾಧನವಾದುದೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವದೋ ಮರುದಿವಸವೇ
ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಮರುಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅದೇ ವಿಷಯವು ತನಗೆ ದುಃಖ
ವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವದಾಗಿ ಮೋಹವಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ದೋಷ ದೃಷ್ಟಿಯು
ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವದು. ಹೀಗೆಯೇ, ವಿಷಯಗಳು ನಿಯತ
ಗಳಾದ ಸುಖಸಾಧನಗಳೆಂದು ಯಾವನೂ ಸಿದ್ಧಮಾಡಲಾರನು.

ಗುದ್ದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೊಂದು ಸುಖಸಾಧನವೇ? ಅಲ್ಲ; ಆದರೂ,
ವಾತರೋಗಿಯು ಅದನ್ನೊಪ್ಪುವನು. ಹಾಗೆಯೇ, ಸ್ವಸ್ವರೂಪದ
(ಪರಮಾತ್ಮನ) ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದವರು ಅಂದರೆ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ರೋಗ
ವುಳ್ಳವರು ಕಷ್ಟಕರಗಳಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಸುಖಸಾಧನಗಳೆಂದು

ಹೇಳುತ್ತಿರುವದು ಅಚ್ಚರಿಯಲ್ಲ. ಅಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ— ಅನಿತ್ಯ, ಅಶುಚಿ,
ದುಃಖಮಯಗಳಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ, ಶುಚಿ, ಸುಖಮಯ
ಭಾವನೆಯು; ಈ ಭಾವನೆಯೇ ಮೋಹರೂಪವಾಗಿರುವದು.

ಅಸ್ಥಿಗತ ಜ್ವರವು, ಅರುಚಿ ಬಾಯಾರಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ವಿಕಾರ
ಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವಂತೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಮನೋಗತವಾದ ವಿಷಯ
ವ್ಯಾಮೋಹವು ಪ್ರತಿಕೂಲಾನುಕೂಲಗಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ರಾಗ-
ದ್ವೇಷಾದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅರಿಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆ
ಜ್ವರ ರೋಗ ಪೀಡಿತನ ಬಾಯಾರಿಕೆಯು ಅವನು
ಬೇಡಿದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ನೀರನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಹೋದರೇನೇ
ಅವನಿಗೆ ಸುಖವುಂಟಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳುವದು
ಮೂಢತನವು. ಹಾಗೆಯೇ ಆತ್ಮನನ್ನು ಅಂಟಿ

ಕೊಂಡಿರುವ ಅಜ್ಞಾನ (ಮೋಹ) ರೂಪವಾದ ಅಸ್ಥಿಗತ ಜ್ವರ ನಿವೃತ್ತಿಗೆ
ಉಪಾಯವಾವುದೋ ಅದನ್ನು ಯೋಜಿಸದೆ ವಾಸನಾರೂಪ ಬಾಯಾ
ರಿಕೆಯನ್ನು ಕಳೆಯುವದಕ್ಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಬೇಡಿದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ವಿಷಯ
ಗಳೆಂಬ ನೀರುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಲು ವಾಸನಾರೂಪ ಬಾಯಾ
ರಿಕೆಯು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲೇ ನಡೆಯುವದೆಂಬ ಸಂಗತಿಯು
ಸರ್ವಾನುಭವ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು. ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
ಸಹ— 'ಮನದ ವಾಸನೆಯು' ಎಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಉಪಭೋಗಿ
ಸಿದರೂ ಶಾಂತವಾಗುವದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತೇನೆಂದರೆ, ಉರಿಯಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪವನ್ನು
ಸುರುಳಿದರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಧಗಧಗಿಸುವದೋ ಹಾಗೆಯೇ
ಹೆಚ್ಚಾಗುವದೆಂದು ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ.

ವಿಷಯ ವಾಸನೆಯೆಂಬ ಪಿಶಾಚಗ್ರಸ್ತರಾಗಿರುವ ಸಹಸ್ರಾಧಿಪ
ನೇನು, ಸಾಹುಕಾರನೇನು, ಸಾರ್ವಭೌಮನೇನು, ಇಂದ್ರನೇನು, ಬ್ರಹ್ಮ
ನೇನು, ಯಾರಿಗೂ ನಿಶ್ಚಿಂತತೆಯೂ (ಶಾಂತಿಯೂ) ನಿಜಾನಂದವೂ
ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಿರತಿಯಿಂದಿತರ ಸಂಪದ ಸುಖಮುಂಟೇ? ಎಂದು
ನಿಜಗುಣಾರಾಧ್ಯನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಮೇರೆಗೆ, ವಿಷಯ ವ್ಯಾಮೋಹ
ವಿಲ್ಲದಾತನೇ ಅಚ್ಚಸುಖಿಯು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ, ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ
ಕೊಳನುಂಡು ಕಣ್ಣುತುಂಬ ನಿದ್ರೆಮಾಡಿ, ಸುಸಿಲಾಟ ಮೊದಲಾದುದ

ರಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯುವದೇ ಅಚ್ಚ ಸುಖವೆಂಬುದಾಗಿ ಬಡಬಡಿಸುವ ಹುಚ್ಚು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಮನವೆಳಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮನವಾರೆ ಉಪಭೋಗಿಸಲು ಅನುಕೂಲಗಳಾದ ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡಲಿ ಹೇಗೆ ಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಈಗಿನ ಕಾಲವೇ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಕಾಲವಂತೆ! ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಹಿಂದುಗಳ ಮಿದುಡು ಮದಡವಾಗಿದ್ದಿತಂತೆ!! ಆಯ್ಯೋ ಅಜ್ಞಾನವೇ!!!

ಗುಡ್ಡವನ್ನೆಲ್ಲ ತೋಡಿ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಇಲಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದನೆಂಬ ಗಾದೆಯ ಮಾತಿನ ಹಾಗೆ, ನೆಲ-ನೀರು-ಬೆಂಕಿ-ಗಾಳಿ ಮುಂತಾದ ಜಡ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಢಿಸಿ ವಿಷಯೋಪಭೋಗದ

ವಿಷಯೋಪ
ಭೋಗವು
ನಿಜಸುಖವಲ್ಲ.

ಎಷ್ಟು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೂ ಕಡೆಗೆ ಅದರಿಂದ-ಸುಖಾಭಾಸ ಮಾತ್ರ ದೊರೆದಂತಾಗುವದಲ್ಲವೆ ನಿಜವಾದ ಸುಖವು ಲಭಿಸುವದುಂಟೇ? ವಿಷಯಜನ್ಯ ಸುಖಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ನಿರ್ವಿಷಯ ರೂಪವಾದ ನಿಜಾನಂದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವ-ಪಶ್ಚಿಮ ಹುಣ್ಣಿವೆ-ಆಮಾವಾಸ್ಯೆಗಳಿರುವಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ರೋಗಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಅಪಘ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿದ್ದರೆ, ಮೊದಲೆ ಬಾಯಿ ಸವೆಗಳೆಸುವ ಅವನು ಅವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನದಿರುವನೇ? ತಿಂದಕೂಡಲೇ ರೋಗವು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಉಲ್ಬಣವಾಗದಿರುವದೇ? ಹಾಗೆಯೇ, ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವದೇ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಮನೋವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಅವರಿಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರ ವಿಷಯಸುಖ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗೇ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರೋಗವು ಉಲ್ಬಣವಾಗುವದಲ್ಲದೆ ನಿಜಾನಂದಕ್ಕೆ ಎರವಾಗಿರುವರಲ್ಲವೇ? ಇದರಿಂದ ಭೌತಿಕ ಸುಖವಾದಿಗಳನ್ನು 'ಸ್ವಯಂ ನಷ್ಟಃ ಪರಾನ್ನಾಶಯತಿ' ಎಂಬ ನಾಣ್ಣುಡಿಗೆ ಗುರಿಯಾದರೆಂದು ಹೇಳಬಾರದೇಕೆ? ಈಗಾದರೋ ಎಲ್ಲರೂ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ವಿಹರಿಸುವ ಕಾಲವು; ಮುಂದೆ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳೂ ಒದಗಿಸಲ್ಪಡುವವಾದರೂ ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಜೀವಿಗಳು ತೃಪ್ತರಾಗುವದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಿನಂತೆಯೇ ಹೆಣಗಾಡುವವರಾಗಿ, ಮತ್ತು

ಅಚ್ಚ ಸುಖದ ಹಾದಿಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಹು ವಿಧವಾದ ಕೋಟಲೆ ಗೊಳಗಾಗಿ ಬಳಲುವರೆಂಬ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಈಗಲೇ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿಯೇನು?

ಹೂವು, ಗಂಧ, ಹೆಣ್ಣು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಜನ್ಯ ಸುಖವನ್ನೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಧೈಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರು, ಕೇವಲ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ವಿಷಯೋಪಭೋಗಕ್ಕೆ ತುಸು

ವಿಷಯಾಸಕ್ತರು
ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ
ಕಂಗಡುತ್ತಾರೆ.

ವಾದರೂ ಕೊರತೆ ಬರಬಾರದೆಂಬ ಹೇತುವಿನಿಂದ ಹಗಲಿರುಳಿನದೇ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಬಹು ಶ್ರಮ ಪಟ್ಟು ಸ್ವ ಕಾರ್ಯವನ್ನೇ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥವರಿಗೆ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಸ್ವಪ್ನೇಪಿ

ಪರಿಚಯವಿರುವದಿಲ್ಲ; ಅಥವಾ ಯಾರಾದರೂ ತದ್ವಿಷಯಕವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಇವರು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದರೂ ಈ ವಿಷಯಾಂಧರು— ಅದರಲ್ಲೇನಿದೆ ಗೊಡ್ಡು ವೇದಾಂತ? ಬಿಡು, ಆ ಮಾತಿನಿಂದ ನಮಗೇನು? ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಹೀಯಾಳಿಸಿ ಬಿಡುವರು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ವೇದಾಂತವೆಂದರೆ— ದುಡಿಯಲಾರದ ಸೋಮಾರಿಗಳೂ, ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಮದಡರೂ ಏನೇನೋ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೆದಿಟ್ಟಿರುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಮಾತುಗಳೇ ಸರಿ, ಎಂಬುದಾಗಿ ಬರಹದಿಂದ ಹುಲುಬುಗೊಳಿಸುತ್ತಲೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ದೂರರಾಗಿರುವವರ ಈ ತರದ ನುಡಿಗಳು ಹೊರಡುವದು ಸಾಹಜಿಕವಾದುದೇ ಸೈ; ಆದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಪರಮ ಪುರುಷಾರ್ಥವೇ (ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸುಖ, ಮೋಕ್ಷ) ತಮ್ಮ ಮುಖ್ಯವಾದ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಿತೋ ಅಂತಹ ಆರ್ಯರ ವಂತೀಯರೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವವರು ಸಹ ವಿಷಯಾಸಕ್ತತೆಯಿಂದ ಕಂಗಿಟ್ಟು ಕಂಗಾಲರಾಗಿ ತಾವು ಯಾರೆಂಬುದರ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮನಬಂದಂತೆ ವ್ಯವಹರಿಸಲುದ್ಯುಕ್ತರಾಗಿಹುದಾದರೋ, ಎಮ್ಮೆಯ ಕರದ ಜತೆಯಿಂದ ಆಕಳ ಕರವೂ..... ಎಂಬ ಗಾದೆಯ ಮಾತನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಡುವದಿಲ್ಲವೇ? ಈ ಮೇಲೆ ಉದಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗ ಸಂತನ ನುಡಿಯಂತೆ, ಅಚ್ಚ ಸುಖವು ದೊರೆಯುವ ಹಾದಿಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಲೌಕಿಕ (ಬಾಹ್ಯ) ವಿಷಯಗಳ

ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಅವುಗಳಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ಸುಖವುಂಟೆಂದು ನಂಬಿ ಹಗಲಿರುಳು ಹಲವು ಹುನ್ನಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ತಳಮಳಿಸುವವರ ಬಾಳು ಭ್ರಮೆ ಮೂಲಕವಾದುದೇ ಸೈ.

ಮಿತಿಮೀರಿದ ವಿಷಯವಾಸನಾರೂಪ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಜನದ ಸ್ಥಿತಿಯು, ನೆರೆ ಬಂದು ಹರಿಯುವ ಹೊಳೆಯ ಶಿಲವಿಗೆ ಶಿಲ್ಪಿದವನ ಹಾಗಿರುವದು. ವೃಕಾಗ್ನಿಯೆಂಬ ದೋಷ ದೂಷಿತವಾದ ಉದರವುಳ್ಳವನಿಗೆ ಹಸಿವು ಹಿಂಗದಿರುವಂತೆ, ವಿಷಯವಾಸನಾ ದೋಷ ದೂಷಿತ ವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವರಿಗಾದರೂ ತೃಪ್ತಿಯೆಂಬುದು ಎಂದೂ ಇಲ್ಲ. ದೇವಾಸುರರೊಂದುಗೂಡಿ ಜಲಮಥನ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯೋಪಭೋಗ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ದೊರೆತವು; ಆದರೂ ಅವರು ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯದೆ ಮತ್ತೂ ಕಡಲನ್ನು ಕಡೆದುದರಿಂದ ಕಡೆಗೆ ವಿಷ (ದುಃಖ) ರೂಪ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಹೋದರಲ್ಲವೇ? ಹಾಗೆಯೇ, ಜಡಗಳೂ ಅನಿತ್ಯಗಳೂ ಆದ ಅಸಾರ ರೂಪ ಅನಾತ್ಮ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮಥನಾಸಕ್ತರಾಗಿ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯದೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿಷಯೋಪಭೋಗ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೇ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರ ಗಡಿಬಿಡಿಯ ಗದ್ದಲದ ಸದ್ದು ಇಂದಿಲ್ಲ ಮುಂದೆ ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕ್ರವೇಣ ಅಡಗಬಹುದು. ಆಗಾದರೂ, ಓಹೋ ನಾವು ಹಾದಿಯನ್ನೇ ತಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಎಚ್ಚತ್ತು ಅಚ್ಚ ಸುಖದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳದಿರಲಾರರು.

ಮುಂದಿನ ಮಾತು ಮುಂದೆ. ವಾಚಕರೇ! ನೀವು ಯಾರು? ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಏನಿರುವದು? ನೀವು ಮನುಷ್ಯರು; ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಒಲವನ್ನು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ (ಸತ್ಯ) ಸುಖದ ಕಡೆಗೆ

ಶಿವಾನುಭವ ಹೊರಳಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವದು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ನಿಜವೋ? ದಿಂದಲೇ ನಿಜ ಅಥವಾ ನೀವು ಯಾರು? ಅನಿತ್ಯ, ಅಶುಚಿ, ಸುಖವು, ದುಃಖರೂಪ ಅನಾತ್ಮ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಹೇಸಿ, ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಲುದ್ಯುಕ್ತರಾದ ಮುಮುಕ್ಷುಗಳ

ಲ್ಲವೇ? ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ— ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ, 'ಶಿವಾನುಭವ' ಎಂಬ ಸದ್ಗ್ರಂಥವಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಇದು ನಿಮ್ಮ ಅಂತರಂಗ ದೊಳಗಣ ಅಚ್ಚ ಸುಖದ (ಪರವಸ್ತುವಿನ) ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಬಯಕೆಯನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಶಿವನೇ ಪರವಸ್ತುವು, ತದ್‌ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದುದೆಲ್ಲವೂ ಅಶಿವಾತ್ಮಕವಾದುದು; ಅಂದರೆ— ಶಿವನು ಅಚ್ಚ ಸುಖದ ನಿಧಿಯು; ನಿಜಾನಂದ ರೂಪನಾದ ಶಿವನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಅಂದರೆ— ಅನುಭವವು; ಇಂತಪ್ಪ ಶಿವನ ಅನುಭವ (ಶಿವಾನುಭವ) ದಿಂದಲೇ ನೀವು ನಿಜವಾದ ಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದಿ ನಿತ್ಯ ಶಾಂತರೆನಿಸುವಿರಿ. ಛಾಂದೋಗ್ಯದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಲೋಕ ಸಂಚಾರಿಯೆಂದು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ನಾರದನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವದರಿಂದಲೂ ನಿಜಸುಖ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀನಂದಿಕೇಶ್ವರನ ಶಿಷ್ಯನೂ ತನಗೆ ಅಣ್ಣನೂ ಆದ ಸನತ್ಕುಮಾರನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಎಲೈ ಅಚ್ಚ ಸುಖಿಯೇ ನನಗಾದರೂ ನಿಜಾನಂದವೂ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಶಾಂತಿಯೂ ದೊರೆಯಲು ಉಪಾಯವೇನು? ಎಂದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಆಗ ಆ ಅನುಪಮಾನಂದಾಬ್ಧಿಯು — “ಅಯ್ಯಾ ನಾರದನೇ, ಯಾವ ಪರವಸ್ತುವುಂಟೋ ಅದುವೇ ನಿಜಾನಂದ ರೂಪವಾದುದು; ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಯಾದುದೆಲ್ಲವೂ ಅತ್ಯಸ್ತಿಕರವಾದುದಾದ್ದರಿಂದ ಅನಿತ್ಯವೂ ದುಃಖ ರೂಪವೂ ಆಗಿರುವದು. ನೀನು ನಿಜವಾದ ಅನಂದವನ್ನು ಪಡೆದು ನಿತ್ಯ ತೃಪ್ತನಾಗುವ ಒಳ್ಳೇ ಹಂಬಲವುಳ್ಳವನಾಗಿರುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಈಗಲೇ ಪರವಸ್ತುವಿನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ (ಶಿವಾನುಭವ) ದ ಕಡೆಗೆ ನಿನ್ನ ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊರಳಿಸು. ಹಾಗೂ ಅದು ಲಭಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡುವವನಾಗು; ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ ನಿಜ ಸುಖ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ನಿನ್ನ ಮನೋರಥವು ಕೈಗೂಡುವದು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ನೀನು ಕೃತಾರ್ಥನಾಗುವಿ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಬೋಧಿಸಿರುವನು.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯಾದರೋ ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯೂ ಸುಖವನ್ನೇ ಬಯಸುವದಲ್ಲದೆ ದುಃಖವೆಂಬುದು ಲೇಶವಾದರೂ ಬೇಡ; ಆದರೆ, ಆ ಸುಖವೆಂಬುದಾದರೋ ಎಂದೂ ಕೆಡದಿರುವಂತಹದಾಗಿರ

ಶಿವಯೋಗಾ
ಚರಣೆಯಿಂದ
ಶಿವಾನುಭವವು
ಸಾಧ್ಯವು.

ಬೇಕು, ಎಂಬುದೇ ಸುಖಾಭಿಲಾಷಿಗಳಾದ ಸರ್ವರ
ಮನೋಗತಾಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಬಯಕೆ
ಗನುಸಾರವಾದ ಸಾಧನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿರಬೇಕಾದುದು
ನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೆ? ಸಾಧ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ ಸಾಧನ
ದಿಂದ ಮನೋರಥವು ಫಲಿಸುವದುಂಟೆ? ವಿಜಾ
ಪುರದಿಂದ ಮೂಡಣಕ್ಕಿರುವ ತಾಳಿಕೋಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ
ಯುಳ್ಳಾತನು ಪಡುವಣಕ್ಕಿರುವ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ ಅಥಣಿಯ ಹಾದಿ
ಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆದರೆ ಅವನ ಮನೋರಥವು ಈಡೇರುವದೇ?
ಹಾಗೆಯೇ, ನಿಚ್ಚು ಸುಖದ ಬಯಕೆಯೇನೋ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದ್ದೇ ಇರು
ವದು ಸಾಹಜಿಕವು. ಆದರೆ ಅದರ ಹಾದಿಯನ್ನೇ ತಪ್ಪಿ ನಡೆಯು
ವದಾದರೆ 'ಕಲ್ಪಕೋಟಿಶತ್ಪರಸಿ' ಯಾವನಿಗೂ ಅದು ಲಭಿಸದೆಂಬುದು
ಸಿದ್ಧಾಂತವು. ಅದು ಕಾರಣವೇ, ನಿತ್ಯ ತೃಪ್ತಿಯ ಹಂಬಲವುಳ್ಳ
ಅಸ್ಮಾದಾದಿ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಸರಿಯೇ; ಹಿಂದೆ-ಇಂದು-
ಮುಂದೆ, ಎಂದಾದರೂ ನಿತ್ಯಾನಂದ ಘನನಿಸುವ ಪರವಸ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು
ತ್ವಾರ (ಶಿವಾನುಭವ) ವನ್ನು ಪಡೆಯಲೇಬೇಕು; ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯತ್ನ
ಮಾಡುವ ಬಗೆ ಯಾವುದೆಂದರೆ ಅವಿಚಾರ ರಮಣೀಯಗಳಾದ
ಅನಾತ್ಮ ಪದಾರ್ಥಗಳ ವ್ಯಾಮೋಹವನ್ನು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಬಿಡಲೇಬೇಕು;
ಈ ತರದ ಅನುಸಂಧಾನಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶ್ರವಣ
ಮನನ ನಿಧಿ ಧ್ಯಾನಗಳೂ ಕರಣತ್ರಯದಲ್ಲಿ ತದ್ವಿಷಯಕವಾದ ಭಕ್ತಿ
ವ್ರತ ಆರ್ಚನ ಧ್ಯಾನ ಜ್ಞಾನಗಳೆಂಬ ಶಿವಯೋಗಾಚರಣಗಳೂ ಅನು
ಷ್ಠಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕು. ಅಂತು, ಕಾಲತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾ
ದರೂ ಶಿವಾನುಭವದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟು.

- ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾವಾಚಸ್ಪತಿ ಶಂಭುಲಿಂಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳು
ಹಿರೇಮಠ, ವಿಜಾಪುರ.

ಜೀವನದ ಗುರಿ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನವು ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಗಳನ್ನವಲಂಬಿಸಿ
ಸುಖ ದುಃಖಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿರುವುದು. ಕಲಾಮಂದಿರದ ವಿನೋದಗಳೂ
ಚಲನಚಿತ್ರದ ನಟಿಯರ ಹಾವಭಾವ ವಿಲಾಸಗಳೂ ಅವನನ್ನು ಸುಖ

ಚಿಂತನ
ನಿತ್ಯ
ಸುಖವನ್ನು
ಹೊಂದುವದು

ಜೀವನದ ಕಡೆ ಎಳೆಯುತ್ತವೆ. ತನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಣ
ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಅವನನ್ನು ಹೊರ
ಗಿನ ಸುಖದ ಕಡೆಗೆಯೇ ಪ್ರೇರಣೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.
ಇಂತಹ ಸುಖವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಎಷ್ಟೋ ಅನು
ಭವಿಸಿವರೂ ಅವನಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನಗಳು

ದೊರೆಯಲಾರವು. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಪರಿಯ ಸುಖವನ್ನು ತೊಲಗಿಸಿ
ಚಿಂತನವಾದ ನಿತ್ಯ ಸುಖವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಒದಗಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿವಾನು
ಭವ ಸಂಘ, ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಮಂದಿರ, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ನಿಲಯಗಳ ಅವಶ್ಯ
ಕತೆಯು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ತೀರದು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಶರೀರ ಪೋಷ
ಣೆಗೆ ಆಹಾರ ಹೇಗೆ ಅವಶ್ಯಕವೋ ಹಾಗೆ ಅವನ ಚಪಲವಾದ ಮನ
ಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ನಿಲುಗಡೆಯೂ ಅವನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವೂ
ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾದುವು. ಅದಲ್ಲದೆ ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಏಕ ಕಾಲ
ದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶರೀರ,
ಮನಸ್ಸು, ಇಂದ್ರಿಯ, ಬುದ್ಧಿ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು
ನೇಮಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ
ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಬಾಳಿನ ಗುರಿ ಇಂತಹುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು
ಆ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ಪಶು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವಲಂಬಿಸುವ
ಗುರಿಯುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿವೆ. ನಿತ್ಯ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ವಿಚಾರ ಶಕ್ತಿ
ಯನ್ನೂ ವಿವೇಕವನ್ನೂ ದೇವರು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು
ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಜೀವನದ ಗುರಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ.

ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ
ಮೂರು ಬಗೆಗಳು

ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವನ್ನು
ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿ ಪುಣ್ಯ ತೀರಿದ

ಮೇಲೆ ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಜೀವನದ ಗುರಿ ಯೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಅವನು ರಾಕ್ಷಸ ನಂತೆ ಹೀನ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದೂ ಇಳಿಯಬಹುದು. ಅನುರನಂತೆ ಉತ್ತಮನೂ ಪವಿತ್ರನೂ ಆಗಬಹುದು. ಕ್ರೂರತನದಿಂದಲೂ, ದೌರ್ಜನ್ಯದಿಂದಲೂ, ಹಿಂಸೆಯಿಂದಲೂ, ವಿಧಿ ನಿಷೇಧಗಳ ನಿಯಮವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತ, ಪಶುವಿಗಿಂತ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯಬಹುದು. ಅನ್ಯರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡದೆ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಜಿನಿಗಾಗಿ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಪರಹಿತದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯನೂ ಆಗಬಹುದು. ಯಾರ ಗೊಡವೆಗೂ ಹೋಗದೆ ಯಾರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನೂ ಮಾಡದೆ, ಕೆಡಕನ್ನೂ ಮಾಡದೆ, ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ಜೀವಿಸಿಕೊಂಡು ಇರುವವನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವಿ. ಆದರೆ ತನ್ನ ಜೀವ ಹೇಗಾದರೂ ನಡೆಯುವದೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಗಮನಿಸದೆ ಇತರರಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವವನು ಮಹಾ ಮಾರುಪ ನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಅನ್ಯರಿಗಾಗಿ ಬಾಳುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದರೆ ಅವನ ಜೀವನದ ಅಂತಸ್ತು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವನ ಹೃದಯವು ವಿಶಾಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೈದ್ರ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಎಡೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮಹನೀ ಯನೆಂದೂ ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಮನೋಭಾವವೂ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಲಿತರೆ ಅವನನ್ನು ದೇವನೆಂದೂ ಜನರು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿಯೇ ಮೂರು ಬಗೆಯವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವಿಗಳು ಮಹನೀಯತೆಯನ್ನೂ ದೇವತ್ವವನ್ನೂ ಪಡೆಯಲು ಯತ್ನಿಸ ಬೇಕು. ಇಂತಹ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಗುರಿಯನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ಇಂತಹ ಜನರೇ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರೇ ಜೀವನದ ಗುರಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಜೀವನದ ಗುರಿಯನ್ನು ಉಪನಿಷತ್ಪಾಠರು ಹೀಗೆಯೇ ನಿರ್ದೇಶಿ ಸಿರುವರು. ಬೇಟೆಯವನು ಒಂದು ಹಣ್ಣನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸ್ಥಿರ ಚಿತ್ತನಾಗಿ, ದೃಷ್ಟಿ ಚಾಂಚಲ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ನಿಂತು, ಅದನ್ನು ಹೊಡೆ

ಅತ್ಯಚಿಂತನೆಯಿಂದ
ಅತ್ಯಬಲವನ್ನು
ಹೆಚ್ಚಿಸುವದು.

ದರೆ, ತನ್ನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಒಂದು ಊರಿಗೆ ಹೊರಟವನು ನೇರವಾಗಿ ಊರ ದಾರಿ ಯನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸೇರಿ ಹೇಗೆ ಸುಖಿಯಾಗುವನೋ, ಹಾಗೆ ಮನುಷ್ಯನು ಜೀವನ ದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಗುರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಅವೋಘ ವಾದ ಅಯುಷ್ಯವನ್ನು ವೃಥಾ ಮಾಡದೆ ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ದುಡಿಯುತ್ತ, ಜೀವನದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕಾ ದುದು ಅವನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಆಹಾರದಂತೆ ಎಲ್ಲ ರಿಗೂ ಜ್ಞಾನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟು. ಆಹಾರವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸದೆ ಇರುವ ಮನುಷ್ಯನೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಆತ್ಮನ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನೂ ವಿಚಾರಪರತೆಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ತನ್ನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಇದಕ್ಕೆ ಶುಭ ಕಾಲ ಮೊದಲಾದುದನ್ನು ನೋಡುವ ಪಂಚಾಂಗ ನಿಯಮ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಜೀವಿತವೆಂಬುದು ಚಂಚಲವಾಗಿರುವಾಗ ಧರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅಶುಭ ವೇಳೆ ಎಂಬುದು ಉಂಟೇ? ವೃತ್ತ್ಯವು ವಿಘ್ನಕಾರಕನಾಗಿ ತನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾದಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಬಹುಕಾಲ ಬದುಕುವೆನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಾದರೂ ಎಲ್ಲಿ ಬಂದೀತು? ತನ್ನ ಶರೀರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸ್ಥಿತಿ ಗನ ಸಾರವಾಗಿ ಪುಷ್ಟಿಕರವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಶಾರೀರಕ ಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆತ್ಮನ ಬಲ ವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನವು ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಹೊರಗಿ ನಮು ಮತ್ತೊಂದು ಒಳಗಿನದು. ನಮ್ಮ ಹೊರಗಿನ ಜೀವನವು ಸುಖ ಮಯವಾಗಿ ಶಾಂತವಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಒಳಗಿನ ಜೀವನವು ನಿರ್ಮಲವೂ ಪವಿತ್ರವೂ ಆಗಲಾರದು. ನಮ್ಮ ಬಹಿರ್ಜೀವನವು ಸಂತೋಷವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಹಲವು ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕುಳಿತರೆ, ಸಂಸಾರ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಶರೀರ ಕಶ್ಮಲವಾದುದೆಂದೂ, ಇಂದ್ರಿಯ ಗಳು ಅನರ್ಥಕಾರಿಗಳೆಂದೂ, ವಿಷಯಗಳು ದುಷ್ಟೇರಕಗಳೆಂದೂ

ನಾವು ಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ನಿದ್ರೆಗಳೆಂದೂ ಪರಿತ್ಯಾಜ್ಯಗಳೆಂದೂ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಮನುಷ್ಯ ಶರೀರವಿದೇನು ಸುಖ' 'ಸುಡಲೇ ದೇಹವ' ಎಂದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಮತ್ತು ಬೋಧಿಸುವುದು ಸುಲಭ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದವರು ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವರೇ? ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಸುಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವರ ಇಷ್ಟವೇ? ಈ ದೇಹ ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಇರಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಅದು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಈ ಶರೀರಕ್ಕೂ ನಾವು ದ್ರೋಹ ಮಾಡಬಾರದು. ಶರೀರ ಇರುವ ವರೆಗೆ ಅದರ ಎಚ್ಚರ ನಮಗಿರುವ ವರೆಗೆ ಹೊರಗಣ ಸುಖ ನಮಗೆ ಅವಶ್ಯಕ. 'ದೇಹವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಾಶ್ರಯವುಂಟೆ?' ಕನ್ನಡಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಮುಖವ ಕಾಣಬಹುದೇ? ಇಂತಹ ದೇಹ ತುಚ್ಛವಾದುದೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದೇ? ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ದುಷ್ಟವೆಂದೂ ಶರೀರವು ಹೇಯವೆಂದೂ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಇಂತಹ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಓದಿದ ಮೇಲಾದರೂ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಆತ್ಮನಿಂದ ಹೊರದೂಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಭಾಗವನ್ನು ಓದಿದವನಿಗೆ ತನ್ನ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಸುಖ-ಶಾಂತಿಗಳು ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಂದ ಇತರರ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳಕು ಪ್ರಸಾರವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ವಾಗ್ಜಾಲದಿಂದ ಜನರನ್ನು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ತನ್ನ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಶಾಸ್ತ್ರ ಅವನಿಗೆ ಸಾಧಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡುವಂತಾಗಬಾರದು. ನಾವು ಅದರ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕುದುರೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ನಾವು ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ನಮಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಪಥವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅನೇಕರು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹತಾಶರಾದುದರಿಂದ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಬಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ನರಳುವಂತಾದುದರಿಂದ, ಇಂದ್ರಿಯ

ಇಂದ್ರಿಯಗಳ
ಸದುಪಯೋಗ
ವನ್ನು
ಮಾಡುವುದು.

ಗಳು ದುಷ್ಟವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವೇ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಗಳಾದರೆ ಅವುಗಳಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಜನರ ಅನುಭವ ಮೊದಲು, ಆಮೇಲೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಹುಟ್ಟಿತು. ಇದು ತತ್ವಜೀವನದ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ, ಮೇಲ್ಮೆಗಾಗಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಈಗ ನಾವು ಎಷ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೂ, ಏನೊಂದೂ ಇಲ್ಲದವರಾಗಿ, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಾಗಿಯೂ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕವಾಗಿಯೂ ದರಿದ್ರರಾಗಿ ಉಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಶಿವಾನುಭವಿಗಳೂ ಆಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಸತ್ತು ಬದುಕಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಂಡು ಅವರು ನಿತ್ಯ ಜೀವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆತ್ಮಜ್ಯೋತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಅವರು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತು ನಾವು ಗಾಢಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುವಂತಾಗಿದೆ. ನಾವು ಬದುಕಿ ಸತ್ತಿರುವಂತಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನವರು ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಸನ್ಮಾರ್ಗ ನಮಗೆ ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಹಾಕಿದ ಮೇಲ್ಪುಟ್ಟ ನಮಗೆ ಈಗ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಹಿಂದಿನವರು ದೇಹವನ್ನು ಆಲ್ಲಗಳೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಚ್ಛವೆಂದು ಭಾವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಭೋಗವನ್ನು ದುಃಖಪ್ರದವೆಂದು ಜರಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ದೇಹಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರು ಅವರು. ಆದರೆ ಆ ದೇಹ ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವೈಮರೆತವರಲ್ಲ. ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿ, ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗಾಗಿ ದುಡಿದು ಅವುಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರು ಅವರು. ಆದರೆ ನಾವು ಒಳಜೀವನವನ್ನು ಮರೆತು, ಹೊರಗಿನ ಭೋಗ ವಿಲಾಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಲೀನರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ದಾಸರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಪ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಬಡಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮದಿಂದ ಅಲ್ಪ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ. ದೊಡ್ಡ ಸುಖಕ್ಕೆ ಹೆಣಗಾಡುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಶಾರೀರಕ ಭೋಗವೇ ಜೀವನ ಸರ್ವಸ್ವವೆಂದು ನಂಬಿ ಅದಕ್ಕೆ ಗುಲಾಮರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಭೋಗವೂ ಕೂಡ ನಿದ್ರೆವಲ್ಲ. ಅದು ಅಪರಿಹಾರ್ಯ. ಅದನ್ನು ಜರಿಯುವ ಕಠಿಣವಾದ ಮಾರ್ಗವೂ ನಮಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ, ಅಂತಃಕರಣಕ್ಕೆ ಸೋಂಕಿಲ್ಲದೆ, ನಾವು ಜೀವಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಈ ಕಶ್ಚಲವಾದ ದೇಹದೊಳಗೆಯೇ ಜೈತನ್ಯವೊಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳೊಡನೆ ನಾವು ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಬಳಸಲೇ ಬೇಕು. ಆತ್ಮನನ್ನು ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವು ಕೆಟ್ಟವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಯಾವುದು ನಮ್ಮನ್ನು ಮಾರ್ಮಗ್ನಕ್ಕೆ ಸೆಳೆಯುವುದೆಂದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಹೇಳುತ್ತದೆಯೋ, ಯಾವುದು ನಮ್ಮ ಆತ್ಮದ ಉಚ್ಛ್ರಾಯಸ್ಥಿತಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಆಡಚಣೆಯಾಗುವುದೋ, ಅಂತಹದನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಉತ್ಕರ್ಷಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಸಾಧನವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನಾವು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ನಮ್ಮ ಅಶಕ್ತತೆಯನ್ನು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವುದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ?

ಮನುಷ್ಯನು ಮನೆಯವರಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಭಾವವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಅವನಿಗೆ ನರಕವಾಗುವದೋ, ಹಾಗೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೊಡನೆ ಬಾಳುತ್ತ, ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಟ್ಟವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ನಾವೇ ಕೆಡುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆ. ಬಾಳುವ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದು ಅಂಥದು ಅಂಥದು ಎಂದು ಅದನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಬಯ್ಯುತ್ತ ಕುಳಿತರೆ ವ್ಯವಹಾರ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಶರೀರದಿಂದ ಕೆಲವು ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಸಂಸಾರವೇ ದುಃಖವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವದಿಲ್ಲ. ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ವೇದಾಂತ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಅನ್ಯಾಯ. ಹೀಗೆ ನಡೆ-ನುಡಿ ಬೇರೆಯಾದರೆ, ಯಾರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಯಾವ ಸುಖವೂ ಆಗಲಾರದು. "ಕಾಯವೆಂಬ ವನಿತೆಗೆ ಜೀವನೆಂಬ ಗಂಡ" ನಿರುವಲ್ಲಿ ಶರೀರಾತ್ಮಗಳು ಎಂತಹ ಪ್ರಣಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವವು? "ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಮದ, ಮತ್ಸರ, ರಾಗ, ದ್ವೇಷ ಎನಿಸ ಒಡಲರೆ ಬ್ರಹ್ಮನಾನೆಂಬ ಬರಿಯ ವಾಗದ್ವೈತದಲ್ಲಿ ಫಲವಿಲ್ಲ. ನಂಬು ಸುಖ ಸಾಗರವನರಿ". ಅದ್ವೈತವು ಮಾತಿನ ವಿಷಯವಲ್ಲ, ಬರಿಯ ಬುದ್ಧಿಯ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಅದು ಅನುಭವದ ವಿಷಯ. ಅದುದರಿಂದ ಯೋಗ್ಯವಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ

ಕಾಮಾದಿಗಳನ್ನು ನಿಯೋಗಿಸಿ ಅವುಗಳಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು.

ಜೀವನ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ನಡಿಸುವಾಗ ಹೊರಗಣ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಅನೇಕ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನೂ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಹ ಕಾಯಕವನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹದ ದುರ್ನಿರೋಧಗಳಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಇದರ ಜತೆಗೆ ಅವನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗದ ಕಡೆ ಪ್ರೇರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಡಿಸಿದರೆ ಅವು ಶರೀರವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಪೋಷಿಸುತ್ತವೆ. ಶರೀರ ಪೋಷಣೆಗಾಗಿ ನಾವು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿಗಳು ಬಲಿಷ್ಠರಾದ ಹಗೆಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಕೈತಪ್ಪಿ ಹೋಗಬಹುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಗೆಗಳೊಡನೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲು ನಾವು ಸಮರ್ಥರರಬೇಕು. ಹೊರಗೊಂದು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನಾವು ಗಳಿಸಿದಂತೆ, ಒಳಗೂ ನೂತನ ಪ್ರಪಂಚ ಒಂದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸತ್ಯ,

ಅಂತರಂಗ
ಪ್ರಪಂಚದ
ಸಾಧನೆ.

ಸೌಂದರ್ಯ, ನಿರೀಹ, ನಿರಭಿಮಾನತೆ, ಶಾಂತಿ ನಿಪ್ಪಹತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂತಹವನ್ನು ಒಳಗೆ ಪಡೆದವರೇ ನಿಜವಾಗಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರು. ಹೊರಗಿನ ಸಂಪತ್ತು ಎಂದಾದರೂ ಹೋಗಬಹುದು. ಒಳಗಿನ ಸೌಂದರ್ಯ ಯಾರಿಂದಲೂ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಎಂತಹ ಕಠಿಣವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನಾದರೂ ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯದೆ ಇರದು. ಕಾಯದ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಯಾರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಶುದ್ಧಾತ್ಮನಾದವನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಪವಿತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಕಾಮನಂತೆ ಸುಂದರ ನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ನಾವು ಅವನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಲು ತವಕಪಡುತ್ತೇವೆ. "ಕಾಯ ಕರ್ರನೆ ಕಂದಿದರೇನಯ್ಯ ಕಾಯ ಮಿರ್ರನೆ ಮಿಂಚಿದರೇನಯ್ಯ. ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೊಲಿಸುವ ಕಾಯ ಎಂತಾ

ದರೇನಯ್ಯ" ಎಂದು ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಹೊರಗಿನ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮನಸೋತವರು ಮೋಹಿತರು. ಅವರು ತಾವೂ ಕೆಡುವರಲ್ಲದೆ ಇತರರನ್ನೂ ಕೆಡಿಸುವರು. ಒಳಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬೆಳಕನ್ನು ಕಂಡಿರುವರೋ ಅವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದರ್ಶನೀಯರೂ ಮಂದ ನೀಯರೂ ಆಗಿ ಅವರು ಮುಟ್ಟಿದ ಪದಾರ್ಥವು ಪವಿತ್ರವಾಗುವುದು. ಅವರು ನಡೆದ ದಾರಿ ಶುದ್ಧವಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವಂತಹ ಉದಾತ್ತವಾದ ಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ನಿಶ್ಚಲವಾದ, ಸಹಜವಾದ, ನಿರರ್ಗಳವಾದ ಪ್ರೇಮ ಅವರದು. ಅವರ ಅವೃತ್ತವಾಡೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆನಂದಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸುವುದು. ಅವರ ಜೀವನ ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ದೊಡ್ಡತನವಿರುವದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ತಲೆಬಾಗಿ ಸತ್ತೇವೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಜಗತ್ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ರಾಗಿಟ್ಟಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳಕು ಕಡಿಮೆ ಬೆಳಕನ್ನು ತನ್ನ ಒಳಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸ್ವಭಾವ. ಹಾಗೆ ಮಹಾತ್ಮರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಇತರರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವರು. ಪರಮಾತ್ಮನ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪಡೆದವರೇ ಧನ್ಯರು. ಕಾಯಕದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ಲಿಪ್ತನಾಗಿ ಒಳಗೆ ಅಡಗಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ ಕೃತಕೃತ್ಯರು ಅವರು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಪರಸುಖವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಅವರು.

ಕಾಯವೆಂಬುದು ಹೊಲಸಲ್ಲ. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು 'ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯ' ವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ದೇವರನ್ನು ಒಲಿಸಲು ಬಂದಿರುವ ಈ ಕಾಯವನ್ನು ಭೋಗದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವೇ ಕೆಡಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ತೃಪ್ತರಾಗದೆ, ನಿಜವಾದ ಪರತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನೇ ವೃಥಾ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಭೋಗವು ನಮಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಜೀವನ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಇದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ

ಬೇಕು. ಇದೇ ಭೋಗವನ್ನು ಒಳ್ಳೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿದರೆ ಅದೇ ಯೋಗವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಭೋಗ ವಿ.ತಿಮೀರಿದರೆ ನಮ್ಮ ಬಾಳು ನಿರರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಾವು ಕಲಿಯದೆ, ನಮ್ಮ ತಪ್ಪನ್ನು ಹೊರಗಿನ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವುದು ತಿಳಿಗೇಡಿತನವೇ ಸರಿ. ಭೋಗವೆಂಬುದು ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಗಂಟು ಬಿದ್ದಿರುವ ವಿಷಯದ ತೃಪ್ತಿ. ತಾಯಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಶುವಿಗೆ ಆಹಾರ ಬೇಕು. ಅನ್ನದ ರಸ ಹಿಂಡವಾಗಿ ಬೆಳೆದು, ಎದೆ ಹಾಲು ಹಣ್ಣಿನ ರಸ ತಿಂದು ದೊಡ್ಡವರಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಸಾಯುವ ವರೆಗೂ ಆಹಾರವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ತಿನ್ನದೆ ಉಣ್ಣದೆ ದೊಡ್ಡವರಾಗಲು ಯಾರಿಂದಲೂ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆಹಾರದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ನಿಜವಾಗಿ ಜೀವನಿಗೆ ಕೊನೆಯ ವರೆಗೂ ಇದೆ. ಇದರಂತೆಯೇ ವಿಷಯಗಳು ಇವೆ. ಇವನ್ನು ನಿಂದಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತರೆ, ನಮಗೆ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವೇ ದೊರೆಯದು. ಅದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾದರೂಪವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದರೆ, ಆ ವಿಷಯಗಳೇ ನಮ್ಮ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತವೆ. (ಈಶಾವಾಸ್ಯಮಿದಂ ಸರ್ವಂ) ಶರೀರ ಹೊಲಸಾದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಅನಂದ ರೂಪನಾದ ಆತ್ಮನಿಲ್ಲವೇ? ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಗಣಪತಿ ಪೂಜ್ಯನಾಗುವದಿಲ್ಲವೇ? ರಕ್ತ ಮಾಂಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಶಕ್ತಿಯೊಂದು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣು ಹೊರಗಿನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಮೋಹಿತವಾಗುವಂತೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ನೂರ್ಮಡಿ ಮಿಗಿಲಾದ ಅಂತರಿಕ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಅನಂದ ಪರವಶವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ತನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ? " ಕಂಗಳು ತಪ್ಪಿ ನೋಡಿದರೆ ಮಾರಿ. ನಾಲಿಗೆ ತಪ್ಪಿ ನುಡಿದರೆ ಮಾರಿ. ದೇವರ ನೆನಪು ಮರೆದರೆ ಮಾರಿ. " ಎಂದು ಬಸವೇಶ್ವರನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ನಿಜವಾದ ಮಾರಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಒಳಗಿನ ದೇವರನ್ನು ನೋಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದರಂತೆ ಮನ ನಾಲಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತ ಹೋದರೆ, ನಮ್ಮ ಒಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಶಾಂತಿಯು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇವು ಮೂರು ಅಂಗಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಆಡಳಿತೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನು ಹೊರಗಿನ ವಿಶಾಲವಾದ

ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಎಂದಿಗೂ ಆಗದು. ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ರಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದರೆ ಜೀವನವೇ ಸ್ವರ್ಗ. ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದರೆ ಅದೇ ನರಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಏನನ್ನು ನೋಡಬೇಕು, ಏನನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು, ಏನನ್ನು ಭಾವಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನೇ ತಿಳಿಯದವನು ಜೀವನದ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವದಾದರೂ ಹೇಗೆ?

“ನೋಡದ ಕಣ್ಣೇಕೆ? ಸಲೆ ಕೇಳದ ಕರ್ಣಮದೇಕೆ? ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಮಾಡದ ಬಾಯದೇಕೆ? ವೆಸರೊಳ್ಳದ ಜಿಹ್ವೆಯದೇಕೆ? ಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡದ ಕೈಗಳೇಕೆ? ನೆರೆ ಸೋಂಕದ ದೇಹಮದೇಕೆ? ಕುಡಿಯ ಕ್ಯಾಡ ಚಿತ್ತವೇಕೆನೆಗೆ ಹಂಪೆಯ ಲಿಂಗವೇ ನಿಮ್ಮೊಳ್ಳರಿಂ ||

ಎಂಬ ಮಹಾಕವಿ ಹರಿಹರನ ದಿವ್ಯೋಕ್ತಿಯಂತೆ ಕರಣಗಳನ್ನು ಇಂತಹ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರೇರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬೇರೆ ಉಪಾಯವುಂಟೇ? ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬೇರೆ ಭೋಗ ಬೇಕೇ? ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಸುಖವುಂಟೇ?

ಭೋಗವನ್ನು ಬಿಡೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ವರ್ಚಸ್ಸು, ವೀರ್ಯ, ಆಯುಷ್ಯ ಮೊದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲವೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಯಾವ ಶರೀರದಿಂದ ಭೋಗವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇವೆಯೋ ಆ ಶರೀರದಿಂದಲೇ ಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಶರೀರವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಶರೀರದಿಂದಲೇ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಇದರೊಡನೆ ಚಿತ್ತವನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು, ಬೆರಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇಂತಹದೊಂದು ಯೋಗಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಭೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಪ್ರಪಂಚದ ನಡುವೆ ಇದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕದೆ,

ಪ್ರಪಂಚದೇಯೋ
ಯೋಗವನ್ನು
ಹೊಂದುವುದು.

ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಆತ್ಮವನ್ನೇ ಮರೆಯುವುದಾದರೆ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಆಗುವ ಫಲವಾದರೂ ಏನು? ತನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ತಾನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತೊರೆದು ಅಡವಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ತನಗೆ ಯೋಗ ಸಿದ್ಧಿಯಾದರೂ, ಲೋಕದ ಸ್ತುತಿ-ನಿಂದೆಗಳು, ಹಾನಿ-ವೃದ್ಧಿಗಳ ನಡುವೆ ಬಾಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ಪಡೆದಿದ್ದ ವಿರಕ್ತಿ ಲೋಕದ ಇಂಥ ದ್ವಂದ್ವಗಳ ಮಾಯಾ ಜಾಲಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಚೂರು ಚೂರಾಗುವಂತಹ ದುರವಸ್ಥೆಗೆ ಬರಬಹುದು. ಮಾನವನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿರುವುದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಧರ್ಮದಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿ, ತಾನು ಬದುಕಿರುವಾಗಲೇ ಮುಕ್ತಿ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ, ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಹಾಗೆಯೇ ತನ್ನಂತೆ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಸಂಕಟದಿಂದ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು. ಇದನ್ನು ಮರೆತು ತಾನು ಸರ್ವಸಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಯಾರಿಗೇನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವದು? ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವನು ಮಾಡುವನೋ ಅವನ ಆತ್ಮೋತ್ಕರ್ಷತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಅಷ್ಟು ನಂಬಿಕೆ ಇರದು. ಪ್ರಪಂಚವೆಂಬ ಕರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು, ದುಡಿದು “ಈಜಬೇಕು” ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಬೇಕು. ‘ಭೋಗಿಸಬೇಕು’ ‘ಯೋಗಿಸಬೇಕು’ ‘ತ್ಯಾಗಿಸಬೇಕು’ “ಇಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲುವರು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲುವರಯ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲದವರು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲರಯ್ಯ” ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅನರ್ಹರಾದವರು ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಿ ತಾನೆ ಅರ್ಹರಾಗಬಲ್ಲರು? ಇಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವಾಗ ತನ್ನ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವ ಸೋಮಾರಿಗಳನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಲು ಯಾರಿಗೆ ತಾನೇ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು? ಶರೀರವನ್ನು ದಂಡಿಸದೆ, ಕೃಷಿ ಮಾಡದೆ, ಲೋಕಾಭಿರಾಮನಾಗಿ ತಿರುಗುವವನಿಗೆ ಯಾವನು ತಾನೇ ಸಹಾಯ ಮಾಡು

ಪ್ರಪಂಚವೆಂಬ
ಕರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ
ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು.

ವನು? ಹುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕು. ಬಾಳಬೇಕಾದರೆ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು, ತಪಸ್ಸೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತೊರೆದು ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವುದಲ್ಲ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಸುವದೇ ತಪಸ್ಸು. ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮೌನವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಬಂದವರೊಡನೆ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರವುದೇ ತಪಸ್ಸು. ನಡೆಸುವುದು ತಪಸ್ಸಲ್ಲ. ಅಶನದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಸದ್ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನೂ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ನಿಯೋಗಿಸುವುದೇ ಪರಮ ತಪಸ್ಸು; ಮನಸ್ಸು ತುಂಬಿಯಂತೆ ಅನೇಕ ಕಡೆಗೆ ಅದು ಹಾರುವದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದು ಧುಮುಕುವಂತಿರಬೇಕು. ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವಶ್ಯವಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಕರಣಗಳನ್ನು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ, ಶರೀರವು ಲಘುವಾಗಿಯೂ, ಆರೋಗ್ಯವು ಧೃಢವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ಧೈಯ ಸಾಧನೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಇಂತಹ ಯೋಗದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವನು ಕಷ್ಟ-ನಿಷ್ಕರಗಳಿಗೆ ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಗಳಿದರೆ ಹಿಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ. ತೆಗಳಿದರೆ ಕುಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಯಾರ ಹಂಗೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬಾಳುತ್ತಿರುವುದು ಇತರರಿಗಾಗಿ. ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥ ಲೇಶವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ದೀನಾನಾಥರ ಯಾತನೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥವನೇ ಪರಮ ಯೋಗಿಯೆನಿಸುವನು. ಅವನಲ್ಲಿ ಸಹನೆ, ಶಾಂತಿ-ದಾಂತಿಗಳು ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತವೆ. ಸದ್ಗುಣಗಳು ಭೋಗರಿಯುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಂತೆ ಅವನು ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅವನ ಮನೋಭಾವವೇ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅವನು ಅನುಭವಿಸುವ ಸುಖವೇ ಪ್ರಸಾದ ರೂಪವಾಗಿ ಅವನ ಅವನತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗದೆ, ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಗೆ ಸಾಧಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ವಿಷಯಸುಖ

ಗ್ರಂಥಾಲಯ

ಬಿ. ಎಲ್. ಡಿ. ಇ. ಸಂಸ್ಥೆ

ಕೆ. ಎ. ಎ. ಹಂಪಿಯಿಂದ ಮೂಲತೆ ಪಡೆದ
ನ ಪಿತಾಮಹ ಡಾ. || ಭ. ಗ. ಪಳಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ
ವಿಜ. ಪೂ.

ವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವಂತೆ, ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆಷ್ಟು ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬನ ಮಹತ್ವವು ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋರುವಂತೆ ತೆರೆಯೊಳಗೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ತುತಿ-ನಂದೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವ ಕಡೆ ನಿಲ್ಲುವುದೋ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಅಂಥವನೇ ಮಹಾನುಭಾವನೆನಿಸುವನು. ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಗೆ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಬಾಹ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ದೊಡ್ಡವನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅವನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಅವನು ನಮಗೆ ಪೂಜ್ಯನೂ, ಗುರುವೂ, ಜ್ಯೋತಿಯೂ, ವಿಭೂತಿಯೂ ಆಗುವನು. ಇಂತಹ ಮಹಾಪುರುಷನು ಯಾವ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವತರಿಸಲಿ, ಅವನಿಂದಲೇ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಲ್ಯಾಣವೂ, ಶಾಂತಿಯೂ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಮಹಾತ್ಮರು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಈಗಲೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸಾಧಿಸಿ ಪಡೆದ ಮೇಲಿನ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದೇ ಜೀವನದ ಗುರಿ. ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನು

ಖಂಡಿಸಿ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ತೋರುವಂತಹ ಒಂದು ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ತೋರುವುದೇ ಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೇ ಜೀವನದ ಧೈಯ. ಅಂತಹ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರುವಂತಹ ಆದರ್ಶ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೇ ಬಾಳಿನ ಗುರಿ. ಇಂತಹ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಉತ್ತಮವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವು ಪ್ರಪಂಚವು. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು ತಪೋವನವಲ್ಲ; ಸ್ವರ್ಗವಲ್ಲ. ಜನರಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತ ದಿವ್ಯ ಜ್ಯೋತಿಯ ದರ್ಶನ ಹೊಂದಿ, ಧೈಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದೇ ಇಂತಹ ಯೋಗಿಗಳ ಉಚ್ಚ ಧೈಯವು.

ಇಂತಹ ಯೋಗಿಗೆ ವಿಶ್ವವೇ ಕುಟುಂಬವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಪ್ರೇಮ ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪಕವೂ ವಿಶಾಲವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ನೀಚ ಭಾವನೆ ಅವನಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತದೆ. ತಾನು ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದು,

ಗ್ರಂಥಾಲಯ

ಬಿ. ಎಲ್. ಡಿ. ಇ. ಸಂಸ್ಥೆ

ಕೆ. ಎ. ಎ. ಹಂಪಿಯಿಂದ ಮೂಲತೆ ಪಡೆದ
ವಿಜನ ಪಿತಾಮಹ ಡಾ. || ಭ. ಗ. ಪಳಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ
ವಿಜ. ಪೂ.

ಯೋಗಿಯು
ವಿಶ್ವಕುಟುಂಬಿಯು

ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತನಾಗದೆ, ಅಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ಅಜ್ಞರಿಗೆ
ಕೃಪೆ ಮಾಡುವನು. ಒಬ್ಬನು ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಅನೇ
ಕರು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿ ಉಳಿದರೆ, ಅವನಿಂದ ಫಲ
ವಿಲ್ಲ. ಯಾವನು ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ,
ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಹಕರಿಸಿ ತನ್ನ ಆತ್ಮದ ಪೂರ್ಣ ಉಚ್ಚೈಯ
ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವನೋ ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಪಡೆದು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ
ಹರಡುವನೋ ಅಂಥವನೇ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸತ್ಪುರಷನು. ಸಾಮಾನ್ಯ
ಜೀವಿಗಳೂ ಕೂಡ ಇಂತಹ ಸತ್ಪುರುಷರಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬೇಕು.
ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೆ ಅವನಿಗೆ ದಾರಿ ತಾನಾಗಿಯೇ ತೋರುತ್ತದೆ. ಮಾರ್ಗ
ದರ್ಶಕವೂ ಸಾಧನಗಳೂ ತಾನಾಗಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.
ದಿವ್ಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಎಲ್ಲರೂ ಭಾಗಿಗಳಾದುದರಿಂದ ತನ್ನಂತೆ
ಇತರರು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವರ ಮೇಲೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಬ್ರಹ್ಮ
ಜ್ಞಾನಿಯು "ಕಾಯೇನ ವಚಸಾ ಮನಸಾ" ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬೇಕು.
ತಾನು ಮುಕ್ತನಾದರೆ ಸಾಲದು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಹಾರದ ಅವಶ್ಯಕತೆ
ಹೇಗೆ ಇದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಪರಮೋತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಜೀವಿತ ಕಾಲ
ದಲ್ಲಿಯೇ ಪಡೆಯುವುದು ಎಲ್ಲರ ಆಜ್ಞಾಸಿದ್ಧವಾದ ಹಕ್ಕು. ಇಂತಹ
ದೊಂದು ಉತ್ಕರ್ಷತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ದೇವತೆಗಳು
ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪುನರ್ಜನ್ಮವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು
ನಿತ್ಯ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುವಂತಹ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ
ವಾದ ಅವಸ್ಥೆ ಸಂಭವಿಸುವುದಾದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆಯೇ
ಹೊರತು ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂ
ದಲೇ ಮಾನವ ಜನ್ಮ ದುರ್ಲಭವಾದುದೆಂಬ ಭಾವನೆ
ಸರ್ವ ವಿದಿತವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸದವಕಾಶವನ್ನು
ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಯ ಅನುಭವವನ್ನು
ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಪಡೆದವರು ತಟಸ್ಥರಾಗಿರದೆ, ಅರಿಯ
ದವರಿಗೆ ಅದರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ
ಬೇಕು. ತತ್ವವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡವರು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ತೃಪ್ತ
ರಾಗಿ ನಿಂತರೆ, ಅವರ ಜೀವನ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಲಾರದು.

ಪುನರ್ಜನ್ಮವನ್ನು
ತಪ್ಪಿಸಲು
ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮವು
ಸಹಾಯಕವು.

ಇಂತಹ ದಿವ್ಯ ಜ್ಯೋತಿಯ ದರ್ಶನವಾಗುವದು ಈ ಶರೀರದಲ್ಲಿ.
ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವವನು ತಾನು ಶುದ್ಧನೆಂದೂ, ಪವಿತ್ರ
ನೆಂದೂ, ಚೈತನ್ಯನೆಂದೂ ತಿಳಿದು ತನ್ನ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತಣ ಸನ್ನಿವೇಶವೂ
ಮನೆಯೂ ಅಪವಿತ್ರವೆಂದೂ ಆಶುಭವೆಂದೂ ಜಡ
ವೆಂದೂ ಜರಿಯುತ್ತ ಕುಳಿತರೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ
ಈ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಅಪವಿತ್ರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸ
ಬಾರದು. ಈ ಶರೀರದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು
ಸಾಧಿಸಬೇಕು, ಗಳಿಸಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಭೋಗವೂ ಬೇಕು; ಯೋಗವೂ
ಬೇಕು; ತ್ಯಾಗವೂ ಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಈ ದೇಹವನ್ನು ಭೋಗಾಂಗ
ಯೋಗಾಂಗ ತ್ಯಾಗಾಂಗ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಶರೀರವನ್ನು
ಹೊಂದಿರುವವರು ಎಲ್ಲರೂ ಭೋಗಿಗಳೂ ಯೋಗಿಗಳೂ ತ್ಯಾಗಿಗಳೂ
ಆಗಬೇಕು. ಹಾಗಾದರೆಯೇ ಜೀವನವು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗುವುದು.
ಇಂತಹ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚೂ ಅಲ್ಲಿ, ಯಾರು ಕೇಳೂ ಅಲ್ಲಿ,
ಯಾರು ಉತ್ಕೃಷ್ಟರೂ ಅಲ್ಲಿ, ನಿಕ್ರೃಷ್ಟರೂ ಅಲ್ಲಿ. ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಾ
ತ್ಮರಾಗುವ ದಿವ್ಯ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ ಕೆಲವರು ಬೇಗನೆ ಅಂತಹ ಉತ್ತಮ
ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಕೊಂಚ ನಿಧಾನವಾಗಿ
ಆ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಹೀಗೆ ಭೋಗ ಯೋಗ ತ್ಯಾಗಗಳನ್ನು
ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಏರು-ಪೇರುಗಳಿಗೆಡೆಗೊಡದೆ ಜೀವನವನ್ನು
ನಡೆಸುತ್ತ ಬಂದರೆ, ಜೀವ ಬ್ರಹ್ಮೈಕ್ಯ ರೂಪವಾದ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು
ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಧಿಸಬಹುದು.

ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡೂ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಯತ್ನ
ಪಟ್ಟರೆ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯ. ಕೆಲವು ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೂ
ಮಾತ್ರವೇ ಇದು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಕೂಡದು. ಪ್ರತಿ
ಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಹೊರಗೆ ಕಾಣುವಂತೆ ಒಳಗಿನದೂ
ಒಂದು ಜೀವನವು ಇದೆ. ಹೊರಗಿನದು ಒಳಗಿನದು
ಎಲ್ಲವನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು
ಸಮನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಗತಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ
ಮುಂದುವರಿದರೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನವು ಪರಿಪೂರ್ಣ

ಪ್ರಗತಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ
ನಡೆಯುವುದೇ
ಜೀವನದ
ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ

ನಾಗುವುದು. ಇಂತಹದೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ-ಬಟ್ಟೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಂಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮೊದಲನೆಯ ಕೆಲಸವಿದೆ. ಹೊರಗೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡದೆ, ಕುಂದು-ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಸಂಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ರೋಗ-ರೂಜಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಆತ್ಮನನ್ನು ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿರಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಳಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು ಹವಣಿಸಿದರೆ ಹೊರಗಿನ ಉಪಟಳಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ತಮ್ಮ ದಾರಿಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಕಠಿಣ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಜೀವನವನ್ನು ಚೂರು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಹೊರಗೆ ಕೃತ್ರಿಮತೆ, ಅಸೂಯೆಗಳು ನಟನವಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಿಜವಾದ ಸೌಹಾರ್ದ, ಪ್ರೇಮಗಳು ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತವೆ? ಹೊರಗೆ ಶುದ್ಧಿಯಿದ್ದರೆ ಒಳಗೆ ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮಾನವನು ಆತ್ಮಾರಾಮನಾಗುವನು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ, ಹೊರಗೂ ಒಳಗೂ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಾಮೂಹಿಕತೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳುವುದು ಯಾರು ತಾನೇ ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸ?

ನಮಗೆ ಭೋಗ-ವಿಲಾಸಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಸಾವಿನ ದುಃಖವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಹುಟ್ಟು ಬಾಳು ಸಾವುಗಳು ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು. ಇವು

ಯಾರ ಹಿಡಿತಕ್ಕೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಾವು ಸಾವಿನ ಎಂತಹದೊಂದು ಆರಿಯುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಕೊನೆಯ ದಿವಸ ಹೀಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ದೂರವಾಡುವುದು ತಯಾರಿರಬೇಕು, ಎಂಬುದು ಬಹಳ ಕ್ಲೇಶಕರವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ಬಗೆ ಹರಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಾವು ಯಾರಿಗೂ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಅದು ಎಂದಾದರೂ ಒಂದು ದಿನ ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ಒಬ್ಬೇ ಒಬ್ಬುತ್ತದೆ. ಬೇಡವೆಂದರೂ ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಸಾವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಆಗುವ ವ್ಯಥೆ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳತೀರದು. ಮರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಯಾತನೆ ಸಂಭವಿಸಿದರೂ, ತಿಳಿದಂತಹ

ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ನೋವು ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಶರಣರ ಮಹತ್ವ ಮರಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುವುದೆಂದು ವಿಶ್ವತವಾಗಿದೆ. ಮರಣವೆಂಬುದು ಭೀತಿಯ ವಸ್ತುವೆಂದು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಬಂದು ಹೋಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಲು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಬಾಳುವೆಯನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಹಸನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜೀವನವನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಮರಣವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಧೈರ್ಯ ಮಾನವನಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. 'ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ' ಎಂದು ಕುಳಿತರೆ ಸಾವಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಳಗಿನವರನ್ನು ತುಳಿದು ನಾವು ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಮಾತ್ರ ನೂಕಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುವ ಮಾತು ಬಹುಕಾಲ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾವನ್ನು ಹರ್ಷದಿಂದ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಎದೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಒಂದು ತತ್ವದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಅಖಂಡಾನಂದಕ್ಕಾಗಿ, ಅನುಪಮ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಚಾರ. ಇಂತಹ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿಯೇ, ತ್ಯಾಗ ಭೋಗ ಯೋಗ ಸಮನ್ವಯದಿಂದ ಬಾಳುತ್ತ ಯಾರು ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಶಾಂತಿ ಆನಂದ ಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಸಾವು ಬಂದರೆ ಸಂತೋಷವಲ್ಲವೇ? ಅಂಥವರು ಸಾವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುವರೆ? ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ.

ತನ್ನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಅವಯವಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ ತನಗೆ ಹೇಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸುಖವುಂಟೋ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಇರಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನೆಮ್ಮದಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಕುಟುಂಬ : 'ಹೆಂಗಸು ರಾಕ್ಷಸಿ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಹೋದರೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ತನಗೆ ಶಾಂತಿ ಸೈರಣೆಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆಯೇ? ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಿಂದಿಸುತ್ತ, ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ದೋಷಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುತ್ತ ಹೋದರೆ, ತನಗಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ಗುಣಾಂಶವಾದರೂ ಯಾವುದು? ಇನ್ನು ಕುಟುಂಬ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ, ಜನಾಂಗ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು

ದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಹೀಗೆ ಜೀವಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಏನನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಮಾಗದ್ದೈತದಲ್ಲಿ ಕಂಠ ತವನು ಮುಕ್ತನಾಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ನರಕಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದಂತೆ ಮುಂದೆಯೂ ಅನೇಕ 'ಬಾರದ ಭವಂಗಳಲ್ಲಿ' ಹುಟ್ಟಿ ವಿಷಕ್ರಿಮಿಯಂತೆ ಅಲ್ಪ ಸುಖಕ್ಕೆ ಹಾತೊರೆಯುವ ನಾಯಿಯಂತಾಗುವದಲ್ಲ ಅವನ ಬಾಳು! ಇಂತಹ ವಿಷಾದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ, ಮಾನವನು ತನ್ನ ಬಾಳನ್ನು ನಿರ್ಮಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸಾಯುವ ಮುಂದೆ ನಗುವಂತಾಗಬಾರದೇ? ಅಳುತ್ತಲೂ ಸಾಯಬೇಕು; ನಗುತ್ತಲೂ ಸಾಯಬೇಕು. ಸಾವು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು. ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಬದುಕಿದರೂ ಮರಣ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂತಹ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದರೂ ಒಂದು ದಿನ ಮೃತ್ಯುವಾಶಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಲೇ ಬೇಕು. ಕಾಲಚಕ್ರದಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮರಣದ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಏನೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದಂತೆ ಮರಣವನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದರೆ, ಅದು ನಮಗೆ ಕನಿಕರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದ ಆಶ್ರಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತು ಬಡಿದಾಡುತ್ತ ಇರುವಾಗ್ಗೆ ನಾವು ಜ್ಞಾನಿಗಳೆಂದು ಅಹಂಕಾರ ಪಡುತ್ತ, ಕೆಳಗಿನವರು ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹರೆಂದು ಅವರನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಒತ್ತಿದರೆ ನಮಗೆ ಬರುವ ಪುಣ್ಯವಾದರೂ ಏನು? ಪುರಸ್ಕಾರವಾದರೂ ಯಾವುದು? ಈ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ನಿಶ್ಚಲರಾಗಿ ಹೊರಗಿನ ಮತ್ತು ಒಳಗಿನ ಜೀವನವನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾಳುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಬಾರದೆ?

ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕಾರ್ಯದಂತೆ ಪ್ರಳಯವೂ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ನಾವು ಹುಟ್ಟಿಬಂದಂತೆ ಸಾಯಲೂ ಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ಚಿಂತಿಸಬೇಕು? ನಾವು ಹುಟ್ಟಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕೊಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಾಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕೊಂದು ಭಾವಿಸಬೇಡವೆ? ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತ, ಜಿನ್ನಾಗಿ ಸತ್ತರೆ ಪುನಃ ತಾಯಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ದುರ್ಯೋಗವೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀವನು ನಿರಾಕಾರವಾದ ಸರಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಬಯಲಾಗುವ ಸುಯೋಗ

ವನ್ನು ಮರಣವು ದೊರಕಿಸುವಾಗ ಇದಕ್ಕೇತಕ್ಕೆ ವ್ಯಸನಪಡಬೇಕು? ಬೇರೆ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕಾಗದ ಉತ್ತಮವಾದ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಮಾನವ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೊಂದಬೇಕಾದ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ನಗುತ್ತ ಹೊರಡಲಿಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರಬೇಡವೆ? ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಸಾರ್ಥಕವಾದ ಮೇಲೆ, ಸಾಧಿಸುವ ಕೆಲಸವಾದರೂ ಏನಿರುತ್ತದೆ? ಆಗ ಹೊರಡುವುದನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿರಬೇಡವೆ? ಯಾರು ಜೀವನವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಏನನ್ನೂ ಪಡೆಯಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಮೃಥವಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಹೇಡಿಗಳೂ, ದುರಹಂಕಾರಿಗಳೂ ಆಗಿ ಸಾವಿಗೆ ಗುಲಾಮರಾಗಿ ನರಳಬೇಕಾಗುವುದು. "ಇಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಲು ಒಂದು ಘನವಾದ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪಡೆದುಕೋ; ನೀನು ಪಡೆದು, ಇತರರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡು. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿನಗೆ ಈ ಜನ್ಮ ದೊರೆತಿರುವುದು. ಈ ರೀತಿಯ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥ ಜೀವನದಿಂದ ಸಂತೋಷವಾಗಿ, ಇರುವಾಗ ಮರಣ ಬಂದರೆ, ಅದನ್ನು ನಗುಮೊಗದಿಂದ ಆಸ್ತಿಕೋ. ಇದಕ್ಕೇತಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು?" ಎಂಬ ಮಹಾತ್ಮರ ಉಪದೇಶವಾಕ್ಯಗಳು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯ ಸಾಧನೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯಕಗಳಾಗಿವೆ! ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ, ಸಾವು ಅಂತಹದು, ಇಂತಹದು ಎಂದು ಏಕೆ ವರ್ಣಿಸಬೇಕು? ಯಾರು ನಿರಹಂಕಾರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳಲಿಕ್ಕೆ ಕಲಿತಿರುವರೋ, ಅವರು ನಗುತ್ತ ಸತ್ತರೆ, ಮುಕ್ತರಾದರೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಅನುಮಾನ? ಯಾರಿಗೆ ಭಾವದಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ ಹುಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅಂಥವರು ಭೋಗೋಪಭೋಗಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರೂ, ಶರೀರದ ವ್ಯಾಮೋಹವಿಲ್ಲದವರಾಗಿ, ಇಂತಹ ಉತ್ಕರ್ಷಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಧನ್ಯರಾಗುವರೆಂಬಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇನು? ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಲಿ ಭಿಕ್ಷುಕನಾಗಲಿ ಯಾರನ್ನೂ ನಾವು ಸಾವಿನಿಂದ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಎಂತಹ ಗೌಪ್ಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಾವು ತಪ್ಪದು. ಇದನ್ನು ಅರಿತು, ಧೀರರೂ ಪವಿತ್ರರೂ ಆಗಿ ಬಾಳುತ್ತ, ನಮಗಾಗಿ ಕಾದಿರುವ ನಿತ್ಯ ಸುಖದೆಡೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಸಾವಿನ ಬರವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಂತಹ

ಈ ಸುಯೋಗವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಲಭಿಸಿತೆಂದು ಯಾರು ತಾನೇ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ? ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ದೃಢತೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಜೀವನವೇ ಒಂದು ತತ್ವ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಬೇಕಿಲ್ಲದ ಭಾಗವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತದೆ; ಕೆಟ್ಟದಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದು ನಮಗೆ ಕೆಟ್ಟದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆಯೋ

ಅದರೊಳಗೆಯೇ ನವಚೈತನ್ಯವು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಹೇಗೆ ಸುಡದ ಹಾಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆಯೋ, ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪವು ವಾಸನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣದೆ ಹೇಗೆ ಸೇರಿದೆಯೋ, ಬೀಜ

ದೊಳಗೆ ವೃಕ್ಷವು ಹೇಗೆ ಅಂತರ್ಭಾವವಾಗಿದೆಯೋ, ಕಬ್ಬಿನೊಳಗೆ ಬೆಲ್ಲವು ಹೇಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆಯೋ, ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ನಿಗೂಢವಾಗಿ ಇರುವ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು "ಭಾವಿಸಿ, ತಿಳಿದು ಮಠಿಸಿ, ಪ್ರಯೋಗಾಂತರದಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು" ತದನುಭಾವಿಯಾಗಿ ಇರುವುದೇ ಪರಮ ಕಾರ್ಯವು. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಸಂಸಾರವೆನಿಸುವುದು. ಕರಣಾದಿಗಳನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳೇ ನಮ್ಮ ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಾಧನವಾಗುವವು. ಆಗ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಸಾರವುಳ್ಳದ್ದಾಗುವುದು. "ಸಮ್ಯಕ್ ಸಾರೋ ವಿದ್ಯತೇ ಯಸ್ಮಿನ್ ಸಹ ಸಂಸಾರ" ಹೀಗೆ ಸುಷ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿಯೇ ನರಕಯಾತನೆಯನ್ನನುಭವಿಸುವನು. ಅದರ ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಮುಕ್ತನಾಗುವನು. ಅರಿಯದಿದ್ದರೂ ಮಲಾವೃತನಾಗಿ ವಿಕಾರಿಯಾಗುವನು. ಚಂಚಲವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಕಡೆ ನಿಯೋಗಿಸಿದರೆ ಮುಕ್ತನಾಗುವನು. ಅದರಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ತಾನು ಹೋದರೆ ತಾನೇ ಹಾಳಾಗುವನು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸಲು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರೆ ಧನ್ಯನಾಗುವನು. ಅದಕ್ಕೆ ತಾನು ಗುಲಾಮನಾಗುವ ಬದಲು ತನಗೇ ಅದು ದಾಸನಾಗುವುದು.

ಹೀಗೆ ಈ ಕಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಇದೇ ನಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯ.

ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಾಧನೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ, ನಾವು ಜೀವಿಸುವ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ, ನಿಜತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದು ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಹೊಲವನ್ನು ಹಸನ ಮಾಡುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಕಾಯವನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪವಿತ್ರ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ಯೋಗವೆನಿಸುತ್ತದೆ. "ಸಮತ್ವಂ ಯೋಗ ಉಚ್ಯತೇ"

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಬಿತ್ತವಾಗ, ಕಸವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಸವಿದೆಯೆಂದು ಫಲವನ್ನು ಬೀಸಾಡುತ್ತೇವೆಯೇ? ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಆತ್ಮನ ವಿಶಾಲತೆಯನ್ನು ಉತ್ಕರ್ಷತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತ ಹೋದ ಹಾಗೆಲ್ಲ ದೋಷಗಳೇ ಗುಣಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುತ್ತ ಕೆಟ್ಟದ್ದೇ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ನೀಚವಾದ ವಸ್ತುವೇ ಉಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳೇ ಸತ್ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಆತ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡವನೇ ಧನ್ಯನು. ಶಾಂತಿ ಸಮೃದ್ಧಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಇಂತಹ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾಳುವುದೆಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಆನಂದ! ಇತರರನ್ನು ತನ್ನಂತೆ ಪ್ರೀತಿಸುವ ದೊಡ್ಡತನ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವುದು! ಮಾನವನ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ ಇರುವುದು ಇಂತಹ ಶುದ್ಧವಾದ ಅಂತರಂಗ ಜೀವನದಲ್ಲಿ. ಹೊರಗಿನ ಆಕಾರದಲ್ಲಲ್ಲ. ಅವನ ಮಹತ್ವವು ಸತ್ವದಲ್ಲಿ ಇರುವುದೇ ಹೊರತು ಬಾಹ್ಯೋಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಉಡಿಗೆ-ತೊಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಗಿನ ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡುವ ಮತ್ತು ಪಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಒಳಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲು ದುರ್ಬಲರಿಂದಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಹೊರಗಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದೆ ಇರುವ ಒಂದು ಮಹಾನುಭಾವತೆ ದೊಡ್ಡವರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದು ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ನಮ್ಮ ಹಾಗೆಯೇ ದುಡಿದು ಅದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡರೆ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ-ಅನುರಾಗ ಸದ್ಭಾವನೆಗಳು ಹುಟ್ಟುವವು. ದುಷ್ಟವಾದ ಆಸುರೀ ಭಾವನೆಗಳು ಮಾಯವಾಗುವವು. ಮಾನವನ ಅಂತಸ್ತು ದೇವತ್ವಕ್ಕೆ ಏರುವುದು. ಆಗ ಭೂಮಿಯೇ ಸ್ವರ್ಗವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇನು? ಪ್ರಜೆ

ಗಲಿಲ್ಲರೂ ಶುದ್ಧ ಜೀವಿಗಳಾದರೆ, ವೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನಗಳು ನೆಲೆಸುವವು. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಒರಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವನ ಮೊವಲ್ಲೊಂದು ಬುದ್ಧಿಯ ಚುರುಕಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವನ ವರೆಗೂ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವುಂಟು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬನು ಅರ್ಹನೆಂದೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಅನರ್ಹನೆಂದೂ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಆತ್ಮ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಇರಬಹುದು. ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇರಬಹುದು. ಅವನಿಗೂ ಇವನಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಷ್ಟೇ; ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಯಾರನ್ನೂ ಅನರ್ಹರೆಂದು ಜಯಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಎಲ್ಲರೂ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಿರುವುದು ತಾಯಿಯ ಗರ್ಭದಿಂದಲೇ. ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಘನವಾದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲೋಸುಗವೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳು, ಕ್ರೋಧಾವೇಶಗಳೇಕೆ? ತಾನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾನು ಮಾಡದೆ, ಅದನ್ನು ಮರೆತು ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಇತರರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸುವುದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ? ಎಳೆಯಲಾರದ ಎತ್ತು ಮೇಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಹಾಗೆ, ತನ್ನ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮರೆತು, ಕುಹಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಸದ್ಗತಿಯುಂಟೇ? ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ಇವರಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ-ನೀಚ ಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದೀತು? ಹೆಣ್ಣು-ಹೊನ್ನುಗಳು ಮಾಯೆಯೆಂದೂ ಅವುಗಳೇ ನಮ್ಮ ಅವನತಿಗೆ ಮೂಲವೆಂದೂ ಹೇಳುವವರು ಯಾರಾದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವರೆ? ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬಯಸುವುದು ನಮ್ಮ ತಪ್ಪಲ್ಲವೆ? “ಅವುಗಳ ಮೇಲಣ ನಮ್ಮ ಆಶೆ ಮಾಯೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡವೆ? ಅವುಗಳನ್ನೇ ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಅವಕ್ಕಿಂತ ಹಿತಚಿಂತಕರು ನಮಗೆ ಮತ್ತೆ ಯಾರು? ಹೆಣ್ಣು ಕೆಟ್ಟದ್ದು, ಹೊನ್ನು ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎಂಬ ಅಪವಾದವನ್ನು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹೊರಿಸಿದರೆ, ನಾವು ಸುಖವಾಗಿ ಬದುಕಬಹುದೆ? ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಹೆಣ್ಣು ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಹೇಗೆ? ಹೊನ್ನುನ್ನಾದರೂ ಬೇಡವೆನ್ನುವವರು ಯಾರು? ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನಾವು ಸೋತು

ಹೋಗಿ ಅವನ್ನೇ ಕೆಟ್ಟವೆಂದು ಹೇಳುವ ಧಾಷ್ಟ್ಯವು ಎಷ್ಟು ನಿಂದ್ಯವೋ ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿರಿ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಜಾಣತನದಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತ, ತನ್ನನ್ನು ಉತ್ತರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವಿಗಳ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತರೆ ಅವರೇ ಮಹಾಪುರುಷರು. ಇದೇ ಜೀವನವ ಗುರಿಯು.

- ೫೬ ಮಹದೇವ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸರ್ವ ಭೂಷಣಮಠ,
ಬೆಂಗಳೂರು.

ಶಿವಯೋಗ ಅಥವಾ ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನ.

೧

ಶಿವಯೋಗ.

ವೀರಶೈವ ವಚನಕಾರರು ಅನೇಕ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಉಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದಿದ್ದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದ ಮೇಲಿನ ಅಸೂಯೆಯಿಂದೇನೂ ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರುವದಿಲ್ಲ. ಯೋಗ

ಮಾರ್ಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಧಿಕವಾದ ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಪಂಡಿತ-ಪಾಮರರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂಥ ಷಟ್ ಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಕ್ಲೇಶಕರವಾದ ಯೋಗಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವರು ಅಲ್ಲಗಳೆದಿರುವರು. ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗವು ಕೈಸಾರಿರುವಾಗ ಯೋಗದ ದುಸ್ತರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವದು ಜಾಣತನದ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲವೆಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಅವರು ಹೀಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುವದು ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲವೆಂತಲ್ಲ. ಯೋಗದಿಂದಲೇನೂ ಸಾಧಿಸುವದಿಲ್ಲವೆಂತಲೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ವೀರಶೈವರ ಷಟ್ ಸ್ಥಲಾತ್ಮಕವಾದ ಲಿಂಗಾನುಭವ ಮಾರ್ಗವು ಯೋಗ ಮಾರ್ಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು

ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳದ್ದೂ ಸುಲಭವಾದದ್ದೂ ಇದ್ದು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿರುಸಾದ ಯೋಗ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇಕೆ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಅವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಾನುಭವವಿಲ್ಲದ ಯೋಗವು ಬಹು ವಿರಸವಾದುದೆಂದು ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವರು. ಯೋಗದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಚಿರಾಯುವುಳ್ಳವನೂ ಬಲಶಾಲಿಯೂ ಸಮಾಧಿಸ್ತನೂ ಆಗಬಹುದು. ಅವನು ಎಷ್ಟೋ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಪರವಸ್ತುವಿನ ನೆಲೆಯು ಇಂಥ ಕೇವಲ ಯೋಗ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಲಭಿಸುವದಿಲ್ಲೆಂದು ನಮ್ಮ ಶಿವಶರಣರು ವಿಶದಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಚನಕಾರರು ಯೋಗ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಇಂಥ ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವು ಶೂನ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರರೆಂಬ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು

ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಬಹು ಬಲ್ಲಿದರಾಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಯೋಗ ಸಾಧನೆಗೆ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯೂ ಸಹ ಯೋಗ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾನು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಳು. ಮುಂದೆ ಅವರಿವರೂ ಬಸ ಸಂಧಾನವೇ ವೇಶ್ವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿಲಿಂಗಗಳ ರೀತಿಯನ್ನು ತಳಹದಿಯು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಯೋಗ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಾನುಭವದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಶೂನ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯ ೩ ನೆಯ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪ್ರಭುದೇವರು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಯೋಗ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಲಿಂಗಾಂಗ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ೧೦ ನೆಯ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣನವರು ಯೋಗ ಜ್ಞಾನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕವಾದ ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅರ್ಥಾತ್ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರರಿಗೆ ಅರುಹಿ ಅವರಿಗೆ ಲಿಂಗಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಾಚಕರು ಆ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಚನಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

“ ನವನಾಳದ ಸುಳುಹ ತಿಳಿದೆನೆಂಬುದು ಯೋಗವಲ್ಲ. ಐವತ್ತೆರಡಕ್ಷರದ ಶಾಸನವ ತಿಳಿದು ನೋಡಿ ಹೃದಯಕಮಲದ ಕರ್ನಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ಸಿಕ್ಕಿದೆನೆಂಬುದು ಯೋಗವಲ್ಲ. ಬಹಿರಂಗವೆಂಬರೆ ಕ್ರಿಯಾರಹಿತ, ಅಂತರಂಗವೆಂಬರೆ ವಾಚನಾತೀತ. ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ಷಡುಚಕ್ರದ ಮೇಲಿಲ್ಲ ಕಾಣಾ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ. ” (ಶೂನ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯ ಪುಟ ೬೩)

“ ಸ್ವಸ್ಥ ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ನೆಟ್ಟಿರುವ ಮುರಿದು ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ಹಿಂದಣ ಬಟ್ಟೆಯ ತೆಗೆದು ಅವೃತವನುಂಡಿಹೆನೆಂಬವರ ಕೇಡಿಂಗ ಕಡೆಯಿಲ್ಲ. ಅತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ವಶಾಂಗುಲವೆಂಬ ಶ್ರುತಿಯ ನೋಡಲು ಮುಟ್ಟಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವ ತಾವುಂಟೇ? ಸ್ಥಾನಮಾನವೆಂಬ ಮಾತಿಗೆ ದೂರವಾದ ಘನವ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡೆನೆಂದರೆ ಕಾಣಬಹುದೇ? ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವು ಕಲ್ಪಿತಕ್ಕೆ ದೂರ ಕೇಳಾ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ” (ಶೂನ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯ ಪುಟ ೬೩)

“ ಗುರು ತೋರಿದ ಲಿಂಗವು ಮನ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿರಲು. ಪವನ ಭೇದದಿಂದ ಅರಿದೆನೆಂದರೆ ಅದೇ ದ್ರೋಹ. ಈಡಾ, ಪಿಂಗಳ, ಸುಷುಮ್ನ ನಾಳದಿಂದ ಅರಿದಿಹೆನೆಂದರೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರು ಮೂಗ ಕೊಯ್ಯದೆ ಬಿಡುವನೇ? ” (ಶೂನ್ಯ ಸಂಪಾದನೆ ಪುಟ ೧೮೯)

“ ಕಾಯಾನುಭಾವಿಗಳು ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತರು. ಜೀವಾನುಭಾವಿಗಳು ಜೀವದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತರು. ಪ್ರಾಣಾನುಭಾವಿಗಳು ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತರು ಪವನಾನುಭಾವಿಗಳು ಪವನದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತರು. ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಗಳಿಗೆಂತು ಸರಿಯೆಂಬೆ? ನಿರವಯ ಸ್ವಯಂ ಜ್ಯೋತಿಯಾಗಿಪ್ಪರು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲ ಜಿನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು. ” (ಶೂನ್ಯ ಸಂಪಾದನೆ ಪುಟ ೧೮೯)

ಈ ವಚನಗಳಿಂದ ಯೋಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನವು ಅಥವಾ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಅರಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆಂದೂ ಪರವಸ್ತುವು ಲಿಂಗಾಂಗ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದೆ ಯೋಗ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಂತಾಯಿತು. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪರವಸ್ತುವು ಲ್ಲಾದರೂ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವು ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದು ಲಿಂಗಾಂಗ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವು ದೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಲಟ್ಟಿರುವದಲ್ಲವೇ? ಆಸನ ಪ್ರಾಣಾ ಯಾಮಾದಿಗಳಿಂದ ದೇಹ ಬಲ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯಗಳು ವರ್ಧಿಸುವದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಪರವಸ್ತುವಿನ ನೆಲೆಯು ಭಕ್ತಿ

ಮಾರ್ಗಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಯೋಗ ಮಾರ್ಗಕ್ಕಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ತತ್ವವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಶಿವಶರಣರು ಹಾಗೆಯೇ ಭಾವಿಸಿ ತಮ್ಮ ಶಿವಾನುಭವ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶರೀರವು ಯಂತ್ರವಿದ್ದು ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಯೋಗ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಇಂದ್ರಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದರಿಂದ ಅದು ಹಿತಕಾರಿ ಎಂದು ಬಹು ಜನರ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇದೆ.

ಶರೀರವು ಯಂತ್ರವಾಗಿದ್ದರೂ ಶರೀರಿಯು ಮಾತ್ರ ಯೋಗಮಾರ್ಗದಿಂದ ನಿಜಾನಂದವು ದೊರಕದು.

ಯಂತ್ರವಲ್ಲ. ಆತನಲ್ಲಿ ಜೀವಕಳೆಯಿದೆ, ಮನಸ್ಸಿದೆ, ಆತ್ಮವಿದೆ. ಯಂತ್ರದಂತೆ ಶರೀರದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಮಡಿಸುವದಷ್ಟೇ ಅವನ ಅಂತಿಮ ಧೈಯವಲ್ಲ. ಯಂತ್ರದ ಮಡಿತದಿಂದಂಟಾಗುವ ಯಾಂತ್ರಿಕಾನಂದದಲ್ಲಿ ಸೊಬಗು ಸೌಂದರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಆನಂದವು ರಸಭರಿತವಾದುದಲ್ಲ. ಆಸನ ಪ್ರಾಣಾ ಯಾಮಗಳಿಂದ ಸಮಾಧಿಸ್ಥಿತಿಗೇರಿ ಆನಂದ ಪಡೆದರೆ ಅದು ಬರೇ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಆನಂದವು. ಸುಖಕರವಾದ ಆನಂದವಲ್ಲ. ಯಂತ್ರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಪಟ್ಟು ಮಿಗಿಲಾದ ಜೀವನ ಸೌಂದರ್ಯ, ಭಕ್ತಿ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದವು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವದು; ರಸಭರಿತವಾಗಿರುವದು.

ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡಿದ ಮನುಷ್ಯನ ಅವಯವಗಳು ಕೋಶಾನಂತೆ ಕೊಬ್ಬಲು, ಆತನು ತನ್ನ ತುಂಬಿದ ಮೈ-ಕೈಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಆನಂದವು ತಾಮಸೀ ಆನಂದವಲ್ಲದೆ ಸಾತ್ವಿಕಾನಂದವಲ್ಲ. ಅದೇ ಮೇರೆಗೆ ಹಠಯೋಗ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಕಷ್ಟತರವಾದ ಸುಖವು ಲಭಿಸಿದರೂ ಅದು ಕಷ್ಟವೇ ಹೊರತು ನಿಜ ಸುಖವಲ್ಲ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಿಸಿ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ರೋಗಗಳನ್ನು ಸಹ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನದ ಗುರಿಯು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಚಿದಾನಂದವನ್ನು 'ಹೊಂದುವದೇ ಅವನ ಅಂತಿಮ ಧೈಯವು.

ಕಟುತರವಾದ ಔಷಧದಿಂದ ಒಬ್ಬನ ರೋಗವು ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯಿರಿ. ಅದೇ ರೋಗವು ಅವ್ಯತದಂಥ ಮಧುರವಾದ ಬೇರೊಂದು ಔಷಧದಿಂದ ಗುಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಜಾಣರಾದವರು ಕಟುತರವಾದ ಔಷಧವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಧುರವಾದ ಔಷಧವನ್ನಾಶಿಸುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಕಹಿಯಾದ ಔಷಧವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವದೂ ಸಹಜವು. ಅದೇ ಮೇರೆಗೆ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಕೂನೆಗೆ ಆನಂದ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ಕಹಿ ಔಷಧದಿಂದ ದೊರೆತ ಹಾಗೆ. ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನದಿಂದ ಆನಂದವು ಲಭಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ಸಹಿ ಔಷಧದಿಂದಂಟಾದ ಸುಖದ ಹಾಗೆ. ವೀರಶೈವರು ಇಂಥ ಮಾರ್ಗದವರಾದುದರಿಂದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೂ ಪರ್ಯವಸಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಸರಸವಾಗಿರುವ ಲಿಂಗಾನುಭವಕ್ಕೇನೇ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಖಕರವಾಗಿರುವ ಯೋಗ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ವೈದಿಕ ಮತದ ಬಗ್ಗೆ ವೀರಶೈವ ವಚನಕಾರರು ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸದಸದ್ವಿವೇಕಕ್ಕೆ ಸತ್ಯವೆನಿಸಿದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ಆರೋಪ ಮಾಡುವದು ಅನುಚಿತವೆಂದೇ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು.

ಯೋಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಲಿಂಗಾನುಭವವು(ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನವು)ಸುಲಭವಾದ ಮಾರ್ಗವಾದುದರಿಂದ ಅವರು ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಪಂಡಿತ-ಪಾಮರರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿದರು. ಯೋಗ ಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಗಗಳಿಗಿಂತಲೂ

ಇಂಥ ಮಾರ್ಗವೇ ಅಧಿಕವಾಗಿರುವದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನವು ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗ. ಶೂನ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ "ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನ ಗುರು ಕರುಣೆ" ಎಂಬ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹು ಸಯುಕ್ತವಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಾಚಕರು ಅದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಯೋಗ ಮಾರ್ಗವು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾಕ ಜನರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹದು. ಆದರೆ ವೀರಶೈವರ

ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನವು ಬಹುಜನರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಂತಹದು. ಯೋಗ
ವೃಕ್ಷದ ಫಲಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅದರ ಫಲಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮಧುರತರವಾಗಿವೆ.

ವೀರಶೈವರು ಲಿಂಗಾನುಭವದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ
ಶಿವಯೋಗ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವರು. ಲಿಂಗ ಭಕ್ತಿಯ
ಮುಖನದಿಂದಲೇ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ನವನೀತವನ್ನು ಅವರು ತೆಗೆದಿರುವರು.

ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂಬುದೇ ಇಂಥ ಭಕ್ತಿಯ ಕುರುಹು.
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇ ಯೋಗದ ಚಿಹ್ನೆ. ಭಾವಲಿಂಗವೇ
ಜ್ಞಾನದ ತಿರುಳು. ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಯೋಗ ಯಂತ್ರದ
ದುಡಿತದಂತೆ ನೀರಸವಾದುದು. ಅದರಂತೆ ಭಕ್ತಿ

ಯಿಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನವು ಮಾತಿನ ಬ್ರಹ್ಮವು; ಸುಮ್ಮನೆ ತಲೆಯನ್ನು ಕೆರೆದು
ಕೊಂಡು ಚಟಪಟಿಸುವ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯು. ಆದರೆ ಶಿವಶರಣರ
ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಲಿಂಗಾನುಭವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಹದ ಕಳೆಯಿದೆ,
ಜೀವಾಳವಿದೆ, ಸ್ವಾರಸ್ಯವಿದೆ. ಅವರ ಯೋಗವು ಶಿವಯೋಗವು.
ಆರ್ಥಾತ್ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸ ಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದುವಿಕೆಯು.
ಆದುದರಿಂದ ವಚನಕಾರರು ಶಿವಯೋಗವನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಅಷ್ಟಾಂಗ
ಯೋಗವನ್ನು ತೆಗಳಿದ್ದಾರೆ.

— ೨ —

‘ ಹಠಯೋಗವೋ ಶಿವಯೋಗವೋ ? ’

ಮೇಲಿನ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಕೆಲವರು ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬಹುದು:—

“ ವೀರಶೈವರು ಹಠಯೋಗ ಸಾಧನವನ್ನೇಕೆ ಮಾಡಬಾರದು? ಹಠ
ಯೋಗಕ್ಕೂ ಶಿವಯೋಗಕ್ಕೂ ಏನು ಭೇದವಿದೆ? ಶಿವಯೋಗವೆಂದರೆ
ಹಠಯೋಗದ ಒಂದು ಪರ್ಯಾಯದ ಶಬ್ದವಲ್ಲವೇ? ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾನು
ಸಂಧಾನವೆಂದರೆ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು? ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ
ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಯೋಗವು ಸಮಾವೇಶವಾಗುವದಿಲ್ಲವೇ ಹೇಗೆ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ
ಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವು ಮೇಲೆ ಧ್ವನಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು
ಇನ್ನಿಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸುವದು ಯುಕ್ತವಾಗಿ ತೋರಿದ
ರಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವೀರಶೈವರು ಹಠಯೋಗಿಗಳಲ್ಲ, ಶಿವಯೋಗಿಗಳು. ಹಠಯೋಗ
ಮಾಡೇ ತೀರುತ್ತೇವೆಂದು ಹಠ ಸಾಧಿಸುವವರಿಗೆ ಬೇಡವೆಂದು ಯಾರೂ

ಆಗ್ರಹ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಹಠಯೋಗವು ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಗ್ರಾಹ್ಯವೇ,
ಅಗ್ರಾಹ್ಯವೇ, ಎಂಬುದಿಷ್ಟೇ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅಗ್ರಾಹ್ಯವೆಂ
ಬುದೇ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ:— ಹಠ
ಯೋಗವು ಈಗಿನ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯ ದ್ವಿಲಿಂಗ
ಮಾದರಿಯದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೆನ್ನು ಹುರಿಯು ಮಣಿ
ಯೋಣ, ಎದೆಯು ಮುದುಡೋಣ, ತೋಳುಗಳು

ವಕ್ರವಾಗೋಣ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಸಂಭವಿಸಬಾರದೆಂದು ದ್ರಿಲ್ ಶಿಕ್ಷ
ಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೆಟಿಸಿ ನಿಲ್ಲುವದಕ್ಕೂ ಕುಳ್ಳಿರುವದಕ್ಕೂ ಕಲಿಸು
ವದುಂಟು. ಈ ಮಾದರಿಯ ವ್ಯಾಯಾಮ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಹಠಯೋಗದ
ಆಸನಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಉಸುರಾಡಿಸುವ ವ್ಯಾಯಾಮವನ್ನು
ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಬಾಲಕರು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು
ಅರಳಿಸಿ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಎಡಬಲಕ್ಕೆ ನೋಡಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣಗೊ
ಳಿಸುವಂತೆ ಹಠಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಾಸಿಕಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿರಿಸಿ ಏಕಾಗ್ರತೆ
ಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಹಠಯೋಗವು ದ್ವಿಲಿಂಗಂತೆ
ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ
ನವು. ಅದರಿಂದ ಶರೀರ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಶಿಸ್ತು
ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆಯೂ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಈ
ಪ್ರಕಾರದ ಸಾಧನವೇನೂ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಅದು ಗೌಣವು. ಗೌಣವಾ
ದದ್ದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದನ್ನು ಬಿಟ್ಟ
ರೆಂದಿಗೂ ನಡೆಯಲಾರದು. ಹಾಗಾದರೆ ಆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಾಧನವಾ
ವುದು ?

ವೀರಶೈವರು: ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವಾಗ ಆಸನ ಹಾಕಿ
ಕೊಂಡು ಸೆಟೆದು ಕುಳಿತು ಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದು ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ
ಲಿಂಗ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಅದು ಯೋಗವಲ್ಲವೇ ? ಎಂದು

ಶಿವಯೋಗವು
ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ
ಶರಣತೆಯು.

ಕೆಲವರು ಕೇಳಬಹುದು. ಅದು ಯೋಗದ ಭಾಯೆ
ಯೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಬರೀ ಹಾಗೆ ಕುಳ್ಳಿರು
ವದಷ್ಟೇ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ
ಕಣ್ಣು ಅರಳುವದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಹೃದಯವರಳ
ಬೇಕು. ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ತಾದಾತ್ಮ್ಯ, ತಲ್ಲಿನತೆ, ಪರವಶತೆ ಅಥವಾ

ಸಮರಸ ಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸುಖಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ಶಿವಯೋಗವು. ಇದೇ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇದು ನಮಗೆ ಸಾಧಿಸಿದರೆ ಸಾಕು ನಾವು ಇದೇ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇದು ನಮಗೆ ಸಾಧಿಸಿದರೆ ಸಾಕು ನಾವು ಹೇಗೆ ಕುಳಿತರೂ ಸರಿಯೇ. ಹೇಗೆ ನೋಡಿದರೂ ಸರಿಯೇ. ಆಸನ ಹೇಗೆ ಕುಳಿತರೂ ಸರಿಯೇ. ಹೇಗೆ ನೋಡಿದರೂ ಸರಿಯೇ. ಆಸನ ಏಕಾಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಈ ತರಹದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವು ನಮಗೆ ಬೇಕು. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪತ್ರಿ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನೇರಿಸುವದಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಅರ್ಚನೆಯಲ್ಲ. ಆ ಪತ್ರಿ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಲಿಂಗವನ್ನು ಅಂದ ಚಂದ ಮಾಡುವದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಅದರಲ್ಲಿ ಹೃದಯವು, ಮನಸ್ಸು, ಅರಳಿ ನಲಿದಾಡುವದೇ ಮುಖ್ಯ ಅರ್ಚನೆಯು. ಆದರೆ ಬರೀ ಲಿಂಗವನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ಆನಂದ ಪರವಶರಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಪತ್ರಿ ಪುಷ್ಪಗಳ ಹಂಗು ಬೇಡ. ಅದರಂತೆ ಆಸನ ಏಕಾಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಗಳಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಮಗೆ ಆಸನ ದೃಷ್ಟಿಗಳ ಹಂಗು ಬೇಡ. ಇದೇ ಶಿವಯೋಗದ ರಹಸ್ಯವು. ಶಿವಯೋಗಕ್ಕೆ ಆಸನ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಾದಿಗಳು ಗೌಣವಾದವುಗಳೇ ಹೊರತು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಠಯೋಗಕ್ಕೆ ಅವು ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು. ಇದೇ ಹಠಯೋಗ ಶಿವಯೋಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು.

ಹಠಯೋಗವು ಬಾಹ್ಯ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕ್ರಮವು. ಆದರೆ ಶಿವಯೋಗವು ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಕೈಸುವಕಲೆಯು. ಸಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಮಾಡುವದೆಲ್ಲವೂ ಯಂತ್ರದ ಕೆಲಸದಂತೆ ವಿರಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಲಾಯುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳು ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಶಿವಯೋಗವು ಹಠಯೋಗದ ಪರ್ಯಾಯ ಶಬ್ದವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು.

ಶಿವಶರಣರ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನವು ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸವಲ್ಲ. ಹಠಯೋಗವು ಮನುಷ್ಯನ ನಾಭಿಯ ಕೆಳಗೆ ಮೂಲಾಧಾರ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾನಂತೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವ ಕುಂಡಲಿನಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಸನ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಾದಿಗಳಿಂದ ಹೊಡೆದೆಬ್ಬಿಸಿ ಅದನ್ನು ಪಟ್ಟಕ್ಕೇರಿಸಿ ಕೊಳಗಿಂದ ಹಾಯಿಸಿ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಹಸ್ರದಲ ಕಮಲಕ್ಕೆ ಅಡರಿಸಿ,

ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹಠವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನವು ಇಂಥ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಹಠವನ್ನೇನೂ ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಮೂಲಕ ಮಾಟ ನೋಟ ಕೂಟ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮನವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಿನವಾಗಿರುವದೇ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನವು. ರಸಭರಿತವಾದ ಕಾವ್ಯವನ್ನೋದುವ ಸಹೃದಯನೊಬ್ಬನು ಆ ರಸವು ತನ್ನಂತರಂಗಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಲು ಅಂದರೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಮುಟ್ಟಲು ತದೇಕಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನಾಗುವಂತೆ ಸಾಕಾರವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನುಳವಡಿಸಿ ವೀರಶೈವನು ನಿರಾಕಾರವಾದ ಆನಂದ ಲಹರಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡುವನು. ಇದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾನು ಸಂಧಾನವು. ಅದು ಅನುಭಾವಿಗಳಿಗಿರುವ ಸೊಗಸಿನ ಸವಿಯೂಟವು.

ಷಟ್ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಳವಿರುವದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ಥಳವು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಯೋಗ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೇನೂ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿರುವದಿಲ್ಲ. 'ಸಾವಧಾನದೊಳಗಣ ಸ್ವಾನ ಭವದಿಂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾಗಿ' ಎಂದು

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲ

ಮತ್ತು

ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ.

ಪ್ರಭುದೇವರು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಳದ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾನ ಭವವು ಷಡ್ವಿಧ ಭಕ್ತಿಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಭಕ್ತಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣವೆಂಬ ಅನುಭಾವವು ಉಂಟಾಗುವದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಳದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವು. ಈ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಿತಿಯು ರೇಚಕ, ಪೂರಕ, ಕುಂಭಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಂದುಂಟಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಶ್ವಾಸ, ನಿಷ್ಠೆ, ಸಾವಧಾನ ಭಕ್ತಿಗಳೆಂದು ಧ್ವನಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಳವು ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದೆಂದು ತಿಳಿಯುವದು ತಪ್ಪು.

ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ಬರೀ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದ ಬಲದಿಂದ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗದರಿವು ನನಗಾಯಿತ್ತೆಂದು ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯದೇವರು ನಡೆದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಭುದೇವರು ಆ ಮಾತಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಂದರೆ—“ ಶೂನ್ಯಕ್ಕೆ

ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಿಂದ

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಂವು.

ತಲೆ ಮಾರನಿಕ್ಕದಿರೋ. ವಸ್ತು ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲುಂಟೆಂದು ಭ್ರಮಿಸದಿರೋ. ವಸ್ತು ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದ ಲುಂಟೆಂದು ಹೊಲಬುಗೆಡದಿರೋ. ವಸ್ತುವಿನ ನಿಜವ ಕಾಂಬಡೆ ಎನ್ನು ಸದ್ಗುರು ಅನಿಮಿಷ ದೇವರಂತೆ ನಿನ್ನ ಕರ

ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚರಗಾಗೋ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ. ನಿನಗೆ ಅಂತಃಕವನು ಸಂಧಾನ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ವಸ್ತುವ ಕಂಡಿಹೆನೆಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು ನೋಡಾ" ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ಇಂಥ ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನವೇ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲದೆ ಹಠಯೋಗವೇನೂ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ವೀರಶೈವರ ಯೋಗವು ಶಿವಯೋಗವು. ಅದು ಅಷ್ಟಾಂಗಯುಕ್ತವಾದ ಹಠಯೋಗವಲ್ಲ.

೨

“ ಶಿವಯೋಗವು ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ನಿರೋಧವೇ ? ”

“ ಯೋಗಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ನಿರೋಧಃ ” ಎಂದು ಅಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗವನ್ನ ಪರಾಮರ್ಶಿಸುವವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವೀರಶೈವರ ಶಿವಯೋಗವು ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ನಿರೋಧವಲ್ಲ; ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹವಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅದು ಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸದ್ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿಸುವದು ಇದೆ. ಮಾನಸ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ Sublimation (ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಉದಾತ್ತಗೊಳಿಸೋಣ) ಎಂದು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದೇ ಶಿವಯೋಗವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದರಂತೆಯೇ Repression ಅಥವಾ Suppression (ಮನಃಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸೋಣ) ಎಂದು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುವರೋ ಅದೇ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಕುಗ್ಗಿಸಿ ನಿರ್ಬಂಧದಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ದಿನ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ಅಡವಿ ಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಹುಲಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದು ಬಡೆದು ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿ ಅದು ನಮಗೆ ಕಡಿಯದಂತೆ ನಮ್ಮ ಅಂಕಿತ ದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಹುಲಿಯು ಬೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಧೀನವಾಗಿರುವದೇ ಹೊರತು ತಪೋವನದ ಹುಲಿಯಂತೆ ಅಂತರಂಗದ ಪ್ರೇಮದಿಂದಲ್ಲ. ಒಂದಾನೊಂದು ದಿನ ನಾವು ಮೈಮರೆತು ನಿಂತಾಗ ಆ ಹುಲಿಯು ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಚುಕಿ ಕೊಂದು ಹಾಕಬಹುದು. ಕಾಮವಾಸನೆಗಳೆಸುವ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಗ್ಗುಬಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಅಡವಿಗೆ

ಓಡಿಹೋದರೇನು ? ಶ್ರೀಯುರ ಮುಖಾವಲೋಕನ ಮಾಡದಿದ್ದರೇನು ? ಆಸನ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಾದಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹರಿದಾಡುವ ಮನವನ್ನು ತಡೆದರೇನು ? ನದಿಗೆ ಒಡ್ಡು ಹಾಕಿ ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ದಿನ ತನ್ನ ಬಲವಾದ ಪ್ರವಾಹದ ಸೆಳವಿನಿಂದ ಒಡ್ಡನ್ನು ಹಾರಿ ಹೊಡೆದು ಪುನಃ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗುವದೇ ಅದರ ಧರ್ಮವು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆಯೇ ತಪಸ್ಸು, ಆತ್ಮಸಂಯಮನ, ಶ್ರೀ-ಪುರುಷರ ಸಮಾಜದಿಂದ ದೂರಾಗಿರೋಣ ಮುಂತಾದ ನಾನಾತರದ ಕಷ್ಟಕರ ವಾದ ವ್ರತಗಳನ್ನಾಚರಿಸಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಒಳವನ್ನು ತಡೆದರೂ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ದಿನ ಅದು ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವದಂತೆ ವಿಷಯಾದಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹರಿದು ಹೋಗಲೇಬೇಕು ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳೇನೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಗತ್ಯ-ಜಟಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಹಾ ಉಗ್ರ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿದ ಯೋಗಿಯ ವ.ನವೆಲ್ಲ ಎತರ ಮೇಲೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ವಜ್ಞ ಕವಿಯು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ವ.ನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪವಿತ್ರರಾಗಿರುವೆವೆಂದು ಹೇಳುವ ಡಂಭಕರಿಗೆ ಅವರು ನಿಜವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಪವಿತ್ರರಾಗಿರುವರೆಂಬದಕ್ಕೆ ಕೊನೆಗೆ ಅವರ ಮನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ‘ ಜನರೇನು ಬಲ್ಲರು ಒಳಗಾಗೋ ಕೃತ್ಯವ ಮನವರಿಯದ ಕಳ್ಳತನವಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ’ ಎಂಬ ಸರ್ವಭೂಷಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಪದವು ಅವರ ಸ್ಮೃತಿಸ್ಥಕ್ಕೆ ಬರಲಿ.

ಇಂದ್ರಿಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಡೆಯುವದರಿಂದ ನಮಗೆ ನಿಜ ಸುಖವು ದೊರೆಯಲಾರದು. ಅದರಂತೆಯೇ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಹರಿಯಬಿಟ್ಟರೂ ಪರಸುಖವು ದೊರೆಯದು.

ಅಂದ ಮೇಲೆ ನಾವು ನಿಜಸುಖವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ? ಇಂದ್ರಿಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲದ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆಸದಂತೆ ಸದ್ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯಗೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹ ಮಾಡಿದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹರಿದಾಡುವ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಮಲದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕೆಡಕು ಸ್ಥಳದ ಕಡೆಗೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಡದೆ

ಕುಟಿರ್ಭೂತವಾದ ಭೂಮಿಯ ಕಡೆಗೆ ಅದರ ದಿಶೆಯನ್ನು ತಿರಗಿಸಿ ದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪರಧನ, ಪತ್ನಿ, ಅಭಕ್ತ, ಭಕ್ತ, ಅಪಾನ ಪೇಯ ಮುಂತಾದ ದುರ್ವ್ಯಸನಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹರಿದು ಹೋಗುವ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸದ್ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿಸುವದೇ ಶಿವಯೋಗವು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವವರೇ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು. ಅನ್ನು ಧನಗಳ ಕಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸಾಗುವದೇನೋ ದೇಹದ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವವು. ಆದರೆ ಆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಆಶೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಉಪವಾಸ, ವೈರಾಗ್ಯ, ನೃತಗಳನ್ನಾಚರಿಸಬಾರದು. ಪರಾನ್ನ ಪರದ್ರವ್ಯಗಳಿಗೆ ತಿರುಕರಂತೆ ನಾವು ಆಶೆ ಮಾಡಬಾರದು. ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಹೇಯವು. ಆದುದರಿಂದ ಅನ್ನು ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಸತ್ಪಾತ್ರಕದಿಂದ ಗಳಿಸಿ ಸುಖಿಸಬೇಕು. ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ. ನಮ್ಮ ಶಿವಶರಣರು ತಿರುಕರಂತೆ ಒಬ್ಬರ ಮನೆಯ ಅನ್ನಕೃತಗಲಿ ದುಡ್ಡಿಗಾಗಲಿ ಆಶೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಂತ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ದುಡಿದು ದುಡ್ಡು ಗಳಿಸಿ ಉಂಡುಟ್ಟು ಸುಖಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸತ್ಪಾತ್ರಕಕ್ಕೆ ದಾನ-ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದೇ ಶಿವಯೋಗವು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೂಟಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಾಗುವದೇನೋ ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವವು. ತುರಗ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಂತೆ "ಇಲ್ಲದಕೆ ಒಲ್ಲ ಸರ್ವಜ್ಞ" ಎಂಬಂತೆ ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹಿಯಾದರೂ ಒಳಗೊಳಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೋಸ್ಕರ ಕೊರಗುತ್ತ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ವಿರತಿಯುಳ್ಳಾ ತನೆಂದು ಹೇಳುವದೇನೂ ತಕ್ಕುದಲ್ಲ. ಇಂಥವನು ತನಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಣಾದ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಖಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ಸ್ತ್ರೀಕೂಟವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮನಃಕೂಟವುಳ್ಳವನಾಗಬೇಕು. ಲಿಂಗ ಧ್ಯಾನವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಪ್ರೇಮವನ್ನಳವಡಿಸಿ ತಾನೇ ಸತಿಯಾಗಿ ಲಿಂಗವೇ ಪತಿಯೆಂದು ಸಮರತಿ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಕಾಮವಾಸನೆಯನ್ನಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ 'ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಪತಿ' ಭಾವವು ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯು ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ನಮ್ಮ ಶಿವಶರಣರು ಕುಟುಂಬಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು "ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಪತಿಯೆಂಬ" ಪವಿತ್ರ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಲಿಂಗ ಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಇದೇ ಅಲ್ಲವೇ ನಿಜವಾದ ಶಿವಯೋಗವು? ಅನ್ಯರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಮಭಾವದಿಂದ ನೋಡದೆ

ಪೂಜಾ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು. ಕೆಲವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಾಯೆಯೆಂದೂ ರಕ್ತಸಿಯೆಂದೂ ಕರೆದು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಅಂಜಿ ಕಾನನವನ್ನು ಸೇರಿರುವರು. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ನೆಂದು ನಮ್ಮ ಶಿವಶರಣರು ಭಾವಿಸಿರುವರು. ನಾಗರಿಕರಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಇಂಥ ಶಿವಯೋಗವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಂಜಿ ಅರಣ್ಯ ಕ್ಷೇಕೆ ಓಡಿ ಹೋಗಬೇಕು?

ಅಭಕ್ತ, ಭಕ್ತ, ಅಪೇಯಪಾನಗಳ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸುಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರಸಾದ ಪಾದೋದಕಗಳೆಂಬ ಪವಿತ್ರ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಬೇಕು. ಇಂಥ ಅನಾಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಶಪಥಗಳನ್ನೇಕೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪಾಯಿತೆಂದು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಗಳನ್ನೇಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ನಮ್ಮ ಶಿವಶರಣರು ಶುದ್ಧ ಶಾಕಾಹಾರಿಗಳಾಗಿ ಅನ್ಯ ಸಂಸರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾಂಸಾಹಾರ, ಮಾದಕ ವಸ್ತುಗಳ ಸೇವನೆ, ಇಂಥವುಗಳಿಂದ ದೂರಾಗಿ ತಾವು ಭೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾದ ರೂಪ ಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಸಿ ಕೆಡಕು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು. ಇದೇ ಶಿವಯೋಗವೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದು.

ಶಿವಯೋಗವು ನಿಷೇಧ ನಿವೃತ್ತಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದುದಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿಧಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗಗಳು ಮೂಲಾಧಾರಗಳು. ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮವು ಇಂಥ ಭಕ್ತಿಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ

ಭಕ್ತಿಯು ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ದ್ಯೋತಕವು. ಇದು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತಿ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂಬ ದುರಾಶೆಯಿಲ್ಲ. ಬೇಡೆಂಬ ಪವಿತ್ರೀಕರಣವು.

ಹರವಿಲ್ಲ. ಪರಿಶುದ್ಧ ಹಾಗೂ ನಿಷ್ಕಾಮ ಭಕ್ತಿಯದು. ನಿಷ್ಕಾಮ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತಿನ ಸದ್ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಶಿವ ಶರಣರು ಜರುಗಿಸಿದರೂ ಅವರ ಅಂತರಾತ್ಮವು ಯಾವಾಗಲೂ ಪರ ಶಿವನ ಪರಂಧಾಮದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು "ಲೋಕದೊಳಗಿದ್ದೂ ಇಲ್ಲದ ಮಹಿಮರು." ನಮ್ಮವರು ಉದಾಸೀನ

(Passive) ಸ್ವಭಾವದವರಲ್ಲ. ಆದರೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯುಳ್ಳವರೂ (Active) ಉತ್ಪಾದಕ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರೂ (Creative) ಆಗಿರುವರು. ಶಿವಯೋಗವು ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ನಿರೋಧವಲ್ಲ; ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ಪವಿತ್ರೀಕರಣವು.

೪

‘ ಶಿವಯೋಗವು ಮನುಷ್ಯತ್ವವೇ ದೇವತ್ವವೇ? ’

ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರೇ ಅಹುದು. ಆದರೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಲೌಕಿಕವಾದ ಗುಣಧರ್ಮಗಳಿಂದ ದೇವರಂತೆ ಮನ್ನಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದಿತೀಯರಾದ ವಿಭೂತಿಗಳನ್ನು ದೇವರೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ

ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಅಲೌಕಿಕ ಪುರುಷರಲ್ಲ. ವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅಸಂಬಂಧವಾದ ಗುಣಾರೋಪಣ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ದೇವರೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಮಾತ್ರ ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು. ಶಿವಯೋಗಿಗಳೆಂಬವರು

ಮುಗಿಲ ಮೇಲಿಂದಿಳಿದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ಮೂಗು, ತೊಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆಯೇ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯತೆ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಪರಶಿವನೇ ಶಿವಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ಭೂಮಿಗವತರಿಸಿಲ್ಲ. ಅವರ ಜನನ ಜೀವನ ಮರಣಗಳೇನೂ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ಮನುಷ್ಯರು. ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ಹಸಿವೆ ನೀರಡಿಕೆಗಳಾಗುವದುಂಟು. ಕಾಮ-ಕ್ರೋಧಾದಿ ವಿಕಾರಗಳೂ ಉಂಟು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯರು ಆಚರಿಸುವ ನಿತ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಅವರೂ ಆಚರಿಸುವರು. ಮನುಷ್ಯರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮಗಳು ಅವರಲ್ಲಿ ಉಂಟೇ ಉಂಟು. ಅವು ಅವರಲ್ಲಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಮೂರ್ಖತನವು. ಅವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಮನುಷ್ಯರಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರೇನೂ ಪಿಶಾಚಿಗಳಂತೆ ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತೋರಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಹೋಗುವವರಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಭೂತಗಳಲ್ಲ, ಭೂತೇಶರೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಮನುಷ್ಯರೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಯು.

ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಜನ್ಮತಃ ಮನುಷ್ಯರಾದರೂ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಲೋಕೋತ್ತರ ಗುಣಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರಿಂದ ದೇವರಂತೆ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ತಮಗೆ ಜನರು ಶಿವಯೋಗಿಗಳೆನ್ನುಬೇಕೆಂದು

ನಿಶಾನೆಯನ್ನೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಿಲ್ಲ. ಜನರು ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಅವರ ಗುಣಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡು ಅವರ ಲೋಕೋತ್ತರ ಬಗ್ಗೆ ಭಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ “ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ದೇವರಂತೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಪರಶಿವನಂತೆ ಇದ್ದಾರೆ.” ಎಂಬ

ಉಪಮೆಯ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಬರಬರುತ್ತ ಈ ಉಪಮೆಯು ಸೀಮೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ರೂಪಕವಾಗಿ “ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಶಿವನೇ” ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಲೋಕೋತ್ತರ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮೊದಲು ಉತ್ತೇಕ್ಷೆಯಾಗಿದ್ದು ಕೊನೆಗೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಗಳಾದವು. ಈ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಜನರು ಪೊವಾಡಗಳೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥ “ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಆ ದುಷ್ಟ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿದಾಕ್ಷಣವೇ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾದನು.” ಈ ವಾಕ್ಯವು ಮೊದಲು “ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಆ ದುಷ್ಟ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಆತನು ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮವಾದನೋ ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಂತಿಹೀನನಾದನು.” ಎಂಬರ್ಥದ ಉತ್ತೇಕ್ಷೆಯಿದ್ದು ಬರಬರುತ್ತ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಇದು ನಿಜವೆಂದೇ ತಿಳಿದು ಜನರು “ಅಹಾ! ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಎಂಥ ಮಹಿಮರಸ್ವಾ! ಆ ದುಷ್ಟನನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಮಾತ್ರದಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಿದರಂತೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಪೊವಾಡ ಪುರುಷರು.” ಎಂದು ನುಡಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯು ಪೊವಾಡವಾಗಿದೆ.

ದೇವರು ಎಂಥವನು? ಎಲ್ಲಿರುವನು? ಎಂಬುದೇ ತಿಳಿಯದಂಥ ಪಾಮರರಾದ ನಾವು ಮೊದಮೊದಲು ನಿಸರ್ಗ ರೂಪಗಳನ್ನು, ಅನಂತರ ಕಲ್ಲು ಧಾತುಗಳ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು, ಬರಬರುತ್ತ ಮನುಷ್ಯ ವರ್ಗದ ಗುಣಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಮಹಾಪುರುಷರನ್ನು, ದೇವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ನಮಗೆ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿ ಕಾಣದೆ ದೇವರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವಯೋಗವು ಮನುಷ್ಯತ್ವವಾಗದೆ ದೇವತ್ವವಾಗಿದೆ.

ಶಿವಯೋಗಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನವರೆಂದು ಕರೆದರೂ ಅವರೇನೂ ಸ್ವತಃ ಹೆಚ್ಚಿನವರೆಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಹೊಗಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಹೊಗಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ದೇವರಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಮನುಷ್ಯರೇ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಸವಣ್ಣನವರು "ಎನ ಶಿವಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಂತ ಕಿರಿಯರಾರಿಲ್ಲ, ಶಿವಭಕ್ತರಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯರಾರಿಲ್ಲ." ಎಂದು ಶಿವಯೋಗಿಗಳನ್ನಾಡಿ ಅಚರಿಸಿ

ತೋರಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು ನಮಗೆ ದೇವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದೇವರೆಂದರೆ ವಿಶ್ವವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಆಳುವ ದಿವ್ಯ ಶಕ್ತಿ ಎಂಬರ್ಥ ದಿಂದ ನಾವು ಶಿವಯೋಗಿಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮಥರನ್ನಾಗಲಿ ಕರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ದೇವರೆಂದರೆ ಮಹಾ ವಿಭೂತಿಗಳು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೀರಿದವರು ಇಷ್ಟೇ ಅರ್ಥ.

ಈಗ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯೋಗ್ಯತೆಯೂ ಇಲ್ಲದ ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಹೆಚ್ಚಿನವರೆಂದು ತಮ್ಮ ಬೆನ್ನು ಚಪ್ಪ ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ವಿಷಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪ

ಹಾನಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಲ್ಲದೆ ಶಿವಯೋಗಿ, ಶಿವಯೋಗಿಯು ಶಿವಶರಣರೆಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಗೆ ಕಲಂಕ ಹಚ್ಚುವರು. ವಿಶ್ವಕುಟುಂಬಿಯು ಇಂಥವರು ಮನುಷ್ಯ ವರ್ಗದ ಸಾದಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳೇ ಹೊರತು ದೇವಾಂಶ ಸಂಭೂತರಲ್ಲ. ನಾ ಹೆಚ್ಚು ನೀ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಅತಿರಥ ಮಹಾರಥರು ಶಿವಯೋಗಿಗಳೇ? ಜಗ ದ್ಗುರು ಜಗದಾಚಾರ್ಯರೆಂದು ಜಯಭೇರಿಯನ್ನು ಹೊಯ್ಯುವವರು ಶಿವಯೋಗಿಗಳೇ? ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಮಠಪೀಠಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಂಬಲಿಸು ವವರು ಶಿವಯೋಗಿಗಳೇ? ಛೇ, ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ "ಸರ್ವಲೋಕೋಪ ಕಾರಾಯ ಯೋ ದೇವಃ ಪರಮೇಶ್ವರಃ | ಚರತ್ಯತಿಥಿ ರೂಪೇಣ ನಮಸ್ತೇ ಶಿವಯೋಗಿನೇ" || ಎಂಬಂತೆ ಯಾವಾತನು ಸರ್ವಲೋಕದ ಉಪಕಾ ರಾರ್ಥವಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುವನೋ ಆತನೇ ಶಿವ ಯೋಗಿಯು. ಆತನು ವಿಶ್ವಕುಟುಂಬಿಯು. ಆತನಿಗೆ ಯಾವ ಮಠಾ ಧಿಕಾರದ ಹಂಗೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ.

ಮಠ-ಪೀಠಾದಿಗಳು ಮುನಸಿಪಾಲಿಟಿ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡುಗಳಂತೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಈ ಮಠ-ಪೀಠಗಳ ಆಧೀನದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಧರ್ಮವಿಧಾನ, ನ್ಯಾಯ ತೀರಿಸೋಣ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆ-ಆರೋಗ್ಯ

ಗಳನ್ನಿಡೋಣ, ಅನಾಥಾಲಯ, ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣಗಳ ಮಠಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ವಡು ಮುಂತಾದ ಉಪಯುಕ್ತ ಕಾರ್ಯ ಸ.ಧಾಂಣೆ.

ಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಈಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥ ವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಶಾಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಸ್ಥಾನಿಕ ಬೋರ್ಡುಗಳೂ ಆಕ್ರಮಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಆರೋಗ್ಯಗಳನ್ನು ಮುನಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನ್ಯಾಯ ತೀರಿಸುವ ಕೆಲಸವು ಸರಕಾರದ ಆಧೀನ ವಾಗಿದೆ. ಅನಾಥಾಲಯ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತರುಣ ಸಂಘ, ಸ್ತ್ರೀ ಬೋರ್ಡ್‌ಂಗ ಮೊದಲಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೈಕೊಂಡಿವೆ. ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮಠ-ಪೀಠಗಳ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿ ಉಳಿದದ್ದೆಂದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಾನವೊಂದೇ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ದೀಕ್ಷೆ, ಲಿಂಗಧಾರಣ, ಶುದ್ಧೀಕರಣ, ಜನನ-ಮರಣ-ವಿವಾಹಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಷ್ಟೇ ಅವುಗಳ ವಶದಲ್ಲಿರುವವು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಬೇಕು. ಸುಧಾರಿಸದೆ ಹೋದರೆ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರು ಅವುಗಳಿಗೆ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಶಿಕ್ಷಿತರು ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳಿಗೆ ದಾಸರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಆಗದೆ ಹೋದರೆ ಅವು ಕ್ರಮೇಣ ಲೋಪವನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೆ ಯಂತ್ರದಂತೆ ನಡೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವು ಮುಂದೆ ಸಮಾಜಕಾರ್ಯ ಮಾಡದೆಇರುವ ಮಠ ಪೀಠಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯ ಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಶಿವಯೋಗಿಗಳಾದವರು ಸ್ವಾನುಭಾವಿಗಳೂ, ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನಿ ಗಳೂ. ಪಟಾಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ, ಲೋಕಸಂಗ್ರಹ ತತ್ಪರರೂ ಆಗಬೇಕು. ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯುವ ಇಂಥ ಮಹಾ ವಿಭೂತಿಗಳು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ

ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಭಕ್ತರಲ್ಲಿಯೂ, ಗುರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ವಿರಕ್ತರಲ್ಲಿಯೂ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರು ಜಿಜ್ಞಾಸುಭಾವಿಗಳು ಮತಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಮಹಾ ವಿಭೂತಿಗಳೆಂದು ಮನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು. ಅವರೇ ಜಗದಾಚಾರ್ಯರು. ಅವರೇ ಶಿವಶರಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು. ಅವರೇ ಈಗಿನ ಕೆಲವು ನಾಮಧಾರಿ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು - ಜಗದಾಚಾರ್ಯರು, ಸ್ವರ್ಧ ಪರಾಯಣತೆ, ಅಧಿಕಾರದ ಹೆಮ್ಮೆಗಳಿಂದ ನಿಜವಾದ ಶಿವಯೋಗಿಗಳಂತೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸೋಗು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಾವೇ ಮೂರ್ತಿಮಂತ ಪರಶಿವನೆಂದು ಹೊಗಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಫಕ್ಕನೆ ಸ್ಫುಟಿತ ಮನೆತನದ ಜೀವನವು ಇಂಗ್ಲಿಷ ರಾಜನ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಆತನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುನೇನಂದರೆ "ಅರಸನು ದೇವಾಂತ ಸಂಭೂತನು. ದೇವರೇ ಅರಸನನ್ನು ಭೂಲೋಕವನ್ನಾಳಲು ಕಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮನುಷ್ಯರು ಅರಸನನ್ನು ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ ಅರಸನ ಮಾತೇ ಕಾಯಿದೆಯು. ಬೇರೆ ಕಾಯಿದೆಯಿಲ್ಲ. " ಈ ಮೇರೆಗೆ ನ ವಿಷ್ಣುಃ ಸೃಷ್ಟೀಪತಿಃ " ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಸಾರಿದ ಆ ರಾಜನನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ಕಿತ್ತೊಗೆದು ಬೇರೆ ರಾಜನನ್ನು ಗಾಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮನುಷ್ಯರೇ ಅರಸನನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಿರ್ದೋಷ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಅದರಂತೆಯೇ ಮಠ-ಪೀಠಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ದೈವದವರೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಮಾತು ನಮ್ಮ ಮಠ-ಪೀಠಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೊಳೆದರೆ ಸಾಕು. ಅವರು ಪರಶಿವನ ಅವತಾರಿಗಳೆಂಬ ಮಾತು ಅಲ್ಲಗೇ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬಲದಿಂದ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಮಠ ಪೀಠಾಧಿಕಾರಿತ್ವವು ಲೌಕಿಕತ್ವವು. ಅವರೇ ಶಿವಯೋಗವು ದೇವತ್ವವು.

— ಕಲ್ಯಾಣಪ್ಪ ಬ್ಯಾಳಿ

ಶಿವಾನುಭವದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪ.

ಯೋಗದ ತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ಅಭ್ಯಾಸವು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು ಅದರ ಉದ್ದೇಶವು ಚಂಚಲವಾದ ಚಿತ್ತಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಿ ಮನುಷ್ಯನ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅತಂಕಗಳನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಸಾತ್ವಿಕಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ತಂದುಕೊಡುವುದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ತತ್ವಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಮೇಲ್ಕಂಡ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಈ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ಅನೇಕ ಗೂಢ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದದ್ದನ್ನು ಈಗಿನ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಮಾನಸಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸಿಗಳು ಸಹ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಈಗಿನವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅನೇಕ ಮಾನಸಿಕ ಅದ್ಭುತ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ಈ ತತ್ವಗಳ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಶಿವಶರಣರು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಈ ತತ್ವಗಳನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ತಮ್ಮ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹುಡುಕಿರುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗವೆಂಬ ಹೆಸರಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರದ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೆಣೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಷಟ್ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಆರು ವಿಭಾಗಗಳಿದ್ದು ಭಕ್ತಿಯೋಗ ಮತ್ತು ಕರ್ಮಯೋಗಗಳು ಮೊದಲನೆಯ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಾದ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಎರಡೂ ಸ್ಥಲಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ಭಕ್ತಿ ಭಾವ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಯ ಶುದ್ಧತೆ ಇವುಗಳೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವೆರಡೂ ಸ್ಥಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಲಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅವೆಲ್ಲವೂ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು

ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಈ ಸ್ಥಲಗಳು ಯಾವ ವೆಂದರೆ:— ಭಕ್ತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡಸ್ಥಲ, ಪಿಂಡಜ್ಞಾನಸ್ಥಲ, ಸಂಸಾರ ಹೇಯಸ್ಥಲ, ಗುರುಕರುಣಸ್ಥಲ, ಲಿಂಗಧಾರಣಸ್ಥಲ, ವಿಭೂತಿಯಸ್ಥಲ, ರುದ್ರಾಯಸ್ಥಲ, ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯಸ್ಥಲ, ಭಕ್ತಸ್ಥಲ. ಆ ಮೇಲೆ ಉಭಯ ಸ್ಥಲ. ತ್ರಿವಿಧ ಸಂಪತ್ತಸ್ಥಲ, ಚತುರ್ವಿಧ ಸಾರಾಯಸ್ಥಲ, ಉಪಾಧಿ ಮಾಟಸ್ಥಲ, ನಿರುಪಾಧಿ ಮಾಟಸ್ಥಲ, ಮತ್ತು ಸಹಜ ಮಾಟಸ್ಥಲಗಳಿವೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಸ್ಥಲಗಳಿದ್ದು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಒಂಬತ್ತು ಭಕ್ತಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಸ್ಥಲಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಮುಂದಿನ ಸ್ಥಲಗಳು ಭಕ್ತನು ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಯೋಗದ ತತ್ವಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಕ್ರೇಷ್ಠ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಇವು ಕಾರಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಲಗಳು ಒಂಬತ್ತು ಇವೆ. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ:— ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ, ಲಿಂಗನಿಷ್ಠಾಸ್ಥಲ, ಪೂರ್ವಾ ಕ್ರಯ ನಿರಸನಸ್ಥಲ, ವಾಗ್ದೈತ ನಿರಸನಸ್ಥಲ, ಅಷ್ಟ ತನುಮೂರ್ತಿ ನಿರ ಸನಸ್ಥಲ, ಶಿವ ಜಗನ್ಮಯಸ್ಥಲ, ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ಲಿಂಗಸ್ಥಲ, ಎಂದು ಇರು ತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುವಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತು, ತಾನು ಮತ್ತು ಇತರರು ಇವೆಲ್ಲವರೊಡನೆ ಭಕ್ತನು ಹೇಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಸ್ಥಲಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತವೆ.

ಹಠಯೋಗದ ವಿಷಯಗಳು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲದ ಉದ್ದೇಶವು ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸು ವುದೇ ಇದ್ದು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಆಂತರಂಗದ ವಿಕಾಸದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಶಕ್ತಿಯ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ವೀರಶೈವ ಷಟ್ ಸ್ಥಲ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ಬಹು ಚನ್ನಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಲಿಂಗಧ್ಯಾನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಈ ಧ್ಯಾನದ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಆಂತರಂಗ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಮಹತ್ವದ ಗೂಢ ವಿಷಯಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

ಜ್ಞಾನಯೋಗ ಮತ್ತು ರಾಜಯೋಗದ ತತ್ವಗಳು ಶರಣ ಮತ್ತು ಏಕೈಕಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಎಲ್ಲ ಯೋಗಗಳು ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಈ ಷಟ್ಸ್ಥಲದ ತತ್ವ ಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತ ಮನುಷ್ಯನ ಬಹಿರಂಗ ಮತ್ತು ಆಂತರಂಗಿಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ವಿಕಾಸಪಡಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವೀರಶೈವಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಕಾರರು ಆಯಾ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಸ್ಫುಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವದುಂಟು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಭಕ್ತಿಯೋಗ, ಕರ್ಮಯೋಗ, ಜ್ಞಾನಯೋಗ ಮತ್ತು ರಾಜಯೋಗ ಇವುಗಳ ತತ್ವಗಳನ್ನು ವೀರಶೈವಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರೂ ಅವರು ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಭವಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಎಳೆಸುವವೆಂದು ಅವರ ಮತವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯುಂ ಟಾಗಬಾರದೆಂದು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯ ಭಾವವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ಶಿವಯೋಗಾಚರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ಆಚರಣೆಯನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಗುಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಲಿಂಗ ವಿರಹಿತವಾದ ಭೋಗ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಟೀಕಿಸುವದುಂಟು. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕ್ರಿಸ್ತ ವಚನಕಾರರಾದ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವದು ಹೇಗೆಂದರೆ:—

“ಲಂಚಿಕಾಯೋಗಿಗಳ ಡೊಂಬರಿಗೆ ಸರಿ ಎಂಬೆ ಹಠಯೋಗಿಗಳ ಆಟಮಾಟಕಾರರೆಂದೆಂಬೆ. ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗಿಗಳ ಕಷ್ಟಕರ್ಮಗಳೆಂಬೆ. ಪವನಯೋಗಿಗಳ ಪ್ರಪಂಚಗಳೆಂದೆಂಬೆ. ಲಯಯೋಗಿಗಳ ನಾಯಿಗಿಂತ ಕಡಿ ಎಂಬೆ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಲಯಯೋಗವೆಂಬುದು ನಾನಾದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುವುದಾಗಿ. ಅದನ್ನು ಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಒಲ್ಲರು. ಮಂತ್ರಯೋಗವೆಂಬುದು ಸರ್ವರ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಕೊಲ್ಲು ತಿಪ್ಪದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ ಮಂತ್ರವೇ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗವೇ ಮಂತ್ರ ವೆಂದರಿದು ಲಿಂಗ ನೆನಹು ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲರಿಯದೆ ಲಿಂಗವಿರಹಿತ ರಾಗಿ ಮಾಡುತಿರ್ಪರಾಗಿ ಅದನ್ನು ಅಂಗ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಮೆಚ್ಚರು ನೋಡಾ. ರಾಜಯೋಗವೆಂಬುದು ಗಾಜು ಗೋಜು ನೋಡಾ. ಅದನ್ನು

ಕಾಯಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ, ಆತ್ಮಸಿದ್ಧಿಯಾದುದುಂಟೇ? ನಾನಾ ವಾಗ್ವಾದಂ
ಗಳಿಂದ ಹೋರಿ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಯಾಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ, ಆತ್ಮ ವಿಹಿತವಾದುದು
ದಿಲ್ಲ. ನೀ, ನಾ, ಎಂದಲ್ಲಿ, ನೀನು ನಾನಾದೆಯಲ್ಲದೆ, ನಾನು ನೀನಾ
ದಿಲ್ಲ. ಗೋಂಕ್ಷಾಲಕ ಮಹಾಪ್ರಭುಸಿದ್ಧ ಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ
ನೀ ನಾನಾದೆಯಲ್ಲದೆ ಲೀಯ್ಯವಾಗಿ ನಾ ಆ ಲಿಂಗವೆಯಾದುದಿಲ್ಲ. "

ಈ ವಚನವು ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಶಿವಯೋಗ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯು
ಅಂತರವನ್ನು ಬಹು ಚನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರದ
ಅಭ್ಯಾಸದ ಮೂಲಕ ಕಾಯದ ಗುಣಗಳು ವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದ
ಬಹುದು. ಆದರೆ ಮೂಲಕ ಅವನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಬಲಗೊಳ್ಳು
ಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸ್ಥಾನವಾದ ಯಾವ ಆತ್ಮವೋ ಅದರ
ಅಂತಿಮ ಫೇಯವಾದ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವು ಮಾತ್ರ ಅವನಿಗೆ
ದೊರಕಲಾರದು. ಮತ್ತು ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದ ಮೂಲಕ " ನೀನು
ನಾನಾದೆಯಲ್ಲದೆ, ನಾನು ನೀನಾದುದಿಲ್ಲ " ಎಂದು ಗೋರಕ್ಷನು ಭಾವ
ಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ಇಂಥ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದ ದುರುಪಯೋಗವನ್ನು ತನ್ನ
ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಚನದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿಸಿರುತ್ತಾನೆ.

ಶಿವಯೋಗಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ವೀರಶೈವ
ವಚನಕಾರರು ತಮ್ಮ ಅಸಂಖ್ಯ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನುಡಿದಿರುವರು. ಮನು
ಷ್ಯನು ತನ್ನ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದ ನಡೆ, ನಡೆ, ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಪ್ರಕಾಶ
ವನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹುತ್ತ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಯೋಗವಾಗಿದೆ.
ಇದೇ ಶಿವಯೋಗವು ಅಥವಾ ಲಿಂಗಾನುಭವವು. ಬಾಹ್ಯ ಲೌಕಿಕ
ಅದ್ಭುತ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಶಿವಶರಣರು ಮಹತ್ವವನ್ನಿತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಕರ್ಮ
ಮಾರ್ಗದ ರೀತಿ ನಡೆಗಳಿಗೂ ಪೋಷಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಗೂ ಯಜ್ಞ
ಯಾಗಾದಿ ಕರ್ಮಗಳಿಗೂ ಅವರು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಗ್ರಂಥಗಳು ಇಂಥ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು
ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಬೆಳೆಸಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಯೋಗಾ
ಭ್ಯಾಸದ ಅಲೌಕಿಕ ಸಿದ್ಧಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜನರ
ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಶೈವರ
ಆಗಮ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮೂರ್ತಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವನ್ನು

ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಪೂಜಾದಿ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ
ಅನೇಕ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಬಹುವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ
ಶಿವಶರಣರು ಈ ಬಗೆಯ ಬಾಹ್ಯ ವರ್ತನೆಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ
ರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮನುಷ್ಯನ ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಜಾಗೃತೆಗೆ
ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಬಹಳ ಚರ್ಚೆಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ
ಶಿವಾನುಭವ ಮಂಟಪದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಈ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ
ಪೂರ್ವದ ಶೈವರ ಧರ್ಮ ಆ ವರೆಗೆ ನಡೆದುಬಂದ ಶಿವಶರಣರ ನಡೆ
ಮತ್ತು ನೈದಿಕ ಧರ್ಮ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತತ್ವಗಳಾವವೆಂಬುದು ವಿಮಾ
ರ್ಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಶಿವಾನುಭವವು ಅಥವಾ ಶಿವಯೋಗವು
ಅಥವಾ ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನವು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಶಿವಯೋಗವು ಷಟ್ಸ್ಥಲಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ
ದೇಹವನ್ನು ಕ್ಲೇಶಪಡಿಸುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಕಷ್ಟ
ಪಡಿಸುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕವು. ಮೊದಲು ನೈತಿಕ ಉನ್ನತಿ, ಅದರೊಡನೆ
ಮಾನಸಿಕ ಉನ್ನತಿ, ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಾನುಭವದ ಮೂಲಕ ಭಾವೋ
ನ್ನತಿ, ಇವುಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಉಂಟುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸ್ಥೂಲ,
ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕಾರಣ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಭಾವ
ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಉಜ್ವಲಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇದು ಷಟ್ಸ್ಥಲಾಚರಣೆ,
ಪಂಚಾಚಾರ, ಸಪ್ತಾಚಾರ, ಕಾಯಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾದಸೇವನೆ ಇವುಗಳ
ಮೂಲಕ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯ
ನಿಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹದ
ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಸವೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ಒಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರು
ವದೇನೆಂದರೆ:—

" ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರೆ ಹೊಂದುವವು ದೋಷಗಳು.
ಮುಂದೆ ಬಂದು ಕಾಡುವವು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳು. ಸತಿ-ಪತಿ ರತಿ
ಸುಖವ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಿರಿಯಾಳ ಚಂಗಳೆಯರು? ಸತಿ-ಪತಿ ರತಿ ಸುಖ
ಭೋಗೋಪಭೋಗವ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಿಂಧು ಬಲ್ಲಾಳರು? ನಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟಿ
ಪರಧನ-ಪರಶ್ರೀಗಳಿಸಿದಡಿ ನಿಮ್ಮ ಚರಣಕ್ಕೆ ದೂರ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ
ದೇವಾ. "

ಹೀಗೆ ಶಿವಯೋಗ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಶಿವಾನುಭವಿಗಳು ಇಂದ್ರಿಯ ದಮನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವುಗಳ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಪ್ರಸಾದ ರೂಪವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತ "ಲಿಂಗ ಭೋಗೋಪಭೋಗಿ"ಗಳಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತತ್ತ್ವ ಅಥವಾ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರ ಮೂಲಕ ಅವರು ನೀತಿ, ಸದ್ವರ್ತನೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಉಚ್ಚ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನರೊಡನೆ ಹೇಗೆ ಮನುಷ್ಯನು ವರ್ತಿಸಬೇಕು, ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಕಾರಣ ವಚನಕಾರರು ತಮ್ಮ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಆಚರಣೆಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇಂಥ ನೈತಿಕಾಚಾರಯುಕ್ತ ಶಿವಯೋಗಾಚರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನ ಶಕ್ತಿಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ಅವನಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸ ಹೊಂದಹತ್ತುವವು. ಇದು ವಚನಕಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಧಕನು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಅರಣ್ಯವಾಸಿಯಾಗಿ ಕಠಿಣ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸುವದು ಅನಾವಶ್ಯಕವು. ಅವನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕಾಯಕವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಮಹಾ ಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶ್ವರರು ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವದೇನೆಂದರೆ:-

" ಇಂತಸ್ತು ಭೇದವ ತಿಳಿಯದೆ ಪುರಾತನರ ವಚನವ ನೋಡಿ, ಕೇಳಿ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಪಂಚ ಬಿಟ್ಟಿವು ಎಂಬಿರಿ. ಬಿಟ್ಟು ಪರಿಯ ಹೇಳಿರಯ್ಯ. ಹೊನ್ನುಲ್ಲವೇ ಆತ್ಮನು? ಹೆಣ್ಣುಲ್ಲವೇ ಮನಸ್ಸು? ಮಣ್ಣುಲ್ಲವೇ ವೃಥಿ ತತ್ತ್ವಂತಿಕವಾದ ದೇಹವು? ಇಂತಸ್ತು ತ್ರಿವಿಧ ಹೊನ್ನು, ಹೆಣ್ಣು, ಮಣ್ಣು, ಇವುಗಳನೆ ಒಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಾಹ್ಯದ ಹೊನ್ನು, ಹೆಣ್ಣು, ಮಣ್ಣನೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಿಟ್ಟಂತಾಯಿತ್ತೆ ಎಲಾ ಮರುಳು ಮಾನವರಿರಾ? ದೇಹವ ದಗ್ಧವ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನ ಉದಕವ ಬಿಟ್ಟು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಂದ ಮೂಲ ಪರ್ಣಾಹಾರವ ಭಕ್ಷಿಸಿ ತನುವ ಒಣಗಿಸಿದರೇನು? ದೇಹ ದಗ್ಧವಾದಂತಾಯಿತ್ತೆ? ಆಗದು. ಹುತ್ವದ ಮೇಲೆ ಬಡಿದು ಸರ್ಪವ ಕೊಂದಂತಾಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ ದೇಹ ದಗ್ಧವಾಗಲಿಯದು. ಎಲೆ ಮರುಳು ಮಾನವರಿರಾ, ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ

ಶಿವಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶಿವಶರಣರ ದೇಹವು ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ದಗ್ಧವಾಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಉಳಿದ ಜೀವಾತ್ಮರ ದೇಹವು ದಗ್ಧವಾಗಲಿಯದು. ದೇಹದ ಗುಣವ ಬಿಡಬೇಕೆಂಬರಿ. ಬಿಡಲಿಕ್ಕೇನು ಕಟ್ಟಿದ ಪರುಗಳೇ? ಬಿಡಲಿಕ್ಕೇನು ಹಟ್ಟಿಯ ಕುರಿಗಳೇ? ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸದ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕದ ಗುಣಂಗಳನು ಬಿಡಬೇಕೆಂಬರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟ- ಸೂರ್ಯನ ಬಿಂಬ ಜಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು. ಆ ಬಿಂಬ ಹಿಡಿಯಬಲ್ಲರೆ ಗುಣ ಬಿಟ್ಟರೆಂಬೆ. ಜ್ಯೋತಿಯ ಪ್ರಭೆಯ ಕಡೆಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಹಿಡಿಯಬಲ್ಲರೆ ಗುಣ ಬಿಟ್ಟರೆಂಬೆ. ದೇಹದೊಳಗಣ ಪ್ರಾಣವ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ ಹಿಡಿಯಬಲ್ಲರೆ, ಗುಣ ಬಿಟ್ಟರೆಂಬೆ. ಇಂತಿ ಭೇದವ ತಿಳಿಯದೆ ತನುಮನವ ಬಳಲಿಸಿ ಭವದತ್ತ ಮುಖವಾಗಿ ಹೋಗುವ ಹೇಸಿ ಮೂಳರ ಕಂಡು ನಾಚಿತ್ತಯ್ಯ ಎನ್ನ ಮನವು, ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚನ್ನಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯ ಪ್ರಭುವೇ. "

ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಡ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರರು ಆತ್ಯಂತ ಸ್ಪಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಶಿವಯೋಗ ಅಥವಾ ಶಿವಾನುಭವದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಶಿವಶರಣರು ಶಿವಯೋಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಜಾಗೃತಪಡಿಸುವಂಥ ಪಟಸ್ಥಲಾಚರಣೆ, ಅಷ್ಟಾವರಣ, ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲ, ಪಂಚಾಚಾರ, ಮೊದಲಾದ ಆಚಾರಗಳ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಚನಗಳ ದ್ವಾರಾ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಫುಟವಾದ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇದರಿಂದ ಅವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಶಕ್ತರಾದರು. ಅವರು ಜನರಲ್ಲಿ ನೀತಿಯನ್ನೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನೂ ಬೀರಿದರು. ಲಿಂಗದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿದರು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಅವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತವಾದ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾದ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರು.

—ರಾ|| ಬ|| ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ವಿಜಾಪುರ.

ಕಾಯಕ.

ಶಿವಶರಣರ ವಚನಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯಕವೆಂಬ ಶಬ್ದವು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಬ್ದದ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥವು ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡತಕ್ಕ ಒಂದು ವಿಧವು ಎಂಬ ಅರ್ಥವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಕಾಯಕದ ಅರ್ಥವು ಮುಳ್ಳಾವಿಗೆ ವರ್ಗವು ಇರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇವರ ಕಾಯಕಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳಾವಿಗೆ ಕಾಯಕ, ಗಂಟೆಯ ಕಾಯಕ, ಕಂಬದ ಕಾಯಕ ಎಂಬ ನಾನಾವಿಧ ಭೇದಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಕಾಯಕ ಮಾಡುವವರು ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾದ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ಜನರನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಈಗಲೂ ಎತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಕಾಯಕವೆಂದರೆ ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಭಿಕ್ಷುಕ ವರ್ಗವೆಂದು ಜನರು ಅನ್ನುವುದು ಸಹಜಿಕವೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ವಚನಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಈ ಅರ್ಥವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯಕದ ಅರ್ಥವು ಬಹು ಉದಾತ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಾಂತರದಿಂದ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥವು ಬದಲಾಗುವುದುಂಟು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಈ ಕಾಯಕ ಶಬ್ದಕ್ಕೂ ಒದಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ ಒಂದು ವಿಪರೀತ ಅರ್ಥವೂ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕಾಯಕಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪ.

ವಚನ ವಾಕ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಕಾಯಕದ ಅರ್ಥವು ಒಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವುದು, ಅಥವಾ ದುಡಿಯುವುದು ಎಂದು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ವೀರಶೈವನು ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಬಂದುದನ್ನು ಶಿವಾರ್ಪಣ ಭಾವದಿಂದ ಭೋಗಿಸಬೇಕು. ಇದು ಅವನ ಧರ್ಮವು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವನು ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಚರಿತಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದೇ ಕಾಯಕವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ವೀರಶೈವನು ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು

ಬೇಡಿ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಎಂದೂ ಹೊರೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಬಸವೇಶ್ವರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಿವಶರಣರು ಉದ್ಯವಿಸಿದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ಶಿವಶರಣರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೊಂದು ಕಾಯಕವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದವರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಕಾಯಕಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಈಗಿನಂತೆ ಮುಳ್ಳಾವಿಗೆಯ ಕಾಯಕ, ಗಂಟೆಯ ಕಾಯಕ, ತೆಕ್ಕೆಯ ಕಾಯಕ ಎಂಬವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳಿದ್ದದ್ದು ತೋರಿಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವು ಸೂಜಿಯ ಕಾಯಕ, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕಾಯಕ, ನೇಗಿಯ ಕಾಯಕ, ನುಲಿಯ ಕಾಯಕ, ಮಡಿವಳನ ಕಾಯಕ, ಹಡಪದ ಕಾಯಕ ಎಂಬವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಹೆಸರುಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ಶರಣರು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಹೋರೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತವೆ. ವೀರಶೈವನು ಈ ಹೋರೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯುವದೇ ಕಾಯಕದ ಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ.

ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡುವ ಉಪಜೀವನದ ಹೋರೆಗಳಿಗೆ ವಚನಕಾರರು ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವೀರಶೈವನು ತಾನು ಮಾಡುವ ಕಸಬನ್ನು ಕೇವಲ ಐಹಿಕ ಸುಖಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದು ಕಾಯಕವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದು. ಅದು ಒಂದು ಉದರಪೋಷಣಸಾಧನ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಉಚ್ಚ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎರಡನೆಯದು ಅವನನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಮನುಷ್ಯನ ಗುಣಗಳನ್ನು ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎರಡನೆಯದು ಅವನನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥಪರಾಯಣತೆಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಸದಾಚಾರಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎರಡನೆಯದು ವಿಷಯಲೋಲುಪತೆಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತದೆ. ವಚನಕಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೊದಲನೇ ರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವವರು ಭಕ್ತರು. ಆದರೆ ಎರಡನೇ ರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವವರು ಪ್ರಾಪಂಚಿಕರು ಅಥವಾ ಭವಿಗಳು. ಕಾಯಕ ಮತ್ತು ಕಸಬು ಅಥವಾ ಉಪಜೀವನದ ಉದ್ಯೋಗ ಈ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಭಿನ್ನತೆಯು ಇರುತ್ತದೆ.

ಕಾಯಕದ ಅರ್ಥ

ವಚನಕಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಯಕದ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಕ್ರಿಯೆ ಅಥವಾ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನೋದಲು ಅರಿಯುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವು. ವೀರಶೈವನು ಈ ಜಗತ್ತು ಕೇವಲ ಮಾಯಾಮಯವೆಂದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವು. ವೀರಶೈವನು ಈ ಜಗತ್ತು ಕೇವಲ ಮಾಯಾಮಯವೆಂದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜ್ಞಾನವು ಅವನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವವಾದದ್ದೋ ಅಷ್ಟೇ ಕ್ರಿಯೆಯೂ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿಯೆಗೂ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡದ ವಿನಹಾ ಯಾವದೂ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುದೇವರು ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವದೇನೆಂದರೆ: -

“ಕ್ರಿಯಾಮಥನವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಬಂದುದೇ ಇಹ್ನುವಿನೊಳಗಣ ಮಧುರ? ಕ್ರಿಯಾ ಮಥನವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಬಂದುದೇ ತಿಲದೊಳಗಣ ತೈಲ? ಕ್ರಿಯಾ ಮಥನವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಬಂದುದೇ ಪ್ಲೇರದೊಳಗಣ ತುಪ್ಪ? ಕ್ರಿಯಾ ಮಥನವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಬಂದುದೇ ಕಾಷ್ಠದೊಳಗಣ ಅಗ್ನಿ? ಇದು ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವ ತನ್ನೊಳಂದಿನೆಂಬ ಮಹಾಂತಂಗೆ ಸತ್ ಕ್ರಿಯಾಚರಣೆಯೇ ಸಾಧನ ಕಾಣ ಭೋ.”

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಜ್ಞಾನದ ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆಯು ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯನ ವಿಕಾಸವು. ವೀರಶೈವನು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಜಗತ್ತನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಏಕಾಂತವಾಸಿಯಾಗಿರುವದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಪರಮಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು.

ಆದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಕ್ಕೋ ಸ್ವರ ಮಾಡದೆ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡುವದು ಅವಶ್ಯವು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅವನು ಯಾವ ತರದ ಫಲಪದದ ಆಶೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಎಂದರೆ ತಾನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ತನಗೆ ಏನಾದರೊಂದು ಫಲವು ಅಥವಾ ಲಾಭವು ದೊರಕೇತೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ದಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅವನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯು ಇರಕೂಡದು.

ಅವನು ಕಾಮರಹಿತನಾಗಿ ವರ್ತಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಹೀಗೆ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದೇ ಲಿಂಗಾಂಗಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವು.

“ಫಲ ಪದದ ಆಶೆ ಮಾಡಲಾಗದು ನಿನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಬಯಕೆಯ ಭಕ್ತಿಯ ಪೂರ್ವ ಪುರಾತನರು ಮೆಚ್ಚರು. ನಮ್ಮ ಅಖಂಡೇಶ್ವರ ದೇವರು ಹಂಗಿನ ಭಕ್ತರನೊಲ್ಲ ನೋಡಾ.”

“ಈ ಸತ್ತ್ವಿಯೆಗೆ ಈ ಫಲ, ಈ ಪುಷ್ಪಕ್ಕೇ ಫಲ ಎಂಬ ಕೈಕೂಲಿ ಕಾರರು ಅವರೆಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳಯ್ಯ. ಪುಣ್ಯ-ವಾಪವನುಂಬ ಕರ್ಮಗಳಯ್ಯ. ಸ್ವರ್ಗ-ನರಕವನುಂಬ ಕರ್ಮಗಳಯ್ಯ. ಒಡಲೊಡವೆ, ಪಡೆ ದರ್ಥ, ಮೃಡದೇವ ಸೊಡ್ಡಳನಿಗೆಂಬಾತ ಬೆಡಗಿನ ಶಿವಪುತ್ರ. ಉಳಿ ದವರೆಲ್ಲ ಜಗದ ಮಿತ್ರರು.”

ಹೀಗೆ ವಚನಕಾರರು ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತನು ನಿಷ್ಕಾಮಕರ್ಮದಿಂದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ನುಡಿದಿರುವರು. ಈ ಬಗೆಯ ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಇವೇ ತತ್ವಗಳನ್ನು ವಚನಕಾರರು ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವರು. ಹೀಗೆ ಲಿಂಗಾಂಗಿಯು ಲಿಂಗಾರ್ಪಣ ಭಾವದಿಂದ ತನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಲಿಂಗಾರ್ಪಣ ಭಾವವೆಂದರೆ ಕಾಮರಹಿತನಾಗಿ ತಾನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಶಿವನಿಗೋಸ್ಕರವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಬಂದುದನ್ನು ಪ್ರಸಾದ ರೂಪವಾಗಿ ಸೇವಿಸುವದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಬಸವೇಶ್ವರನು ಒಂದೆಡೆಗೆ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಂದಿರುವದೇನೆಂದರೆ: -

“ಲಿಂಗಕ್ಕೇಂದೇ ನೆನೆವೆ, ಲಿಂಗಕ್ಕೇಂದೇ ಮಾಡುವೆ, ಲಿಂಗಕ್ಕೇಂದೇ ಕೂಡುವೆನು ನಾನಯ್ಯ. ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಲಿಂಗಕ್ಕೇಂದೇ ಭಾವಿಸುವೆ. ಅಂಗಗುಣಂಗಳನರಿಯೆನಯ್ಯ. ಲಿಂಗಕ್ಕೇಂದೇ ಕಾಮಿ ಸುವೆನು. ನೀಕಾಮಿಯಾಗಿ ಎನ್ನ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ಮನ-ಪ್ರಾಣಾದಿಗಳು ಲಿಂಗದ ಸತಿಯರಾಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೇಂದೇ ಬಯಸಿ ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾರಣ, ಲಿಂಗಕ್ಕೇಂದೇ ಕೈಕೊಂಬೆನು. ಅನರ್ಪಿತವನರಿಯೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.”

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವೀರಶೈವನು ತನ್ನ ನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅವನು ಉಪಜೀವನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಹೋರೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೂ ಅವನು ಹೀಗೆಯೇ ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಹೀಗೆ ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದ ರೂಪವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಆ ಹೋರೆಯಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಹಾನಿಯು ಏನೂ ಆಗಲಾರದು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಅವನ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗುವದು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುವದೇ ವಚನಕಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಕಾಯಕ ವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಪವಿತ್ರವಾದ ಆಚರಣೆಯು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯು.

ಕಾಯಕಗಳಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ನೀಚ ತರಗಳಿಲ್ಲ.
ಎಲ್ಲವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದವುಗಳು.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಅಥವಾ ಕಸಬುಗಳು ಅಸಂಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದಾದರೊಂದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ನಾವು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಅದನ್ನು ಕಾಯಕ ರೂಪದಿಂದ ಅವನು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗದ ಉಚ್ಚ ಅಥವಾ ನೀಚ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅದು ಎಂಥದೂ ಇದೆ, ಇದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸದೆ ಅದನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವ ಭಾವದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಬಂದುದನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ ಇದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ವಚನವಿದೆ. ಅದು ಯಾವದೆಂದರೆ:-

“ಹೊತ್ತಾರೆ ಎದ್ದು ಕಣ್ಣು ಹೊಸೆವುತ್ತ ಎನ್ನೊಡಲಿಂಗಿ ಎನ್ನ ಮಾಡದಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೊಂದು ಕುದಿದಿನಾದೊಡೆ, ಎನ್ನ ವನಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಸಾಪ್ತೆ. || ಶ್ಲೋಕ || ಅಶನೇ ಶಯನೇ ಯಾನೇ ಸಂಪರ್ಕೇ ಸಹ ಭೋಜನೇ | ಸಂಚರಂತಿ ಮಹಾಘೋರೇ ನರಕೆ ಕಾಲಮುಕ್ತಯಂ || ಎಂದುದಾಗಿ, ಈ ಶ್ರುತಿಯ ಬಸವಣ್ಣನೋದುವನು. ಭವಿಯ ಬಿಜ್ಜಳನ ಗದ್ದುಗೆಯ ಕೆಳಗೆ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಓಲೈಸಿಹನೆಂದು ನುಡಿವರಯ್ಯ ಪ್ರಮಥರು. ಕೊಡುವೆನುತ್ತರವನವರಿಗೆ. ಕೊಡಲಮ್ಮನು. ಹೊಲೆ ಹೊಲೆ

ಯರ ಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕಾದರೆಯೂ ಸಲೆ ಕೈಕೊಲೆಯ ಮಾಡಿಯಾದೊಡೆಯೂ, ನಿಮ್ಮ ನಿಲವಿಗೆ ಕುದಿವೆನಲ್ಲದೆ, ಎನ್ನೊಡಲವಸರಕ್ಕೆ ಕುದಿವೆನಾದಡೆ, ತಲೆವಂಡ ತಲೆವಂಡ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರನು ಕಾಯಕವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಮಂತ್ರಿಸದವಂಥ ಮಹತ್ತರವಾದ ಪದವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಬಹುದು. ಅಥವಾ ಹೊಲೆಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಳಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ನಿಲವನ್ನು ಎಂದರೆ ಸ್ವರೂಪನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊಂದುವೆನೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಿದ್ದಾದರೆ, ಅದು ಕಾಯಕ ಸ್ವರೂಪವಾಗುವದು.

ಹೀಗೆ ಕಾಯಕವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಉಪಜೀವನದ ಹೋರೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವರೂಪವೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದೊಂದು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸೇವೆ ಎಂತಲೂ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಯಕಗಳಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ನೀಚ ಭೇದ ವಿರಲಾರದು. ಎಲ್ಲವೂ ಅಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವವಾದವುಗಳು. ಬಸವೇಶ್ವರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲುತನ, ಸಿಂಪಿಗತನ, ನೇಕಾರಿಕೆ, ಮಡಿವಳನ ಉದ್ಯೋಗ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ತರದ ಹೋರೆಗಳನ್ನು ಶಿವಶರಣರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ನೀಜೋಚ್ಚಭಾವಗಳು ಇದ್ದದ್ದು ಕಂಡು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೋರೆಗಳು ಕಾಯಕಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದದರಿಂದ, ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಸವೇಶ್ವರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ಒಂದು ಉಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿರುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ,

ಬಲ್ಲಿದ ಬಾಣನ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯುವವರು ಭೂತಗಳೇನಯ್ಯ ? ಅಪ್ಪ ರೇವಣಸಿದ್ಧ ನೀರ ಹೊತ್ತನೆಂಬರು. ಅವನೇನು ಕೀಳನಯ್ಯ ? ನಮ್ಮ ನೀರು ಹೊರುವವರು ಕೂಲಿಕಾರರೇನಯ್ಯ ? “ಸರ್ವೇಷಾಂ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತ ಶ್ಚಂದ್ರಮೌಲಿಃ” ಎಂಬ ಶ್ರುತಿ ವಾಕ್ಯವ ನಂಬು, ನಂಬು, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಮುಂದೆ ಎಲೈ ಮನವೇ.

ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಶಿವನು ಬಾಣಾಸುರನ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದನೆಂದು ಅವನ ದೇವತ್ವವೇನೂ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನು ನೀರು

ಹೊತ್ತನೆಂದು ಅವನ ಮಹತ್ವವೇನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಈ ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವೀರಶೈವನಾದವನು ಯಾವ ಕಸಬನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಹೀನತೆಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಾರದು.

ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪದಿ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕಸಬುಗಳಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಹತ್ವವು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳು ಶೂದ್ರರ ಹೋರಿಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವು ನಿರಾಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಆದರೆ ವೀರಶೈವರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವ ಕಸಬುಗಳಿದ್ದರೂ ಅವು ಹೀನವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರು ಕಾಯಕಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಿಂದ ಜರಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವೀರಶೈವನು ಕಾಯಕವಿಲ್ಲದೆ ಇರಕೂಡದು

ವೀರಶೈವನು ಒಂದು ಕಾಯಕವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಯೇ ತೀರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ವಚನಕಾರರು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬನು ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ ಅವನಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾಯಕವನ್ನು ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಕಾಯಕವೆಂದರೆ ಜೋಳಿಗೆ ಎಂಬರ್ಥವಲ್ಲ. ವೀರಶೈವನು ಸೋಮಾರಿಯಾಗಿ ಪರಾವಲಂಬಿಯಾಗಿರಕೂಡದು. ಇದೇ ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮುಖರ ಆಚರಣೆಯು. ಸೋಮಾರಿಯಾಗಿರುವವರನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಬಹಳ ಹೇದಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ವಚನಕಾರನು ಇಂಥವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ:-

ಕಾಯಕಕಾರದೆ ಮೈಸೊಂಬತನದಿಂದ ಬೇರೆ ಕೂಳ ಗಳಿಸಲಾರದೆ ಹಸಿದಿಪ್ಪರಯ್ಯ. ಒಡಲು ಸೀರೆಯ ಗಳಿಸಲಾರದೆ ಕಚ್ಚುಟವ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿಪ್ಪರಯ್ಯ. ಮೀಯಲು ಎಣ್ಣೆಯ ಗಳಿಸಲಾರದೆ ಮಂಡೆ ಬೋಳಾಗಿಪ್ಪರಯ್ಯ. ದಿಟದಿಂದ ಬಡಿಸಲರಿಯದೆ ಸಂಸಾರದ ಸಟಿಯನವಧರಿಸಿಕೊಂಡಿಪ್ಪವರಿಗೆ ನಾನಂಜುವೆನಯ್ಯ ಸಕಳೇಶ್ವರಾ.

ಆರದೆ = ಶಕ್ತನಾಗದೆ; ಮೈಸೊಂಬತನ = ಶರೀರದ ಮಾಂದ್ಯ, ಅಲಸ್ಯ; ಕಚ್ಚುಟ = ಲಂಗೋಟೆ; ಮೀಯು = ಸ್ನಾನಮಾಡು; ಅವಧರಿಸು = ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ವೀರಶೈವನು ಭಿಕ್ಷಾಹಾರಿಯಾಗಿರದೆ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಉಪಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇದೇ ಅವನ ಆಚರಣೆಯು.

ಶಂಕರದಾಸಿಯನ್ನು ವೀರಶೈವ ಶಿವಶರಣರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಮೊದಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಅವನ ಹೆಸರು ಗಂಗಾಧರಭಟ್ಟ. ಆದರೆ ಅವನು ವೀರಶೈವನಾದ ಬಳಿಕ, ಅವನು ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಹೊಲಿಗೆಯ ಕಾಯಕವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಅಂದರೆ ಶಿಂಪಿಗನಾದನು. ಹೀಗೆ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಶಿವಶರಣರ ವೃತ್ತಾಂತವಿದೆ. ಅವರು ಮಾಡುವ ಕಾಯಕಗಳಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೀನತೆಯೂ ಉಂಟಾಗಿಲ್ಲ. ಮೂರನ ವೇಮಯ್ಯನೆಂಬವನು ಬಿದಿರನ್ನು ತಂದು ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಂದು ದಿವಸ ಒಬ್ಬ ಶರಣನು ಅವನ ಬಡತನದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು, ಕನಿಕರ ಪಟ್ಟು ಅವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ವೇಮಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೋದನು. ವೇಮಯ್ಯನು ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಆ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಒಗಿಸಿದನು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆ ದ್ರವ್ಯವು ತನ್ನ ಕಾಯಕದಿಂದ ಬಂದುದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಗಳಿಸದೆ ಬಂದುದಾಗಿತ್ತು. ಇಂಥದು ಶಿವಾರ್ಪಣಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದು ಎಂದು ವೇಮಯ್ಯನು ಅದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಹೀಗೆ ಕಾಯಕವು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಬಸವೇಶ್ವರನು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದೇನೆಂದರೆ:-

ಭಕ್ತಿ ವಿಶೇಷವ ಮಾಡುವರೆ, ಹತ್ತು ಬೆರಳುಂಟು. ಹಾಸಿ ದುಡಿದರೆ, ತನಗುಂಟು, ತನ್ನ ಪ್ರಮಥರಿಗುಂಟು. ಮಾರಿ ತಂದೆಗಳಂತೆ ಎನಗೇಕಹುದಯ್ಯ? ರತ್ನದ ಸಂಕೋಲೆಯನಿಕ್ಕಿ ಕಾಡಿಹ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ, ಶಿವಧೋ.

ಹೀಗೆ ದುಡಿದು ಗಳಿಸಿದ್ದೇ ಶಿವಾರ್ಪಣಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುವದು. ಅದೇ ಪ್ರಸಾದವು. ಅವರಿಂದಲೇ ತಾನೂ ಹೆರವರೂ ಧನ್ಯರಾಗುವರು. ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದ ತ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಿಂದ ಇದು ಆಗದು. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬಸವೇಶ್ವರನು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಕಾಯಕಗಳಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪೂಜೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ವಚನಕಾರರು ಕಾಯಕಗಳಿಂದಲೇ ಪರಮಾತ್ಮನ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪೂಜೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪೂಜೆಯೆಂದರೆ ದಿನಾಲು ನಿಯಮಿತ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಡರೋಪಚಾರಾದಿ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ತಾಸುಗಟ್ಟಲೆ ಕುಳಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕರು ದಿನಾಲು ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಯೂ ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯದ ಹೋರಗಳಲ್ಲಿ ಅಧರ್ಮದಿಂದ ಆಚರಿಸುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ನಿತ್ಯದ ಈ ಹೋರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಒಂದು ಬಗೆಯ ವೇವರ ಪೂಜೆ ಇರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರಿಯರು. ಈ ಪೂಜೆಯ ತೆರವನ್ನು ನೀರಶೈವ ವಚನಕಾರರು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅವರಂತೆ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ವಚನಕಾರನು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ:-

ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದೊಡೆ ಗುರುವರ್ಷನವಾದಡೂ ಮರೆಯಬೇಕು, ಲಿಂಗಪೂಜೆಯಾದಡೂ ಮರೆಯಬೇಕು, ಜಂಗಮ ಮುಂದಿದ್ದಡೂ ಹಂಗು ಮರೆಯಬೇಕು, ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸವಾದ ಕಾರಣ. ಅಮಲೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತಾದರೂ ಕಾಯಕದೊಳಗು ಎಂದು ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಇದ ರಲ್ಲಿ ಕಾಯಕವನ್ನು ಈ ವಚನಕಾರನು ಕೈಲಾಸವೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ! ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೋರಗಳಿಗೆ ವಚನಕಾರರು ಎಂಥ ಉಚ್ಚ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು ವಾಚಕರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಕ್ಕದ್ದು.

ಕಾಯಕಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧತೆಯಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಕಾಯಕವು ಇಷ್ಟು ಮಹತ್ವವಾದ ಬಳಿಕ ಅವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅತ್ಯಂತ ಶುದ್ಧತೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವು. ನೀರಶೈವನು ತನ್ನ ಹೋರೆಯಲ್ಲಿ ಅಧರ್ಮತನದಿಂದ ಎಂದೂ ವರ್ತಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಇಂಥದು ಅರ್ಪಣಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಅವನು ಅವನ್ನು ಸತ್ಯತೆಯಿಂದಲೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದಿಂದಲೂ ಆಹಿಂಸೆಯಿಂದಲೂ ಜರುಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇದೇ ಅವನ ಧಾರ್ಮಿಕಾಚರಣೆಯು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಚನಕಾರರು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ:-

ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿರಬೇಕು. ನೇಮದ ಕೂಲಿಯಂದಿನ ನಿತ್ಯ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ಸಂದಿರಬೇಕು. ನೇಮದ ಕೂಲಿಯ

ಬಿಟ್ಟು, ಹೇಮದಾಸೆಗೆ ಕಾಮಿಸಿ ದ್ರವ್ಯವ ಹಿಡಿದರೆ ತಾ ಮಾಡುವ ಸೇವೆ ನಷ್ಟವಯ್ಯ. ಈ ನಿನ್ನ ಸೇವೆ ನನಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಚಂದೇಶ್ವರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವಯ್ಯ.

ಮನ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ದ್ರವ್ಯದ ಬಡತನವಲ್ಲದೆ, ಚಿತ್ತ ಶುದ್ಧನಾಗಿ ಕಾಯಕವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಕ್ತೆಗೆ ಎತ್ತ ನೋಡಿದಡತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ತಾನಾಗಿ ಪ್ವಳು, ಮಾರಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಅಮಲೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದ ಸೇವೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಕಾಯಕಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಚಿತ್ತ ಶುದ್ಧತೆಯಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ತಾನಾಗಿ ಒಲಿಯುವಳೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮಥರು ಉಪಜೀವನದ ಹೋರಗಳಿಗೆ ಬಹು ಉದಾತ್ತ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಇದರಿಂದ ನೀರಶೈವನು ತನ್ನ ನಿತ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತರವಾದ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವು. ಕಾರಣ ಅವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಉದ್ಯೋಗಿ ಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು, ದುಡಿದು ಗಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಪರಾವಲಂಬಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು, ದೊರಕಿದ್ದನ್ನು ಶಿವಾರ್ಪಣ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ವಿನಿಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಸತ್ಯ ಸಂಧನಾಗಿಯೂ ಶುದ್ಧನಾಗಿಯೂ ಆಚರಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಹೀಗೆ ಆಚರಿಸಿ ಗಳಿಸಿದ್ದನ್ನು ಅವನು ಪ್ರಸಾದ ರೂಪವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುವದೇ ಅವನ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಹೀಗೆಯೇ ಅವನು ತನ್ನ ಕಸಬು ಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಇದೇ ಕಾಯಕವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಕಸಬುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಬೇರೆ ಯಾವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ವಿವೇಚನೆ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರಿರುವದಿಲ್ಲ. ಸಂಸಾರವು ನಿಸ್ಸಾರವು, ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಎಂಬಿವೇ ವಿಚಾರಗಳು ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ ವಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಆ ಧರ್ಮಗಳು ಅವ್ಯವಹಾರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವು ಉಳಿದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ಸ್ವರೂಪ ಹೀಗೆ ಆಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅದು ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಕಾಯಕದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುವ ವಚನಕಾರರ ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಬೇರೆ ಮತಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಂಶದಿಂದ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥ

ಫವಾಗಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ತತ್ವಗಳನ್ನು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಧರ್ಮಗಳು ಹಿಂದೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹು ಸ್ವಲ್ಪ ಇರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದವುಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ನಾವು ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮ ಪ್ರವರ್ತಕರು, ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಸವಾದಿ ವಚನಕಾರರು ಅನೇಕ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಸಬುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವರೂಪವು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷತರದ ಪರಿಣಾಮಗಳುಂಟಾದವು.

ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಕಾಯಕದ ಪರಿಣಾಮಗಳು.

ಕಾಯಕದ ಈ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜವು ಉದ್ಯೋಗೀ ಸಮಾಜವಾಯಿತು. ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಧನಕನಕದಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಒದಗಬೇಕಾದರೆ ವೀರಶೈವರು, ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮುಖರು ಕಾಯಕಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಂಗಮರು ಸಹ ಕಾಯಕಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಹೀಗೆ ಅವರ ವಾಕ್ಯಗಳಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಂಗಮರು ವ್ಯಾಪಾರ, ಒಕ್ಕಲು ತನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಹೀನತೆಯೂ ಉಂಟಾಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಕಸಬುಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೆ ಅವರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯವು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ತೂತ್ರಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತಿಗಳೂ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮರು ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರಂತೆ ಜಂಗಮರು ಒಂದು ಭಿಕ್ಷುಕ ವರ್ಗವಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮುಖರು ಕಸಬುಗಳಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಪರಿಣಾಮವಾದದ್ದು ಆವುದೆಂದರೆ, ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವ ಕಸಬು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವನು ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜ ವನ್ನು ಸೇರಲಿಕ್ಕೆ ಅನುವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಕಾಯಕಗಳು ಜಾತಿ ಭೇದ ವನ್ನು ಅಳುಕಿಸಿದವು. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಎಂಥ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡು

ತ್ತಿದ್ದರೂ ಆ ಮೂಲಕ ಅವನು ಹೀನನೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ ವಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತನು ಹೊಲೆಯ, ಬೇಡ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಜೈನ ಯಾವನಿದ್ದರೂ ಅವನ ಉದ್ಯೋಗದ ಮೂಲಕ ಅವನು ಹೀನ ಕುಲದವನೆಂದು ಭಾವಿಸುವದು ತಪ್ಪಿ ಹೋಯಿತು.

ಕಾಯಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಒಂದು ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆ.

ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಸಬುದಾರ ರಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ, ಇದರ ಉದ್ದೇಶವು ಎರಡನೇ ಸಮಾಜದವರ ಸಂಬಂಧ ವಿಡದೆ, ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವಾಗಿಯೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದು, ಭವಿಗಳ ಸಂಬಂಧವಿರ ಕೂಡದು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಶಿವಶರಣರು ಹೀಗೆ ಕಾಯಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ರೆಂದು ಕೆಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತೀರ ತಪ್ಪು ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಇತರ ಸಮಾಜದವರ ಸಂಬಂಧವಿಡದೆ ವೀರಶೈವರು ವ್ಯವಹರಿಸುವದು ಹೇಗೆ? ಸ್ವತಃ ಬಸವೇಶ್ವರನು ಒಬ್ಬ ಭವಿಯ ಸೇವೆ ಮಾಡು ತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮುಖರಲ್ಲಿ ಈ ತೆರದ ವಿಚಾರಗಳು ಎಂದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಕಾಯಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ತೀರ ಬೇರೆಯಾಗಿವೆ.

ಕಾಯಕಗಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳು.

ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ವಚನಕಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಉದ್ಯೋಗ ಗಳು ಸರಿಯಾದ ಕಾಯಕಗಳು ಎಂಬದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾಯಕಗಳ ಸ್ವರೂಪವು ವಾಚಕರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಬಹುದು.

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು:— ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲುತನ, ನೇಕಾರಿಕೆ, ಹೊಲಿ ಯುವದು, ಬಣ್ಣ ಗಾರಿಕೆ, ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಮಡಿವಳತನ, ಕ್ಷಾರ, ಸಮ್ಮಗಾರಿಕೆ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮ ಣರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಇವೆಲ್ಲ ಶೂದ್ರ ಅಥವಾ ವೈಶ್ಯರ ಕರ್ಮಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವು ಹೀನ ಉದ್ಯೋಗಗಳೆಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕಾಯಕದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕಸಬುಗಳು. ಯಾಕೆಂ ದರೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ದುಡಿದು ಗಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪರಾಧೀನತೆ ಇಲ್ಲ. ಅಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಇಂಬು ಕಡಿಮೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿವ ಶರಣರು ಇಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದರು. ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಒಕ್ಕಲುತನ ಮತ್ತು ಇಂಥ ಕಲಾ-ಕಾರಲ್ಯಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಸಮಾಜದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕಾಯಕಗಳೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು.

ವ್ಯಾಪಾರ:— ಶ್ರಮಬಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಲಾಭ ಪಡೆದರೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಕಾಯಕವು. ಈ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಶ್ರಮ ಮಾಡಿ ಕುಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಹಣ ಗಳಿಸಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಕಾಯಕ ವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದು. ಅದು ಶಕ್ಯತನವು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು, ಅವರಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಿದೇವ ಮೊದಲಾದವರು ಬಹಳ ಕಡೆಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರನ್ನು ಅತಿ ಹೀಯಾಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನುದಾರರು:— ಸ್ವತಃ ಹೊಲಗಿಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆದು ಶ್ರಮಪಟ್ಟಿದ್ದಷ್ಟೇ ಕಾಯಕವು. ಆದರೆ ರೈತರಿಂದ ಆಯಾಸ ವಿಲ್ಲದೆ ಬಂದ ಕಂದಾಯದ ಹಣವು ಕಾಯಕದಿಂದ ಬಂದುದಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಇನಾಮುದಾರರು ಅಥವಾ ಜಮೀನುದಾರರು ಕಷ್ಟಪಡದೆ ರೈತರಿಂದ ಬಂದ ಹಣದ ಮೇಲೆ ಉಪಜೀವಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅಂಗ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೂ ವೈಭವಕ್ಕೂ ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಕಾಯಕ ವಂತರೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು. ಅವರು ಪರೋಪಜೀವಿಗಳು.

ರಾಜ್ಯ ಕಾರಭಾರ ಮತ್ತು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿ:— ಇದು ಜನಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕಾಯಕವೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಜುಲುಮೆಯೇ ಸರಿ.

ಮಠಾಧಿಕಾರಿಗಳು:— ಸಮಾಜೋದ್ಧರಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಉಂಬಳಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕಾಯಕವು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಇದು ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಕೇವಲ ಒಕ್ಕಲುತನವು. ಮಠದ ಕಾಯಕವಾಗಲಾರದು.

ಘಂಡು ಕೂಡಿಸುವದು:— ಜನಸೇವೆಗಾಗಿ ಹೀಗೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಕಾಯಕವು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಭಿಕ್ಷೆಯು.

ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯವಹಾರ:— ಕಾಯಕವಾಗಲಾರದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ದುಡಿಕೆಯು ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗೆ ವಚನಕಾರರು ಇದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸೋಮಾರಿತನವು.

ದೊಡ್ಡ ಕಾರಖಾನೆದಾರರು:— ತಾವು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಸಂಬಳ ದೊರಕಿಸಿದ್ದಷ್ಟೇ ಕಾಯಕವು. ಆದರೆ ಬಹಳ ಹಣ ಕೂಡಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ಕಾರಖಾನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಜನರನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಗುಲಾಮಗಿರಿಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡಿ ಬಂದದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮ ವೈಭವಕ್ಕೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವಂತಹದು ಕಾಯಕವಾಗಲಾರದು. ಅದು ಅಧರ್ಮವು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ವಾಚಕರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಯಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಾವೇ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಯಕದ ಅರ್ಥವು ತಾನು ದುಡಿದು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅದನ್ನು ಶಿವಾರ್ಪಣ ಭಾವದಿಂದ ಭೋಗಿಸುವದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ದುಡಿಯದೇ ಬಂದದ್ದು ಮತ್ತು ಅಧರ್ಮದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ್ದು ಕಾಯಕವಾಗಲಾರದು. ಯಾವ ಕಾಯಕದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಪರೋಪಜೀವಿಯಾಗಿರದೆ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿರಲು ಶಕ್ಯವಾದದ್ದೋ ಅದೇ ಶ್ರೇಷ್ಠತರವಾದುದು.

ಕಾಯಕಗಳ ಈಗಿನ ಸ್ವರೂಪ.

ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮುಖರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಯಕಗಳ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತ ಅರ್ಥವು ಉಂಟಾದದ್ದು ಸಖೇದಾಶ್ಚರ್ಯವನ್ನಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ಕಾಯಕದ ಅಯ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಯಕದ ಅರ್ಥವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಬಸವೇಶ್ವರನು ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವನ ಹೆತ್ತರವಿದ್ದ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ತೊಂಬತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಜಂಗಮರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಶನಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯು ಬರಲಾಗಿ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಗತಿ ಏನೆಂದು ಬಸವೇಶ್ವರನಿಗೆ ಕೇಳಲು, ಅವನು ಅವರಿಗೆ ಮುಳ್ಳಾವಿಗೆ ಕಾಯಕ, ಗಂಟೇ ಕಾಯಕ ಮೊದಲಾದ ಕಾಯಕಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಭಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ಉಪಜೀವಿಸಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋದನಂತೆ! ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾಯಕಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾದವಂತೆ!! ಇದು ಎಂಥ ವಿಸಂಗತತನವು, ಎಷ್ಟು ವಿಪರೀತ ವಿಚಾರವುಳ್ಳದು!!! ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮುಖರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ

ಕಾಯಕ್ಕೆ ಈ ಅರ್ಥವು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಹೆಸರಿಗೆ ಕುಂದು ತರುವಂಥ ಅನೇಕ ಆಖ್ಯಾಯಿಕೆಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ರೂಢವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದೊಂದು ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮೂರ ಮೂಡಬೇಕಾದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತರವಾದ ವಚನಕಾರರ ವಚನ ವಾಚ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿ ಅವರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಡುವುದೊಂದೇ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.

—ರಾ|| ಬ|| ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ, ವಿಜಾಪುರ.

ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಸ್ತಾರವು.

ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಸ್ತಾರವು ಬಹು ದೊಡ್ಡದಿದೆ. ವಚನಕಾರರು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರೊಳಗೆ ನೈತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆಚಾರ ವಿಷಯಕ, ತಾತ್ವಿಕ, ಯೌಗಿಕ, ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಅಡಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಶಿವಾನುಭವಿಗಳು ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಹತ್ವಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದರ ವ್ಯಾಪಾರವು ಮತ್ತೊಂದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದು ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧಿಸಿ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಚನ್ನಬಸವೇಶ್ವರನು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ:—

“ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಜ್ಞಾನವು, ಜ್ಞಾನವೇ ಕ್ರಿಯೆ. ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ತಿಳಿಯುವುದು, ಕ್ರಿಯೆಯೆಂದರೆ, ತಿಳಿದಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಪರಸ್ಪರ ಭೋಗಿ ಸಹಾರದೆಯೆಂಬುದೇ ಜ್ಞಾನ. ಅದರಂತೆ ಆಚರಿಸುವದೇ ಕ್ರಿಯೆ. ಅಂತು ಆಚರಿಸದಿದ್ದರೆ, ಅದೇ ಅಜ್ಞಾನ ನೋಡಾ ಕೂಡಲ ಚನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ.”

“ಕ್ರಿಯೆ ಜಡವೆಂಬರು, ಜ್ಞಾನ ಅಜಡವೆಂಬರು. ಅದೆಂತಯ್ಯಾ? ನೀತಿಯು ಹೇಳಿದ್ದು, ಜಡವೇ? ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಬಂದಂತೆ ಬೊಗಳಿ, ಭೋಗಿಸಿ,

ಭವಕ್ಕೆ ಹೋಗುವದು ಅಜಡವೇ? ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಉಭಯ ಶಬ್ದದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಕಂಡ ಕಂಡ ಹಾಗೆ ಬೊಗಳುವ ಹೊಲೆ ಮಾಡಿಗರನು ಏನೆಂಬೆ ಕೂಡಲ ಚನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ? ”

ಆದುದರಿಂದ ವೀರಶೈವ ವಚನಕಾರರು ಕ್ರಿಯಾಯುಕ್ತವಾದ ಈ ಜಗತ್ತು ಮಾಯಾಮಯವು, ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಪರಮಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನದ ವಿವೇಚನೆಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಪರಿಶ್ರಮ ಪಟ್ಟಿರುವರೋ, ಅಷ್ಟೇ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮನುಷ್ಯನು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ವಿವೇಚನೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನೈತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆಚಾರ ವಿಷಯಕ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ತರದ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ವಿಷಯಗಳ ವಿವೇಚನೆಗಳಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದ್ದುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಥೂಲ ತೆರನಾಗಿ ನಾವು ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕ್ರಮ.

ಪಂಚ ಸಾದಾಖ್ಯಗಳು:— ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಸೃಷ್ಟಿಯ ರಚನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅನೇಕ ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಉಗಮವು ಪರಮಾತ್ಮನ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಕ್ತಿಯು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಪಸರಿಸಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ಚಿತ್ಯಕ್ತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿದೆ. ಈ ಚಿತ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವ್ಯಕ್ತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರ, ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಾದಿಗಳು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ವ್ಯವಹರಿಸುವದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳಂತೆಯೇ ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಜನ ನಿರ್ಜೀವ ಪದಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಈ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಪ್ರಚಂಡ ಶಕ್ತಿಯು ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಈ ಚಿತ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಜಗ

ತ್ತಿಗೆ ಈ ಚಿತ್ಕೃತಿಯಿಂದ ನಾನು ಕಾಣುವ ವ್ಯಕ್ತಸ್ವರೂಪವು ಉಂಟಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಕೆಲವು ಸ್ಥಿತಿಗಳೊಳಗಿಂದ ಹಾಯ್ದು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ವಚನಕಾರರು ಸಾದಾಖ್ಯಗಳೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ:— ಮಹಾಸಾದಾಖ್ಯ, ಶಿವಸಾದಾಖ್ಯ, ಅಮೂರ್ತಸಾದಾಖ್ಯ, ಮೂರ್ತಿಸಾದಾಖ್ಯ, ಕರ್ತುಸಾದಾಖ್ಯ, ಕರ್ಮಸಾದಾಖ್ಯ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾದಾಖ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ತರದ ಶಕ್ತಿಗಳು ಉಗಮ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆ ಶಕ್ತಿಗಳ ಕಡೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಕರ್ಮಸಾದಾಖ್ಯವಿದ್ದು, ಅವರ ದೃಶ್ಯ ಪರಿಣಾಮವೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಆರು ಸಾದಾಖ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಶಕ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ನಾನಾ ವಿಧ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಅವೆಲ್ಲವೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಲಿವೆ. ಷಟ್ ಸ್ಥಲ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕ್ರಮದ ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಈ ಆರು ಸಾದಾಖ್ಯಗಳ ಜ್ಞಾನವೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಷಡಧ್ಯಗಳು.

ಅಧ್ಯಗಳೆಂದರೆ ಮಾರ್ಗಗಳು. ಯಾವ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಶಕ್ತಿಗಳು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತವೆಯೋ ಅವು ಆರು ಇದ್ದು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಷಡಧ್ಯಗಳೆಂಬ ಹೆಸರು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯು ತುಂಬಿರುವದಷ್ಟೇ. ಆದರೆ ಅದು ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಹೇಗೆ ಒಂದು ತಂತಿಯಂಥ ಪದಾರ್ಥವು ಅವಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವೋ, ಹಾಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಶಕ್ತಿಗಳು ಈ ಷಡಧ್ಯಗಳ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಆರು ಇರುತ್ತವೆ. ಅವು ಕಲಾಧ್ಯ, ಪದಾಧ್ಯ, ಮಂತ್ರಾಧ್ಯ, ಭುವನಾಧ್ಯ, ತತ್ವಾಧ್ಯ, ವರ್ಣಾಧ್ಯ ಎಂಬವು ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರು ಮನಃ ಅನೇಕ ಭಾಗ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳ ವಿಚಾರವೇ ಷಡಧ್ಯ ಜ್ಞಾನ. ಇವುಗಳ ವಿವೇಚನೆಯು ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಗಳು ಬಾಹ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದು ಅವುಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಕರಣ ಹಸಿಗೆ.

ಕರಣ ಹಸಿಗೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರದಲ್ಲಿರುವ ನಾನಾ ವಿಧ ತತ್ವಗಳ ವಿವೇಚನೆಯು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವು ವೀರಶೈವರ ಮಾನಸ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಶರೀರ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಹುದು. ವಚನಕಾರರು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗ್ರೀಸ ದೇಶದ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಈಗಿನ ಐರೋಪ್ಯ ತತ್ವವೇತ್ತಿಗಳೂ ಬಹು ಆಳವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಪುರಾತನ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಸಾಂಖ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ವೀರಶೈವರು ರಚಿಸಿರುವ ಕರಣ ಹಸಿಗೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳು ಈ ಸಾಂಖ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ತೆರದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ, ಜೀವ, ದೇಹ ಇವುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ವಿವೇಚನೆ, ಶರೀರದಲ್ಲಿರುವ ೩೬ ತತ್ವಗಳ ನಿರೂಪಣೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಷಟ್ ಚಕ್ರಗಳ ರೀತಿ, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಜ್ಞಾನವು ಶಿವಾನುಭವಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವು. ವಚನಕಾರರು ಇದರಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಗುಣಾವಗುಣಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಭೇದಾಭೇದಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾನೋ, ಅವನಿಗೆ ಇವುಗಳ ಜ್ಞಾನವು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ವಚನಕಾರರು ತಿಳಿದು ಅವರು ಕರಣ ಹಸಿಗೆಗೆ ಷಟ್ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ಥಲಗಳ ವಿಚಾರ.

ವಚನಕಾರರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಲಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ತರದ ವಿವರಣೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಷಟ್ ಸ್ಥಲ ವಿಚಾರಗಳು ಈಗ ಅಪರಿಚಿತವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಸ್ಥಲಗಳ ಅರ್ಥವೇನು ಎಂಬುದರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವಚನಕಾರರು 'ಸ್ಥಲ' ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ವಿಷಯವೆಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ನಾನಾ ತರದ ಧಾರ್ಮಿಕ, ನೈತಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಮ್ಮ

ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಿರುವರು. ಭಾವ ಚಿಂತಾರತ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ಲಿಂಗಲೀಲಾ ವಿಲಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಲಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೀಗೆ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಪುರಾತನ ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಲಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷಾರ್ಥಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಸ್ಥಲಗಳ ಜ್ಞಾನವೇ ಷಟ್ ಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನವು.

ವಚನಕಾರರು ಇವರಲ್ಲಿ ನಾನಾ ವಿಧ ಭಾಗ-ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬಹು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಉಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವು ರಚಿಸಿರುವ “ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ” ಈ ಹೆಸರಿನ ಮೂರು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವುದನ್ನು ವಾಚಕರು ಕಾಣಬಹುದು. ವಚನಕಾರರ ಷಟ್ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ೬ರಿದ ಪ್ರಕಾರ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಭಾಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧, ೨, ೩, ೬, ೧೮, ೩೬, ೨೧೬ ಇರುತ್ತವೆ. ಷಟ್ ಸ್ಥಲದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಮೇಲ್ಕಂಡ ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ಥಲಗಳ ವಿವೇಚನೆಯು ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಸ್ಥಲಃ— ಇದು ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಅಥವಾ ಪರಶಿವ ವಸ್ತುವು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮೂಲ ಅವ್ಯಕ್ತ ಸ್ಥಿತಿಯ ನಿರೂಪಣೆಯು ಇರುತ್ತದೆ.

ಎರಡು ಸ್ಥಲಗಳು:— ಇವು ಅಂಗ ಲಿಂಗಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಮೂಲ ಪರಿಶಿವನು ದ್ವಿವಿಧವಾಗಲು ಶಕ್ತಿಯೇ ಕಾರಣವು. ಇವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧದ ವಿವೇಚನೆಯು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತು ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಇವೆರಡರ ಸಂಬಂಧವು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅಂಗವು ಸೃಷ್ಟಿ ವಸ್ತುವಾಗಿದ್ದು ಲಿಂಗವು ಅದರಲ್ಲಿ ಜೈತನ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂಗದ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಅದು ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮೂರು ಸ್ಥಲಗಳು:— ಅಂಗ ಸ್ಥಲಗಳು ಮೂರು ಇವೆ. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ:—ತ್ಯಾಗಾಂಗ, ಭೋಗಾಂಗ, ಯೋಗಾಂಗಗಳು. ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು ಮೂರು ಇವೆ. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ:—ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಭಾವಲಿಂಗಗಳು. ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣ ಎಂಬ ಮೂರು ಶರೀರಗಳಿವೆ. ಈ ಮೂರರ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ಅವನ ಬಾಹ್ಯ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಮೂರು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಬಿಟ್ಟು ವ್ಯವಹರಿಸಲಾರವು. ತ್ಯಾಗಾಂಗ, ಭೋಗಾಂಗ, ಯೋಗಾಂಗ

ಗಳು ಈ ಮೂರು ಶರೀರಗಳಿಗೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಮಾಡುವ ಲಿಂಗಶಕ್ತಿಗಳು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಭಾವಲಿಂಗಗಳು ಇವೆ. ಈ ಯಾವತ್ತೂ ವಿಷಯಗಳ ವಿವರಣೆಯು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಆರು ಸ್ಥಲಗಳು:— ಇದರಲ್ಲಿ ಆರು ಅಂಗ ಸ್ಥಲಗಳು ಇವೆ. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ:— ಭಕ್ತ, ಮಹೇಶ, ಪ್ರಸಾದಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಶರಣ, ಐಕ್ಯ. ಅದರಂತೆಯೇ ಆರು ಲಿಂಗ ಸ್ಥಲಗಳು ಇವೆ. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ:— ಆಚಾರಲಿಂಗ, ಗುರುಲಿಂಗ, ಶಿವಲಿಂಗ, ಜಂಗಮಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ಮಹಾಲಿಂಗ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಚಕ್ರಗಳು, ಶಕ್ತಿಗಳು ಆರಾರು ಇದ್ದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅವು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಂಬಂಧವಡುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯನ ವಿಕಾಸವು ಇವುಗಳ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯು. ಅವುಗಳ ಜ್ಞಾನವೇ ಷಟ್ ಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನವು. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ವಚನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಈ ಆರು ಸ್ಥಲಗಳ ವಿವೇಚನೆಯು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಐಹಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಈ ಆರು ಸ್ಥಲಗಳ ಜ್ಞಾನವು ಅವನಿಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಹದಿನೆಂಟು ಸ್ಥಲಗಳು:— ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಆರು ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿಯು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಲವು ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣ ಈ ಮೂರೂ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಅವು ವ್ಯವಹರಿಸಿದಾಗ್ಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನ ಎಲ್ಲ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಕ್ತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕಾರಣ ಶರೀರಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳು, ಹಾಗೆಯೇ ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳು, ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಆರು ಸ್ಥಲಗಳಿಗೆ ಹದಿನೆಂಟು ಸ್ಥಲಗಳಾಗುವವು. ಅವುಗಳ ವಿವೇಚನೆಯು ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಲಿಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೂ ಮೂರು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿರುವರು. ಹೀಗೆ ೧೮

ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳೂ ಅವುಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ ೧೮ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳೂ ಆಗುವವು. ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅಂಗಗಳ ಪೋಷಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ.

ಮೂವತ್ತಾರು ಸ್ಥಲಗಳು:— ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಆರು ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿಯು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಆರು ಆರು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಈ ಆರು ಸ್ಥಲಗಳಿಗೆ ಮೂವತ್ತಾರು ಸ್ಥಲಗಳನ್ನು ವೀರಶೈವ ವಚನಕಾರರು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ:— ಭಕ್ತನ ಭಕ್ತ, ಭಕ್ತನ ಮಹೇಶ, ಭಕ್ತನ ಪ್ರಸಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಮಹೇಶನ ಭಕ್ತ, ಮಹೇಶನ ಮಹೇಶ, ಮಹೇಶನ ಪ್ರಸಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳಿಗೂ ೩೬ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾ:— ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಆಚಾರಲಿಂಗ, ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಗುರುಲಿಂಗ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ, ಮನುಷ್ಯನ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಒಂದೇ ಒಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅವನ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಪ್ರಗತಿಯು ಆಗಲಾರದು. ಅವನು ಸ್ಥೂಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕಾರಣ ಶರೀರಗಳಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವನ ಶಕ್ತಿಯು ಹರಿದಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಂದೇ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಅದು ಅವನ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಲಾರದು. ಉದಾ:— ಅವನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶಾರೀರಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಅದು ಅವನಿಗೆ ಹಿತಕಾರಿಯಲ್ಲ. ಅದರೊಡನೆ ಅವನ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಯೂ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ವಚನಕಾರರು ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರು ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೨೧೬ ಸ್ಥಲಗಳು:— ೨೧೬ ಸ್ಥಲಗಳ ಜ್ಞಾನದಿಂದ, ಮನುಷ್ಯನ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೇಹವಾದ ಕಾರಣ ಶರೀರದ ಪ್ರಗತಿಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸ್ಥೂಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕಾರಣ ಎಂಬ ಮೂರು ಶರೀರಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಮೂರು ಶರೀರಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳು ಯಾವಾಗ್ಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಆತಂಕವಿಲ್ಲದೆ ಸಮರಸಭಾವದಿಂದ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತವೆಯೋ ಆಗ್ಗೆ ಮನುಷ್ಯನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

೨೧೬ ಸ್ಥಲಗಳ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧವೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ೨೧೬ ಸ್ಥಲಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ:— ಭಕ್ತನ ಭಕ್ತನ ಭಕ್ತ, ಭಕ್ತನ ಭಕ್ತನ ಮಹೇಶ ಇತ್ಯಾದಿ ಆರು ಸ್ಥಲಗಳು. ಭಕ್ತನ ಮಹೇಶನ ಭಕ್ತ, ಭಕ್ತನ ಮಹೇಶನ ಮಹೇಶ ಇತ್ಯಾದಿ ಆರು ಸ್ಥಲಗಳು. ಹೀಗೆ ಭಕ್ತ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳು. ಅದರಂತೆ ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳು. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳಂತೆ ಒಟ್ಟು ೨೧೬ ಸ್ಥಲಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳೂ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಎಲ್ಲ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿಗಳ ಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿವೃತ್ತಿ

ಹೀಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಮೂರು ಶರೀರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕೂಡಲೆ ಅವುಗಳ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ನಿವೃತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಪ್ರಗತಿಯು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಸ್ಥಲವಾದ ಲಿಂಗಸ್ಥಲದಿಂದ ಕ್ರಮೇಣ ೧, ೨, ೩, ೪, ೫, ೬, ೭, ೮, ೯, ೧೦ ಸ್ಥಲಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವ ವರೆಗೂ ಅವನು ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನ ಗುಣಗಳು ವಿಕಾಸವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಮಾವಧಿ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ ಅವನ ಪರಿಪಕ್ವವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳು ನಿವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಹತ್ತುವವು. ಆಗ ಅವನ ೨೧೬ ಸ್ಥಲಗಳು ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ, ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳು ೬ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ, ೬ ಸ್ಥಲಗಳು ೩ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ, ೩ ಸ್ಥಲಗಳು ೨ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ, ೨ ಸ್ಥಲಗಳು ೧ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಡಗಿ, ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವ ಪರಬ್ರಹ್ಮದೊಳಗಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದಿರುತ್ತಾನೋ, ಅದೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ೧ ರಲ್ಲಿ ಅವನು ಪುನಃ ಲಯವಾಗುವನು. ಇದೇ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿಯ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದು ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಕೂಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬುದರ ವಿಚಾರವನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ ವಚನಕಾರರು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕು, ತಮ್ಮ ಅವಗುಣಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ತಮ್ಮ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ತಮ್ಮ ರಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಲಿಂಗಮಯ ಮಾಡಬೇಕು, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಹು ಅಶ್ವರ್ಯಾಕರವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಜ್ಞಾನವೇ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಸಂಬಂಧದ ತಾತ್ವಿಕ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅವನ ಉಪಾಸನೆ ಅಥವಾ ಆಚಾರ ಎಂಬ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಾಸನೆಯ ಕ್ರಮವು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಧರ್ಮಗಳ ವರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಸರಿಸಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ತೆರನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಸ್ತಿ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ನೆರೆದು ದೇವರನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಅವರ ಉಪಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಭಾಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅದರ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ನಮಾಜಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವೇದಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞ-ಯಾಗಾದಿಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಹಿಂದುಗಡೆ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನಾವಿಧ ದೇವತೆಗಳ ಉಪಾಸನೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಹೊಂದಿದವು. ಆದರೆ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳು ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಇವುಗಳಂತೆ ಆಚರಿಸುವದೇ ವೀರಶೈವರ ಮುಖ್ಯ ಉಪಾಸನೆಯಾಗಿದೆ.

ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳು

ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳ ಉದ್ದೇಶವು ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವುದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತನು ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಜ್ಞಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಆಚರಣೆಯಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಾನೆ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಯ್ಯತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವವನು ಯಜ್ಞಾದಿ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಕರ್ಮಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಯೋಗಮಾರ್ಗಗಳ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನೂ ಪಾಲಿಸುವದು ಅನವಶ್ಯವು.

ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಭಕ್ತನು ಹೊಂದಲು ಶಕ್ಯವಿದೆ. ಉಪಾಸನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವು ಧಾರ್ಮಿಕ ತತ್ವಗಳ ಅರಿವಿನ ಅನುಭವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ವೀರಶೈವನು ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವದರಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅರಿವು ಉಂಟಾಗಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗುವನು.

ಅಷ್ಟಾವರಣದಲ್ಲಿಯು ಎರಡು ಭೇದಗಳು:— ವೀರಶೈವ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸ್ಥೂಲ ಅಷ್ಟಾವರಣವೆಂತಲೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನ ಅಷ್ಟಾವರಣವೆಂತಲೂ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಥೂಲ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳು ಬಹಿರಂಗದ ಉಪಾಸನೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಜ್ಞಾನ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳು ಶರೀರದೊಳಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ಅಂತಃಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವವು.

ಅಷ್ಟಾವರಣದಲ್ಲಿಯು ಮೂರು ಭೇದಗಳು:— ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಕಾರಣ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮತ್ತು ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಆಚರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಮೂರೂ ಶರೀರಗಳು ವಿಕಾಸವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ.

ಹೀಗೆ ಈ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಷಡ್ಲಿಂಗಗಳು ತಾವೇ ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಅವು ಅವನನ್ನು ಸಾಮರಸ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುತ್ತವೆ.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ವೀರಶೈವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಉಪಾಸನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ವೀರಶೈವ ಉಪಾಸನೆಯ ವಿಷಯಗಳು ಎಷ್ಟು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ವಾಚಕರು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ದಿನಾಲು ಸ್ಥಾವರ ದೇವರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅದರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅವರು ಯಾವ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಉಪಾಸನೆ ಎಂದರೆ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಆತ್ಮಿಕ ಅಂತಃಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಅಷ್ಟಾವರಣದ ಭಾಗಗಳು

(೧) ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ:— ಇವುಗಳ ಭೇದ ವಿಭೇದಗಳ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿರು

ತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳು ಸ್ಥೂಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕಾರಣ ಶರೀರಗಳಿಗೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ವಿಶ್ವತ ವಿವೇಚನೆಯು ವಚನಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಆಚರಣೆಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ನೈತಿಕ, ಬೌದ್ಧಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಯೌಗಿಕ ಉನ್ನತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ.

(೨) ಪ್ರಸಾದ ಮತ್ತು ಪಾದೋದಕ:— ಇವುಗಳಿಗೆ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಇವುಗಳು ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ಆಚರಣೆಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಆಚರಣೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಒಂದು ಸಾವಿರದ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಇವರ ಮೇಲಿಂದ ಇವುಗಳ ಆಚರಣೆಯು ಎಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಊಹಿಸಬಹುದು.

ಇದರಂತೆಯೇ ಪಾದೋದಕ ವಿಷಯವಾದರೂ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತರದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಾದೋದಕದ ಜ್ಞಾನವು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಷಟ್ಸ್ಥಿಲ ಶಾಸ್ತ್ರದ ತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಷಡಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರದ ಮರ್ಮ ಇವುಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಅರಿಯುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸ್ಥೂಲ ರೀತಿಯಿಂದ ಪಾದೋದಕಗಳು ದಶವಿಧವೂ ಪ್ರಸಾದಗಳು ದ್ವಾವಿಧವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ.

(೩) ವಿಭೂತಿ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ:— ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಧರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಕ್ರಮವು ಇರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ದೇಹಶುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮನಃಶುದ್ಧಿ ಇವೆರಡೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯು ಮಂತ್ರ, ಜಪದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾದುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಚಿದ್ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಕ್ರಮವು ಷಟ್ಚಕ್ರಗಳ ಪ್ರೇರಣೆಗೈಸಹಾಯಕವಾದುದು.

ಮಂತ್ರ:— ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಇದರ ಮರ್ಮವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಗೂಢವಾಗಿಯೂ ಗರ್ಭಿತವಾಗಿಯೂ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಷಟ್ಸ್ಥಿಲ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲು ಮಂತ್ರವೇ ಅವನಿಗೆ ಸಹಾಯಕಾರಿಯು. ಮಂತ್ರದ

ಉದ್ದೇಶವು ಲೈಂಗಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿವಾನುಭವಿಯು ಮಂತ್ರದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಭೇದಾಭೇದಗಳ ವಿವರಣೆ, ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರದಲ್ಲಿರುವ ಲಿಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದು, ಜಪವಿಭೇದಗಳು, ಶರೀರಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರ ಸಂಬಂಧ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಮಂತ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಬಹು ಗಹನವಾದುದು. ಇದು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವು. ಇದರ ಮೂಲಕವೇ ಶಿವಶರಣರು ಉನ್ನತಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ಅಷ್ಟಾವರಣದ ಮರ್ಮಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿವರಣೆಗಳ ಮೇಲಿಂದ ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಉಪಾಸನೆಯ ಪದ್ಧತಿಯು ಎಷ್ಟು ತಾತ್ವಿಕ ಮತ್ತು ಉದಾತ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬದರ ಕಲ್ಪನೆಯು ವಾಚಕರಿಗೆ ಬರಬಹುದು.

ಹೀಗೆ ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ಧರ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಉಪಾಸನೆಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಅವಾಂತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಉದ್ದೇಶವು ಆತ್ಮಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕೆಂಬುದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಭೇದ ವಿಭೇದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪಂಚಾಚಾರಗಳು.

ಪಂಚಾಚಾರಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ, ಲಿಂಗಾಚಾರ, ಸದಾಚಾರ, ಶಿವಾಚಾರ, ಗಣಾಚಾರ, ಭೃತ್ಯಾಚಾರ. ಈ ಆಚಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಇವುಗಳಿಂದ ಸಮಾಜದ ಕಟ್ಟು ಹೇಗೆ ಬಲಪಡುವದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವು ಸಮಾಜ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದವುಗಳು.

ಲಿಂಗವಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯನರಿಯದಿರುವದೇ ಲಿಂಗಾಚಾರವು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗುವಂತೆ ನಡೆಯುವದೇ ಸದಾಚಾರವು. ಜಾತಿಯನ್ನರಸದಿರು

ವದೇ ಶಿವಾಚಾರವು. ನಿಂದೆಯನ್ನು ಸೈರಿಸದಿರುವದೇ ಗಣಾಚಾರವು.
ದಾಸಭಾವದಿಂದಿರುವದೇ ಭೃತ್ಯಾಚಾರವು.

ಸಪ್ತಾಚಾರಗಳು.

ಸಪ್ತಾಚಾರಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ, ಕ್ರಿಯಾಚಾರ, ಜ್ಞಾನಾಚಾರ, ಭಾವಾಚಾರ, ಸತ್ಯಾಚಾರ, ನಿತ್ಯಾಚಾರ, ಧರ್ಮಾಚಾರ, ಸರ್ವಾಚಾರ. ಇವು ಆತ್ಮನಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾದವುಗಳು. ಲಿಂಗ ಕ್ರಿಯೆಗಳಂತೆ ಆಚರಿಸುವದೇ ಕ್ರಿಯಾಚಾರವು. ವಚನಾನುಭಾವದಲ್ಲಿರುವದೇ ಜ್ಞಾನಾಚಾರವು. ಗುಣಾವಗುಣಗಳನ್ನರಿತು ಸ್ವಾನುಭಾವದಿಂದಿರುವದೇ ಭಾವಾಚಾರವು. ನುಡಿಯಂತೆ ನಡೆಯುವದೇ ಸತ್ಯಾಚಾರವು. ಹಠಯೋಗವನ್ನನುಸರಿಸದೆ ಲಿಂಗಾಣತಿಯಿಂದ ಬಂದುದು ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ತೃಪ್ತನಾಗಿರುವದೇ ನಿತ್ಯಾಚಾರವು. ಪ್ರಣವ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಎರಕತ್ವವನ್ನುಳ್ಳದೇ ಧರ್ಮಾಚಾರವು. ಬಯಲೊಳಗೆ ಬಚ್ಚು ಬರಿಯ ನಿರವಯವ ಸಾಧಿಸುವದೇ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನಾಚರಣೆ.

ಷಡ್ಲಿಂಗ ಸಾಧನೆಗಳು.

ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮನುಷ್ಯನು ಲಿಂಗದ ಗುಣಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಳಕೊಳ್ಳುವದರ ಉದ್ದಿಶ್ಯವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾನಾ ವಿಧ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಿರುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಧಕನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಆರು ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಅವರು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆ ಲಿಂಗದ ಗುಣಗಳು ಒಡಮೂಡುವವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಮೋಹಿ, ಭಕ್ತ, ಪೂಜಕ, ವೀರ, ಪ್ರಸಾದಿ, ಪ್ರಾಣಿ ಎಂಬವು ಇವೆ. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಆಚಾರಲಿಂಗ, ಗುರುಲಿಂಗ ಮೊದಲಾದ ಆರುಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಆರು ಭಾಗಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಾಚಕರು ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಸರುಗಳ ಮೇಲಿಂದಲೇ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಷಯಗಳ ವಿವರಣೆಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರಗಳಿರುವದಾಗಿ ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಭಾಗಗಳನ್ನು ನಾವು ಎಣಿಸಹೋದರೆ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬಹು ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ವಿಚಾರಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಗಗಳು ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವಾದವುಗಳೂ ಗೊಂದಲದವುಗಳೂ ಇರುವದಾಗಿ ತೋರಿಬರುವದು. ಇದನ್ನು ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡವರಾಗಿ ಈ ಯಾವತ್ತೂ ವಿಷಯಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವದಕ್ಕೊಪ್ಪರ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಅವರು ಸಕೀಲ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಸಕೀಲಗಳು.

ಸಕೀಲಗಳ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಆಯಾ ಸ್ಥಲಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಾಧಕನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಶಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಲದ ವಿವರಣೆಯೂ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಸಕೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಭಾಗಗಳೂ ಇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಷಡ್ವಿಧ ಸಕೀಲಗಳು, ಅಷ್ಟವಿಧ ಸಕೀಲಗಳು, ನೂರೆಂಟು ಸಕೀಲಗಳು, ಇನ್ನೂರು ಹದಿನಾರು ಸಕೀಲಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು. ಇವೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅರವತ್ತಾರು ಸಕೀಲಗಳು, ತೊಂಭತ್ತಾರು ಸಕೀಲಗಳು ಎಂತಲೂ ಬೇರೆ ಭೇದಗಳಿವೆ. ಇವೂ ಅಲ್ಲದೆ ಉಪಾಸನಾ ಸಂಬಂಧದ ಸಕೀಲಗಳೂ ಬೇರೆ ಇವೆ. ಉದಾ:— ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗದ ಸಕೀಲಗಳು, ಮಂತ್ರ ಸಕೀಲಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಶಿವಯೋಗ.

ಶಿವಯೋಗವು ಲಿಂಗವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಳಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಕ್ರಮವಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾಡುವದುಂಟು. ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರದ ತತ್ವಗಳು ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಶಿವಾನುಭವದಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆಗಳು ಬರುವದುಂಟು. ಶಿವಯೋಗದ ಉದ್ದೇಶವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ ಲಿಂಗದ ಗುಣಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಗುಣಗಳು ಬಂದ ಬಂದ ಹಾಗೆ

ಅವನು ಶರಣನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ತನ್ನ ಕಾಯಕ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಉಚ್ಚಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲಗಳು.

ಹಿಂದೆ ವಿವರಿಸಿದ ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳ ಭೇದಾ ಭೇದಗಳನ್ನು ಅರುಹಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳಂತೆ ಆಚರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕೆಂದು ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲಗಳು ವಚನಕಾರರಿಂದ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಷಟ್ಸ್ಥಲದ ತಾತ್ವಿಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲದೆ ಉಪಾಸನೆಯ ಮತ್ತು ಆಚಾರದ ವಿಷಯಗಳೂ ಕೂಡ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಷಟ್ಸ್ಥಲದ ತಾತ್ವಿಕ ವಿಚಾರಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಷ್ಟಾವರಣ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವಿಚಾರಗಳೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲಗಳಿಗೆ ವಚನಕಾರರು ಬಹಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳೂ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳೂ ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಅಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ೪೪ ವಿಭೇದಗಳೂ ಲಿಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ೫೭ ವಿಭೇದಗಳೂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೪೪ ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳು ಭಕ್ತ ಮಹೇಶ ಮೊದಲಾದ ಆರು ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ೫೭ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು ಆರು ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಉದ್ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿವೆ.

ವಿವಿಧ ಕರ್ಮಗಳು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ರಚಿಸಿದ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಡಶ ಕರ್ಮಗಳ ವಿವರಣೆಯು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜಾತಕರ್ಮ, ಲ್ಪ, ಗರ್ಭಾದಾನ, ಅಂತ್ಯವಿಧಿ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಧಿಗಳ ವರ್ಣನೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ವಿವರಣೆಗಳು ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ನ, ಇಸ್ಲಾಮಿ, ಬೌದ್ಧ ಮೊದಲಾದ ಧರ್ಮದವರಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ವಿಧಿಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಇದರಂತೆಯೇ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ ವಿಧಿಗಳಿಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಇಂಥ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವು ಕೇವಲ ಲೌಕಿಕ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವು ಇರುತ್ತವೆಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಅವು ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಯ

ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಅವರು ವಿಶೇಷತರದ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎರಡು ಕರ್ಮಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಅಪವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಅವರು ವಿಶೇಷತರದ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಧಿಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ:— ದೀಕ್ಷಾವಿಧಿ ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯವಿಧಿ.

ದೀಕ್ಷೆಗಳು.

ದೀಕ್ಷಾ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕ್ರಿಯಾ ದೀಕ್ಷೆ, ಮಂತ್ರ ದೀಕ್ಷೆ, ವೇಧಾ ದೀಕ್ಷೆ ಎಂದು ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಮನುಷ್ಯನ ಮೂರು ಶರೀರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಡುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪುನಃ ಏಳು ಏಳು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವು ಒಟ್ಟು ೨೧ ದೀಕ್ಷೆಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಅಂತ್ಯವಿಧಿ.

ವೀರಶೈವನ ಅಂತ್ಯ ಕಾಲವು ದುಃಖಪಡತಕ್ಕ ಸಮಯವಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಜರಗಿಸಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವೇಚಿಸಿ, ಮರಣ ಹೊಂದಿದವನು ಸಮಾಧಿಸ್ಥನಾದನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವರು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಂಟು ವಿಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ, ಸಹಜಕ್ರಿಯೆ, ಗೋಮುಖ, ಗೋಳಕ, ಬಯಲು, ನಿಜಶಿವ, ನಿರವಯ, ಚಿದಾನಂದ, ಮತ್ತು ನಿರ್ವಾಣ. ಈ ಹೆಸರುಗಳ ಮೇಲಿಂದ ವಾಚಕರು ಸಮಾಧಿಗಳೆಂದರೇನು ಎಂಬದರ ಸ್ಥೂಲ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಸ್ತಾರವಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಈ ಜ್ಞಾನವು ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದಿರುತ್ತದೆಂಬದರ ಅರಿಕೆಯು ವಾಚಕರಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿವೆ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಶಿವಾನುಭವವು

ಮನುಷ್ಯನ ನಿಜ ಧರ್ಮದ ಸಾರವಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಅವನ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶಿವಶರಣರು ಇದರ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ವೀರಶೈವರ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ವಚನ ವಾಙ್ಮಯದ ಅಭ್ಯಾಸವು ನಿಂತು ಹೋಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಶತಮಾನಗಳಾದವು. ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮುಖರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವರ ತರುವಾಯ ೧೦೦—೧೫೦ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಅದು ಉಜ್ವಲ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಆಕ್ರಮಣದ ಮೂಲಕ ಈ ವಾಙ್ಮಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಂಶವು ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ವಿಜಯ ನಗರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಅದು ಕಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಗೆಯಿತು. ಆದರೆ ಆಗ ವಚನ ವಾಙ್ಮಯದ ಬದಲು ಪುರಾಣಗಳ ಮಹತ್ವವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಮುಖರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಕಳೆಗುಂದಿತು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಈಗಲೂ ಇದೆ. ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಂಶೋಧನೆ ಇವು ಬಲವಾಗಿ ಸಾಗದ ಹೊರ್ತು ಈ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯು ದೂರಾಗಲಾರದು. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಾಶವಾಗುವದರಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಅವು ನಾಶವಾದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೂ ಹಾನಿಯದೆ.

—ರಾ|| ಬ|| ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ,
ಬಿ. ಎ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ.

ಶಿವಯೋಗಾಚರಣೆಯ ತ್ರಿವಿಡಿ.

ಆದಿ ಶ್ರೀ ಪರಶಿವನ—ಪಾದವನು ಮರೆದು ಮನ |
ಹೋದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ನುಡಿದಾಡುವ |
ಕ್ರೋಧಿಗಳೆಲ್ಲಿಯದು ಶಿವಯೋಗ || ೧ ||

ಲಿಂಗಪೂಜೆಯನೊಲ್ಲ-ದಂಗ ಶೃಂಗಾರದೊಳಗೆ |
ಹಿಂಗದೆ ಪೊತ್ತುಗಳೆದು ಲಿಂಗವ ಮರೆದ |
ಭಂಗಗಳೆಲ್ಲಿಯದು ಶಿವಯೋಗ || ೨ ||

ಗಡ್ಡ ಮಂಡೆಯ ಬೆಳಸಿ—ದೊಡ್ಡ ಪಾಗುವ ಸುತ್ತಿ |
ಅಡ್ಡ ನೆರೆ ತೋರೆ ಧರಣಿಯೊಳು ತಿರುಂಬ |
ಹೆಡ್ಡೆಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೩ ||

ಮಂಡೆಯ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು—ಕಂಡಕಂಡಲಿ ತಿರುಂಬು |
ಕಂಡಕಂಡವರ ಜರಿದು ಅಂಜಿಸಿಕೊಂಬ |
ಭಂಡೆಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೪ ||

ಒರಿಸಿ ದುರ್ಲಿಪಿಯ ತನು—ಕರದೊಳಿಷ್ಟವ ಕೊಟ್ಟ |
ಪರಮ ಶ್ರೀಗುರುವ ನರನೆಂದು ಭಾವಿಸುವ |
ನರಕಿಗಳೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೫ ||

ತನ್ನೊಳಗೆ ಮಾಯೆ ಸಂ—ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತಿದು |
ಮನ್ನೆಯರ ಮೇಲೆ ಮಾಯಿಕವ ಕಲ್ಪಿಸ |
ಕುನ್ನಿಗಳೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೬ ||

ಎಣಾಂಕಧರ ತನ್ನ—ಪ್ರಾಣವೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ |
ಪ್ರಾಣವೆ ಹೇಮ ಕಾಮಿನಿಯರೆಂದೆಂಬ |
ಕೋಣಗಳೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೭ ||

ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಗಳಡಿ—ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿರ್ದೆ |
 ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗಿರುವ ಪರದೈವಕೆರಗುವ |
 ಭ್ರಷ್ಟಗಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೮ ||

ಕೊಡುವವರ ಹೊಗಳುತ್ತ—ಕೊಡದವರ ಬೊಗಳುತ್ತ |
 ಪೊಡವಿಯೊಳು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಒಡೆಯರೆಂದೆನಿಸುವ |
 ಹುಡುಗಗಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೯ ||

ಅನ್ನವಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ—ಅನ್ಯರನು ಬೋಧಿಸುತ್ತ |
 ತನ್ನ ದುರ್ಘಟವ ಸಂತವಿಡುತಿರುತಿಹ |
 ಚುನ್ನಗಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೧೦ ||

ಒಡೆಯರಿಹ ಮನೆಯ ಮುಂ—ಗಡೆಗೆ ಭಿಕ್ಷಾಯೆನಲು |
 ಮುಡಿವಾಗಿ ನೋಡಿ ಭೂತ ಹೊಡೆದಂತಿರುವ |
 ಬಡುಕಗಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೧೧ ||

ಎಲ್ಲ ಶಬ್ದಗಳನು—ಬಲ್ಲೆನೆಂದೆನುತ್ತಲಿ |
 ಎಲ್ಲರ ನುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿ ತನ್ನೊಳು ಮೆರೆವ |
 ಮುಲ್ಲಗಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೧೨ ||

ಮಾಹೇಶ್ವರರ ಮುಂದೆ—ತಾ ಹಿಡಿದ ಪ್ರತವನ್ನು |
 ವಾಹಿಯಲಿ ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನಸುವ ಹೊರೆವ ಸಂ |
 ದೇಹಿಗಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೧೩ ||

ರೂಪೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಗೆ—ತಾ ಪರಿದು ವಿಷಯದೊಳು |
 ಆ ಪರಶಿವನ ನೆನೆಹ ಮನಕೆ ತಾರದ |
 ಪಾಪಿಗಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೧೪ ||

ಕ್ರೂರ ವಿಷಯಗಳೆಂಬ—ವಾರುಧಿಯ ನಡುವಿದುರ್ದ |
 ಸಾರ ಶರಣರನು ಹಳಿದಾಡುತಿಹ ಸಂ |
 ಸಾರಿಗಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೧೫ ||

ದೇಶ ದೇಶವ ತಿರುಗಿ—ಹೇಸದೆಲ್ಲರ ಬೇಡಿ |
 ಕಾಸ ಗಂಟಿಕ್ಕಿ ತಾ ವಿರಕ್ತನು ಯೆಂಬ |
 ಹೇಸಿಗಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೧೬ ||

ಎಲ್ಲಾ ಪುರಾತನರು—ಸೊಲ್ಲಿದ ವಚನಗಳೊಳು |
 ಅಲ್ಲಿಗೊಂದೊಂದು ಕಲಿತೆಲ್ಲರ ಪಳವ |
 ಪುಳುವಿಗಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೧೭ ||

ಮುಂದೆ ಶರಣು ಮಾಡಿ—ಹಿಂದಿರುಗಿ ನಿಂದಿಸಿಯರ |
 ವಿಂದಸಖನ ತನುಜಗೆ ವಶವಾಗಿರುವ |
 ಹಂದಿಗಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೧೮ ||

ಭೂತೇಶನವರುಗಳ—ಜಾತಿಸೂತಕವೆತ್ತಿ |
 ಖ್ಯಾತಿಯುಂ ನುಡಿದು ಕರ್ಪುಕೇಡಾಗುವ |
 ಪಾತಕನಿಗುಂಟಿ ಶಿವಯೋಗ || ೧೯ ||

ಮೃಡನಿತ್ತ ದ್ರವ್ಯವನು—ಮೃಡಗರ್ಭಿಸದೆ ಕೊಂಡು |
 ಒಡಲನನುದಿನ ಪೊರೆದು ಜೀವಿಸುತಿಹ |
 ತುಡುಗಗಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೨೦ ||

ತನು ಗುಣಂಗಳ ಕೆಡದೆ—ಮನಗುಣಂಗಳ ಬಿಡದೆ |
 ಅನುಭಾವಿ ಎಂದು ಸರ್ವರೊಳಗುಸುವ |
 ಬಿನುಗಗಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೨೧ ||

ಅಸಮ ಶ್ರೀಗುರುವಿನಾ—ಎಸೆವ ಕರದೊಳು ಪುಟ್ಟಿ |
 ವಸುಧಿಯೊಳು ಸಿತನ ವೆಸರನ್ನು ಪೇಳುವ |
 ಹುಸಿಕಗಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೨೨ ||

ಕರಣಾದಿ ಗುಣಗಳನು—ಪರಿದು ಈಡಾಡದೆ |
 ಚರಲಿಂಗವೆಂದು ಧರೆಯೊಳು ಚರಿಸುತಿಹ |
 ದುರುಳಗಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೨೩ ||

ಹರನ ವಂಶಿಕರಾದ—ಚರಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಗಳ |
ಪರಿತೋಷದಿಂದ ಶಿವನೆಂದು ನಂಬದ |
ಮರುಳಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೨೪ ||

ಮದಗಳೆಂಟರ ನೆಲೆಯ—ಹದವು ಬತ್ತದೆ ನಾನೆ |
ಸಮಗುಣಿಯೆಂದು ಜಗಮೊಳು ಸಲೆ ತಿರುಗುವ |
ಮದದಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೨೫ ||

ಸಟಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತ—ದಿಟವನತಿಗಳೆವುತ್ತು |
ನಿಟಲಾಕ್ಷನಡಿಯ ನಂಬಿ ನಂಬದ ಬರಿಯ |
ಕುಟಲಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೨೬ ||

ಆಚಾರ ತಪ್ಪಿ ಮೇಲಾ—ಚಾರವನು ಪಿಡಿದು |
ನೀಚರಂದಮೊಳು ಘಟವ ರಕ್ಷಿಸುತಿರ್ಪ |
ಕೂಚಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೨೭ ||

ಆಶೆಯು ಒಳಗಿರುತಿರಲು—ನಿರಾಶಕನಂದಮೊಳು |
ವೇಷವನು ತಾಳಿ ಬಕನಂತೆ ಚರಿಸುವ |
ದೋಷಿಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೨೮ ||

ಕರಮನಂಗಳ ಮೇಲೆ—ಹರ ತಾನೆ ನೆಲಿಸಿರಲು |
ದೊರೆಕೊಳ್ಳದೆನಗೆ ಶಿವ ಕೃಪೆಯೆಂದೆಂಬ |
ಕುದುಬಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೨೯ ||

ಅಂಗ ಗುಣಗಳ ತಿಳಿದು—ಸಂಗಮದೆಡೆಯಲ್ಲಿಹ |
ಲಿಂಗದಲಿ ಮನವ ನಿಲಿಸಿ ಸತ್ಯದೊಳಿರೆ |
ಹಿಂಗದಿಹುದು ಆ ಶಿವಯೋಗ || ೩೦ ||

ವಿದ್ಯೆ ಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು—ಪೊರ್ದಿಸಿದ ಗುರುವಿಗು |
ಪದ್ರವನು ಮಾಡಿ ತನ್ನನೆ ಮೆರೆಯುತಿಹ |
ಪ್ತಾದ್ರಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೩೧ ||

ಅಂದಿನಾ ಶರಣರಿಗೆ—ಇಂದಿನವರಾರು ಸರಿ |
ಎಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಂಬದೆ ಇಹ |
ಮಂದಮತಿಗುಂಟಿ ಶಿವಯೋಗ || ೩೨ ||

ಅಂಗದವಗುಣವಿರುತ—ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಹಭೋಜ |
ನಂಗಳ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗಾಂಗಿಯೆಂಬ ಭವ |
ಭಂಗಿಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೩೩ ||

ಕರುಣದಿಂ ಗುರುವಿತ್ತ—ಪರಮ ಲಿಂಗವ ಹೃದಯ |
ಸರಸಿಜದೊಳಗೆ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ನೆನೆಯಲು |
ದೊರೆಕೊಂಬುದವಗೆ ಶಿವಯೋಗ || ೩೪ ||

ಸತ್ತು ಚಿತ್ತಾನಂದವೆ—ಕರ್ತು ಶಿವಲಿಂಗವೆಂ |
ಬರ್ಥವ ತಿಳಿದು ಅರ್ಥಿಯಿಂದ ಜಪಿಸಲು |
ಹತ್ತೆ ಸಾರುವುದು ಶಿವಯೋಗ || ೩೫ ||

ಆರಿಂದಲಾದೆನಾ—ನಾರಿಂದ ಬೆಳೆದೆನಾ |
ನಾರಿಂದಲೆನಗೆ ಐಕ್ಯವೆಂದರಿಯದ |
ಜೋರಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೩೬ ||

ಶರೀರವಾಸನೆಯೊಳಗೆ—ಧರೆ ಹೇಮ ಕಾಮಿನಿಯ |
ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ಮನದಿ ಪ್ರಣವಾಕ್ಷರವ ಮರೆವ |
ನರಕಿಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ || ೩೭ ||

ತನುವ ಮಹ ಗುರುವಿಗೆ—ಮನವ ಘನಲಿಂಗಕ್ಕೆ |
ಮನ ಶುದ್ಧದಿಂದೆ ಧನವ ಜಂಗಮಕಿತ್ತ |
ಅನಘನಿಗೆ ಉಂಟು ಶಿವಯೋಗ || ೩೮ ||

ಅಂಗ ಲಿಂಗದ ಭೇದ—ದಿಂಗಿತವ ನೆರೆ ತಿಳಿದು |
ಮಾಂಗಲ್ಯನಾಗಿ ನಿರವಯದಿ ಮನ ನಿಂದ |
ಲಿಂಗೈಕ್ಯಗುಂಟು ಶಿವಯೋಗ || ೩೯ ||

ಜೀವ ಭಾವವ ತೊರೆದು—ವೇವರ ದೇವನನು |
 ಸಾವಧಾನದೊಳು ಭಜಿಸುವ ಮಹಿಮನಿಗೆ |
 ಆವಾಗಳುಂಟು ಶಿವಯೋಗ ॥ ೪೦ ॥

ಗುರು ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ—ಚರಣಗಳ ಸಲೆ ನೆನವು |
 ವರ ತ್ರಿವಿಡಿಯಾರ್ಥವಂ ವೇಳಿ ಕೇಳ್ವರ |
 ಮೊರೆವುದಂತವರ್ಗೆ ಶಿವಯೋಗ ॥ ೪೧ ॥

॥ ಇಂತೀ ಶಿವಯೋಗಾಚರಣೆ ತ್ರಿವಿಡಿ ॥

The Vijay College
 LIBRARY,
 VIJAY COLLEGE,
 BIJAPUR.